

Themabegroting 2015

Inhoudsopgave Themabegroting 2015

paginanummer

Deel 1 Themaplan

Inleiding

5

Thema's

01. Heerenveen bestuurt en organiseert	11
02. Heerenveen werkt	19
03. Heerenveen kiest voor leefbaarheid wijken en dorpen	27
04. Heerenveen bevordert meedoen	35
05. Heerenveen stimuleert duurzaamheid	49
06. Heerenveen ontwikkelt	55

Deel 2 Paragrafen

01. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
02. Onderhoud kapitaalgoederen	67
03. Financiering	69
04. Bedrijfsvoering	72
05. Verbonden partijen	75
06. Grondbeleid	76
07. Lokale heffingen	79

Deel 3 Financiële begroting

01. Totaaloverzicht themabegroting	87
02. Overzicht reserves en voorzieningen	91
03. Overzicht van te verstrekken subsidies	97
04. Berekening EMU-saldo	101
05. Investeringsplan	105
06. Verklaring verschillen Themabegroting 2015	109
07. Risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit)	113
08. Bezuinigingsmaatregelen 2015	117
09. Uitgangspunten Themabegroting 2015 – 2018	121
10. Lijst verbonden partijen	127
11. Overzicht incidentele lasten en baten per thema	161

Deel 1 Themaplan

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de themabegroting 2015. Met de zes thema's wordt invulling gegeven aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In het BBV is onder meer bepaald dat er twee bestuurlijke begrotingsdocumenten worden opgesteld:

- De themabegroting voor de raad die de kaderstellende en controlerende rol van de raad ondersteunt;
- De productenraming voor burgemeester en wethouders, waarmee aan de uitvoerende en beheersfunctie invulling wordt gegeven.

Naast de thema's schrijft het BBV voor dat de begroting een aantal verplichte paragrafen moet bevatten. De paragrafen bevatten onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Wetswijziging financieel toezicht en aanpassing Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Onlangs is een wijziging van de Gemeentewet in het Staatsblad gepubliceerd, inzake een aantal wijzigingen met betrekking tot het financieel toezicht op gemeenten. Hierdoor zijn er aanpassingen nodig die hebben geleid tot een wijzigingsvoorstel van het BBV. De gevolgen van de wetswijziging zijn:

- verbetering t.a.v. de inzichtelijkheid van het structureel en reëel evenwicht;
- vermindering regel- en verantwoordingsdruk.

In voorliggende Themabegroting is rekening gehouden met de voorgestelde aanpassingen. De voornaamste wijzigingen zijn, dat er per thema een overzicht is opgenomen met daarin weergegeven de incidentele baten en lasten, alsmede een overzicht met de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Ook is er een bijlage opgenomen met de gehanteerde uitgangspunten in de Themabegroting 2015. Tenslotte is er sprake van gewijzigde opzet van de paragraaf Verbonden partijen.

Uitgangspunten

Bij de uitwerking van de themabegroting 2015 zijn uitgangspunten gehanteerd die in bijlage 9 nader zijn toegelicht.

De themabegroting

De themabegroting van Heerenveen telt zes thema's:

01. Heerenveen bestuurt en organiseert
02. Heerenveen werkt
03. Heerenveen kiest voor leefbaarheid wijken en dorpen
04. Heerenveen bevordert meedoen
05. Heerenveen stimuleert duurzaamheid
06. Heerenveen ontwikkelt

Verklaring verschillen

De verklaring van de verschillen tussen de jaarschijven 2014 en 2015 zijn niet opgenomen in de Themabegroting 2015. Hiervoor wordt verwezen naar de productenraming 2015. Op productniveau zijn de verschillen > € 50.000 toegelicht. In de Themabegroting 2015 zijn in bijlage 6 de verschillen tussen de gepresenteerde uitkomsten in de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 en de Themabegroting 2015 op hoofdlijnen toegelicht.

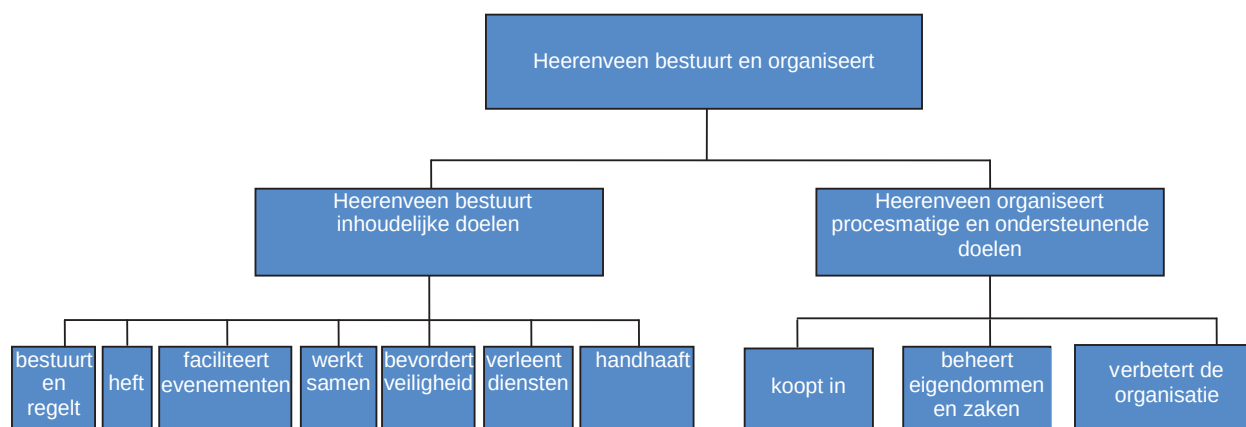
Thema's

Thema 1: Heerenveen bestuurt en organiseert !

1.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Dit thema bevat naast inhoudelijke doelen ook organisatiedoelen.
De inhoudelijke doelen zijn onder het subthema *Heerenveen bestuurt* samengebracht en de organisatiedoelen onder het subthema *Heerenveen organiseert*.
Heerenveen organiseert omvat alle thema's van deze begroting, om de procesmatige en projectmatige ondersteuning van de organisatie als geheel in beeld te kunnen brengen.

1.2 Koers van Heerenveen

Het Collegeprogramma 2010-2014 geeft op hoofdlijnen de door het college gekozen koers aan.

Bij *Heerenveen bestuurt* wordt in het Collegeprogramma de nadruk gelegd op de inzet van instrumenten om Heerenveen een krachtige gemeente te laten blijven, om burgerparticipatie en dienstverlening een impuls te geven en om in samenwerking met alle betrokken partijen veiligheid in de breedste zin te behouden en te doen toenemen.

In toenemende mate wordt de keuzevrijheid van het bestuur om alle beleidsvoornemens ten volle door de organisatie tot uitvoering te laten brengen beperkt door de impact van de gevolgen van de recessie en de afname van de beschikbare middelen.

De ingeslagen koers voor de komende jaren laat zich dan ook aflezen uit de bestuurlijke keuzes over wat nog wel, wat in mindere mate of wat niet meer gedaan zal kunnen worden.

Bij *Heerenveen organiseert* wordt ingezet op een sluitende, solide begroting en een verantwoorde reservepositie.

Met zes bezuinigingsrondes neemt de druk op de organisatie steeds verder toe.

Met veel inventiviteit wordt getracht op koers te blijven met de decentralisaties in zicht.

1.3 Doelen, resultaten en beoogde maatschappelijke effecten

1.3.1 Heerenveen bestuurt en regelt

ER-doelen

1. kleinere afstand tussen bestuur en burgers;
2. minder regelgeving.

1.3.2 Heerenveen heft

ER-doelen

1. tijdige en juiste WOZ beschikkingen;
2. tijdig en juist opleggen en tijdig en volledig invorderen aanslagen lokale belastingen en heffingen.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- uitvoering van de WOZ wordt door de Waarderingskamer met goed beoordeeld en goedkeuring van de Waarderingskamer voor het verzenden van de WOZ beschikkingen en de OZB aanslagen;
- opleggen en invorderen aanslagen lokale belastingen en heffingen;
- toepassen kwijtschelding voor burgers en ondernemers / kleine zelfstandigen in het geval van onvoldoende betalingscapaciteit.

Beoogde maatschappelijke effecten

- bijdrage aan op een eenduidige wijze gewaardeerde onroerende zaken (brede maatschappelijke waarde van de wet WOZ);
- verlichting (door kwijtschelding) of spreiding (door betalingsregelingen) van de lasten van burgers en ondernemers / kleine zelfstandigen met onvoldoende betalingscapaciteit.

1.3.3 Heerenveen faciliteert evenementen

ER-doelen

1. meer bezoekers en bestedingen in het centrum van Heerenveen en omgeving.
2. zorgdragen voor een kwaliteitsimpuls van evenementen door mogelijkheden van clustering te onderzoeken. Dit moet leiden tot een grotere kwaliteit en wervingskracht waardoor per

saldo een grotere herkenbaarheid wordt verkregen en de identiteit van Heerenveen wordt versterkt.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- uitgebalanceerde vergunningverlening voor evenementen obv objectieve belangenafweging voortvloeiend uit geactualiseerd evenementenbeleid;
- vaststelling protocollering evenementen en toedeling verantwoordelijkheden intern;
- blijvend aandacht schenken aan treffen fysieke maatregelen (aankleding) in het centrum;
- beter gecoördineerde promotie en afstemming van evenementen, sterkere regie door VVV heerenveen promotie en meer samenwerking tussen de belangrijkste partijen (HOV, KNH, ondernemers, cultuur, sport, VVV).

Beoogde maatschappelijke effecten

- een bruisend en gezellig Heerenveen waarin gastvrijheid, goodwill en waardering van initiatieven sleutelbegrippen vormen en de leefbaarheid van de bewoners van het centrum niet uit het oog verloren wordt

1.3.4 Heerenveen werkt samen

ER-doelen

1. samenwerking bevorderen met partners, andere overheden en in het bijzonder met onze omliggende gemeenten;
2. verdere professionalisering van de brandweezorg ten behoeve van een adequate hulpverlening door het onderbrengen van de brandweer binnen de Veiligheidsregio Fryslân per 1 januari 2014 op grond van Wet Veiligheidsregio's.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Ons uitgangspunt bij de decentralisaties in het sociaal domein is lokaal wat kan, regionaal wat moet. Sommige nieuwe taken die voortvloeien uit de decentralisaties vragen om samenwerking met andere gemeenten, in dit geval alle Friese gemeenten. Bij enkele taken is die samenwerking wettelijk verplicht (bv. Werkbedrijf, beschermd wonen), voor andere taken is het efficiënt en biedt het schaalvoordelen (bv. inkoop jeugdzorg). We gaan voor een eenduidige en transparante samenwerking met de Friese gemeenten. Hierover is een voorstel in voorbereiding. Dit leggen we binnenkort aan u voor.

1.3.5 Heerenveen bevordert veiligheid

ER-doelen

1. zowel bestuurlijk als operationeel optimaal voorbereid blijven op rampen en grootschalige incidenten;
2. verder inrichten en faciliteren van de veiligheidsketen, zodat steeds passend en op de juiste schaal kan blijven worden gereageerd op signalen van (dreigende) onveiligheid.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Evaluatie kadernota integrale veiligheid “op maat” 2011-2014

De kadernota loopt af eind 2014. Gekeken moet worden of de resultaten gehaald zijn op de daarin vastgestelde prioriteiten binnen de veiligheidsthema's (huiselijk) geweld, middelengebruik, (voetbal) geweld op straat, overlast jeugd en fysieke Veiligheid en/of bijstelling naar aanpak of andere thematiek noodzakelijk of wenselijk is. De resultaten van de evaluatie vormen input voor de nieuwe kadernota integrae veiligheid.

Maatschappelijke effecten

- vergroten van het (gevoel) van veiligheid voor de inwoners van Heerenveen.

1.3.6 Heerenveen verleent diensten

ER-doelen

1. meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven bij aanvragen om vergunningen en de naleving van regels;
2. het aanvragen van diensten en producten toegankelijker maken door zowel in te zetten op de website als op de digitale balie;
3. het aanvragen van diensten en producten toegankelijker maken;
4. het bevorderen dat maatschappelijke instellingen (stichtingen, verenigingen e.d.) zelf investeringen financieren.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- invoering van e-formulieren waarmee vergunningen kunnen worden aangevraagd via de website;
- diverse flitsproducten aan de vergunningenbalie;
- doorontwikkeling van de digitale belastingbalie en afbouw van de belastingpagina's op de gemeentelijke website;
- onderzoek nut versus offer van aansluiting op de berichtenbox ter vervanging van papieren post naar burgers en ondernemers. De berichtenbox is een persoonlijke postbus voor elektronische berichten van de overheid;
- achtervang voor maatschappelijke instellingen in de vorm van borgstelling (garanties).

Beoogde maatschappelijke effecten

- minder administratieve lasten voor aanvragers van vergunningen;
- vangnet voor burgers die moeite hebben met digitaal aanvragen van vergunningen en het doen van meldingen;
- toegankelijkheid 24 uur per dag, 7 dagen per week en overal waar een internetverbinding is;
- de gemeente legt in toenemende mate verantwoordelijkheid bij maatschappelijke instellingen.

1.3.7 Heerenveen handhaaft

ER-doelen

1. sober (en helder) handhaven van wet- en regelgeving, waar mogelijk op het wettelijk minimum-niveau en met duidelijke prioriteiten;
2. meer vertrouwen in de samenleving bij de naleving van regels maar wanneer dit vertrouwen beschaamd wordt, kan handhavend opgetreden worden.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- een uitvoeringsprogramma met een duidelijke prioriteitstelling op basis van het handhavingsbeleid zoals vervat in de Nota "Helder en Haalbaar Handhaven";
- uitvoering geven aan het –in voorbereiding zijnde– communicatieplan over het gemeentelijke handhavingsbeleid;
- inzichtelijk maken van de kosten om te voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in het omgevingsrecht.

Beoogde maatschappelijke effecten

- verbetering van het naleefgedrag;
- vermindering toezichtslast en meer zelfredzaamheid van en invulling eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven t.a.v. de naleving van regels.

1.3.8 Heerenveen koopt in

ER-doelen

1. doelmatige, doeltreffende en rechtmatige inkoop.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- verbeterde manier van werken voor inkoopcontrol;
- vereenvoudiging van het inkoopbeleid;
- digitaal inkopen.

Beoogde maatschappelijke effecten

- goed opdrachtgeverschap en effecten op door de raad vastgestelde gebieden (bijvoorbeeld social return, duurzaamheid, lokale economie en/of andere).

1.3.9 Heerenveen beheert eigendommen en zaken

ER-doelen

1. beter en gecentraliseerd beheer van gemeentelijke (te beheren) zaken en eigendommen;
2. inspelen op marktontwikkelingen en anticiperen op ontwikkeld beleid(vastgoed)beheer.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- vastgoedbeheer is gecentraliseerd en binnen 'Vastgoedportal' is werkwijze reeds operationeel.

Beoogde maatschappelijke effecten

- diverse ideeën uit de markt worden getoetst op haalbaarheid en hebben reeds positieve uitwerking.

1.3.10 Heerenveen verbetert de organisatie
--

ER-doelen

1. verdere professionalisering van de bedrijfsvoering;
2. verbetering infrastructuur;
3. goedkeurende accountantsverklaring(en);
4. van interne controle naar interne beheersing. Het steeds beter verankeren van de beheersing in de reguliere werkprocessen wordt nagestreefd. Er ontstaat dan een verschuiving van interne controle naar interne beheersing. De verbijzonderde interne controle kan zich dan grotendeels beperken tot het steekproefsgewijs toetsen of de interne beheersing voldoende werkzaam is;
5. professionele bedrijfsvoering.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- in de accountantsverklaringen blijft de getrouwheid en de rechtmatigheid binnen de gestelde tolerantiegrenzen.
- orocessen, samenwerking en prestaties worden blijvend verbeterd evenals het inzicht daarin.

Beoogde maatschappelijke effecten

- betrouwbare en professionele overheid.

1.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
001 Bedrijfsvoering	32.997	30.925	29.243	29.157	28.935	28.811
010 Bestuurszaken	1.256	1.267	1.143	1.143	1.143	1.143
202 Dierenopvang	42	44	44	44	43	43
205 Juridische zaken en inkoop	43	212	215	215	215	215
212 Beheer eigendommen	615	657	352	351	349	335
229 Kermissen, markten, evenementen	409	346	346	338	338	338
310 Belastingen	1.097	1.952	2.780	2.780	2.780	2.780
315 Openbare orde en rampenbeheersing	96	109	95	95	95	95
320 Vergunningverlening, verkeer	0	0	0	0	0	0
331 Bouwvergunningen	2.007	0	0	0	0	0
332 Overige vergunningen	3	0	0	0	0	0
335 Leges gerelateerde dienstverlening Vergunningen	0	985	1.063	1.063	1.063	1.063
336 Leges gerelateerde dienstverlening Publiek	0	840	866	804	804	804
350 Verkiezingen	48	0	0	0	0	0
351 Reisdocumenten	781	0	0	0	0	0
352 Burgerlijke stand	652	0	0	0	0	0
355 Verkiezingen en Overige Activiteiten	0	115	188	113	113	113
390 Brandweer	2.174	2.704	2.544	2.414	2.349	2.284
402 Oud archief	0	8	8	8	8	8
410 Algemene uitgaven en inkomsten	31.625	6.350	3.268	2.635	2.440	1.857
411 Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
412 Beleggingen	244	1.861	1.997	2.133	2.269	2.442
413 Onvoorzien uitgaven	0	161	51	51	51	51
420 Voormalig personeel	166	222	88	88	88	88
430 Rechtsbescherming	38	0	0	0	0	0
431 Communicatie	38	37	38	38	38	38
501 Griffie	762	871	880	880	871	879
Totaal Lasten	75.094	49.667	45.208	44.348	43.989	43.385

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
001 Bedrijfsvoering	11.549	5.500	4.357	4.357	4.357	4.357
010 Bestuurszaken	1	0	0	0	0	0
202 Dierenopvang	9	10	10	10	10	10
205 Juridische zaken en inkoop	0	0	0	0	0	0
212 Beheer eigendommen	752	632	315	240	240	240
229 Kermissen, markten, evenementen	329	324	304	304	304	304
310 Belastingen	12.971	15.673	16.430	16.499	16.567	16.636
315 Openbare orde en rampenbeheersing	0	0	0	0	0	0
320 Vergunningverlening, verkeer	1	0	0	0	0	0
331 Bouwvergunningen	564	0	0	0	0	0
332 Overige vergunningen	172	0	0	0	0	0
335 Leges gerelateerde dienstverlening Vergunningen	0	877	946	953	946	941
336 Leges gerelateerde dienstverlening Publiek	0	826	838	838	838	838
350 Verkiezingen	0	0	0	0	0	0
351 Reisdocumenten	547	0	0	0	0	0
352 Burgerlijke stand	79	0	0	0	0	0
355 Verkiezingen en Overige Activiteiten	0	143	142	142	142	142
390 Brandweer	1.225	0	0	0	0	0
402 Oud archief	5	2	2	2	2	2
410 Algemene uitgaven en inkomsten	31.881	5.016	3.206	2.266	1.765	1.591
411 Algemene uitkering gemeentefonds	44.840	52.808	79.067	78.619	77.039	75.592
412 Beleggingen	340	80	82	82	82	82
413 Onvoorzien uitgaven	0	0	0	0	0	0
420 Voormalig personeel	0	0	0	0	0	0
430 Rechtsbescherming	0	0	0	0	0	0
431 Communicatie	0	0	0	0	0	0
501 Griffie	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	105.265	81.891	105.701	104.313	102.294	100.737
Saldo Lasten / Baten	30.172	32.224	60.493	59.965	58.305	57.352

1.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 1: Heerenveen bestuurt en organiseert

x € 1.000

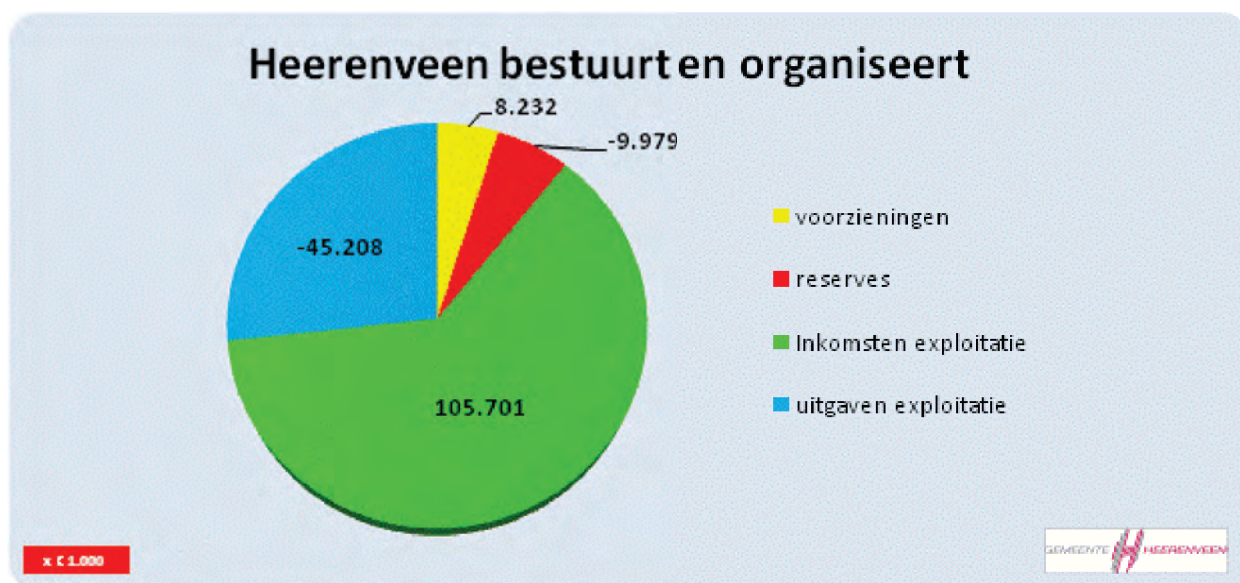
Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
60705	Algemene reserve niet geblokkeerd	I	1.072	532	881	723
60750	Algemene reserve	S	-13.046	2.440	0	-10.606
62710	Facilitaire diensten en middelen	S	113	42	0	155
62795	Frictiekosten concern	I	1.681	35	737	979
62805	Reserve IT-agenda	S	51	135	0	186
62810	Reserve BGT	S	150	50	0	200
Totaal reserves			-9.979	3.233	1.618	-8.363
x € 1.000						
Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
68500	Groot onderhoud gemeentehuis		257	0	0	257
68525	Maatschappelijke accommodaties		459	0	59	400
68545	Voorziening garanties	I	100	0	0	100
68589	Groot onderhoud MFA Us Kubus	S	165	40	60	144
68590	Groot onderhoud MFA De Barte De Knipe	S	244	23	30	237
68660	Voorziening risico precario	I	4.181	2.615	0	6.796
68710	Gevolgen wet APPA		1.979	0	186	1.793
68750	WGA-fonds		266	0	48	218
68760	Inventaris gemeentehuis	S	170	37	30	177
68770	Participatiefonds kwijtscheldingen	S	0	440	440	0
68790	Afwikkeling projecten		366	0	0	366
68795	Faciliteiten Raad	S	36	5	15	26
68796	Millenniumactiviteiten		9	0	7	2
Totaal voorzieningen			8.232	3.160	875	10.517

1.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 1: Heerenveen bestuurt en organiseert

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
001	BAG luchtfoto's	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-15
001	IBABS	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-30
001	Drank en Horecawet	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-50
390	Regionalisering brandweer	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013	-72
410	Nationaal uitvoerings programma	Staat van reserves	-82
410	Storting algemene reserve (Thialf)	Staat van reserves	-150
410	Frictiekosten concern	Staat van reserves	-737
Totaal lasten			-1.136
x € 1.000			
Product	Omschrijving	Document	Bedrag
212	Verkoop grond buitenweg N'horne	Begroting 2015	75
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (BAG)	15
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (IBABS)	30
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (Drank ed)	50
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (Reg.Brandweer)(V&P 13)	72
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (NUP)	430
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (Milieubeleidsplan)	25
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (GR WSW)	100
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (Jeugdzorg)	150
410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves (Harmonisatie)	9
410	Onttrekking Frictiekosten concern	Staat van reserves	737
411	Korting Algemene uitkering	Nationaal uitvoerings programma (NUP)	-430
Totaal baten			1.263

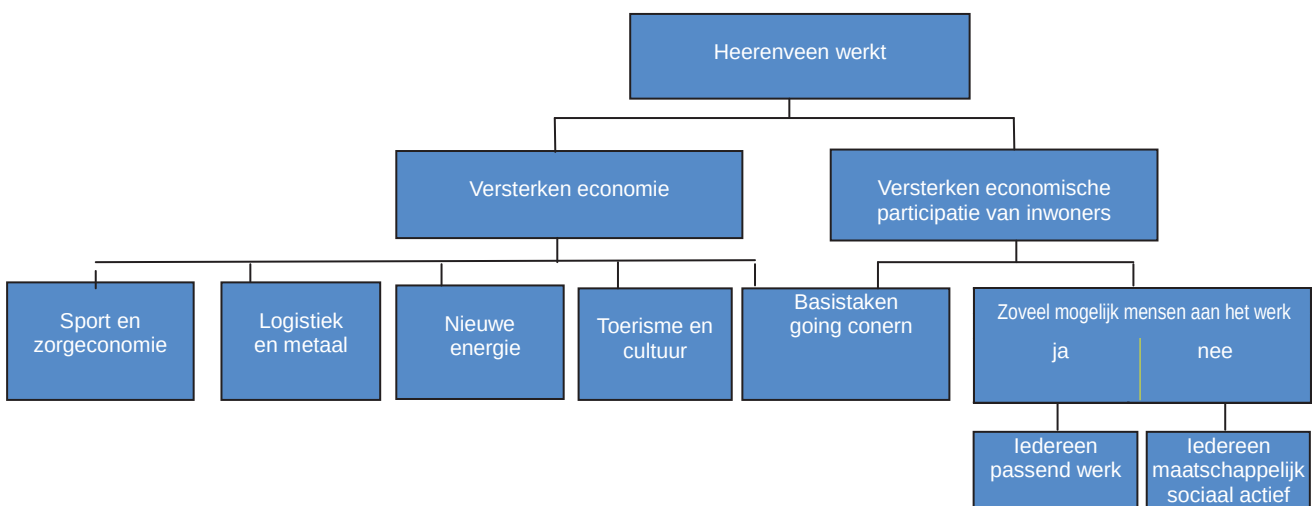
Thema 2: Heerenveen werkt !

2.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Onder het thema 'Heerenveen werkt' vallen alle activiteiten die leiden tot economische participatie en tot een structurele en duurzame versterking van de economie van Heerenveen. Het achterliggende doel is om daarmee het gemiddeld besteedbaar inkomen te vergroten van de inwoners van Heerenveen en van hen die hier werken.

Het versterken van de economie betekent, dat wij streven naar het vergroten van de werkgelegenheid en het verkleinen van de werkloosheid. Enerzijds is daarvoor een economisch beleid gericht op het faciliteren en stimuleren van ondernemers(schap) nodig, anderzijds een sterk sociaal beleid. Het arbeidsmarktbeleid is de verbindende schakel tussen het economisch en het sociaal beleid.

2.2 Koers van Heerenveen

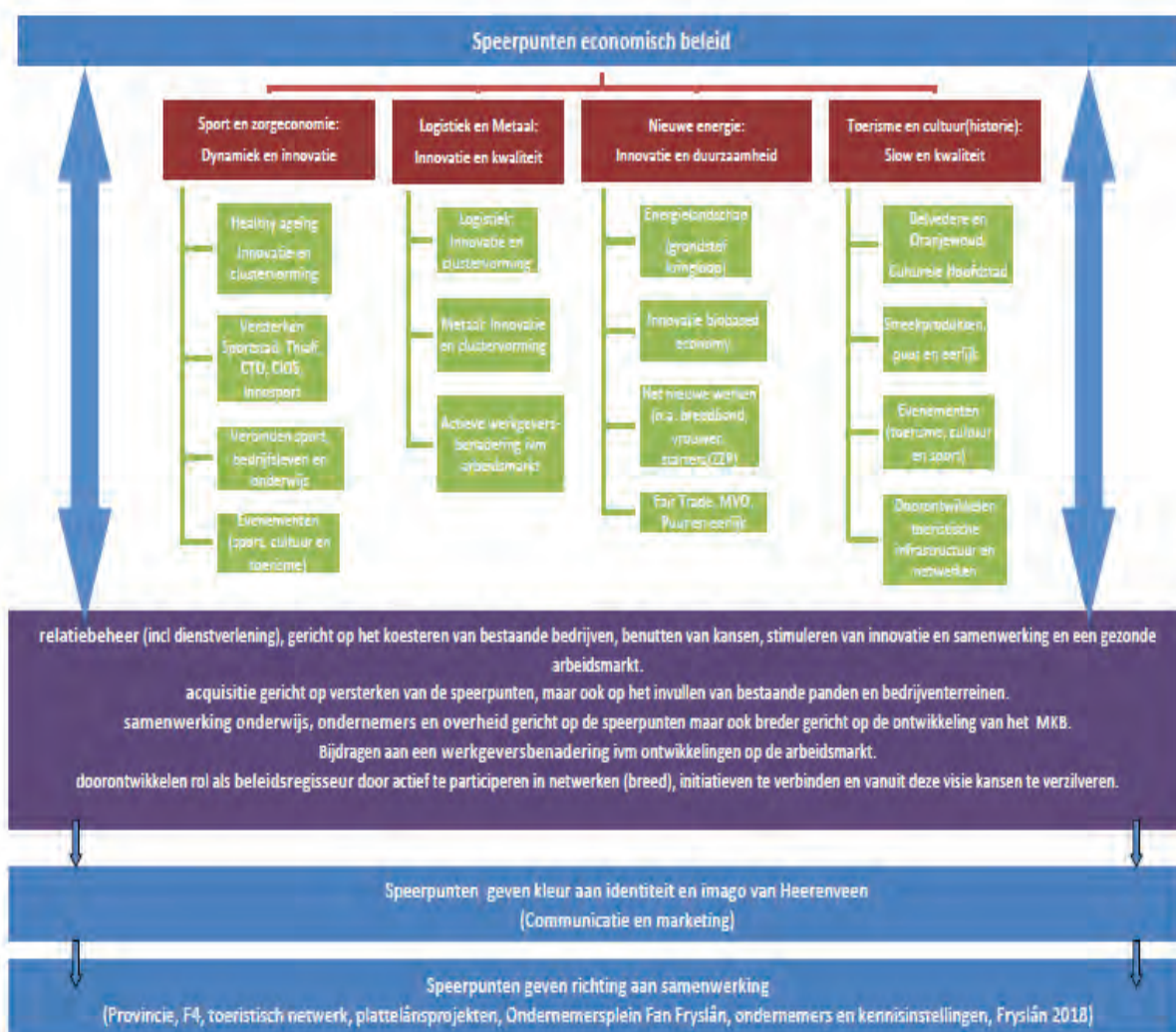
Het thema 'Heerenveen werkt' heeft twee sporen. De hoofddoelstellingen voor de komende jaren zijn:

1. versterken van de economie in Heerenveen;
2. versterken van de economische participatie in Heerenveen.

De eerste hoofddoelstelling zoals bedoeld in dit thema wordt als volgt uitgewerkt.

De gemeente Heerenveen wil werken aan een duurzame en voorspoedige economische ontwikkeling. Hoofddoelstelling ligt op versterking van economische dynamiek, via een netwerkachtige aanpak. Dat doen we door een actieve en verbindende rol te spelen tussen ondernemers onderling en tussen ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen. Omdat onze ambtelijke capaciteit en de financiële armslag beperkt is, is het draagvlak bij en de inzet van onze samenwerkingspartners van groot belang. Daarbij kiezen we voor een (speerpunt)gerichte aanpak, waarin op creatieve en innovatieve wijze kansen worden benut en, waar het kan, wordt samengewerkt. Daarbij gaan we ons focussen op de speerpunten sport en zorgconomie, logistiek en metaal, nieuwe energie, en toerisme en cultuur.

Deze speerpunten hebben een grote ontwikkelpotentie; leveren vanuit diverse beleidskaders een belangrijke bijdrage aan de economische ontwikkeling van Heerenveen en haar omgeving; worden vanuit diverse beleidskaders ondersteund en dragen bij aan het versterken van het profiel van Heerenveen. Vanuit een sterk relatiebeheer willen we onze acquisitie vooral richten op deze sectoren.

Met de tweede hoofddoelstelling beogen we:

Zoveel mogelijk mensen aan het werk

Iedereen moet werken naar vermogen. We streven ernaar dat zoveel mogelijk mensen die tot de Heerenveense beroepsbevolking horen economisch zelfstandig zijn. Het gaat dus om betaald werk. In deze tijd van economische recessie en stijgende werkloosheid is het niet realistisch om iedereen aan het werk te krijgen. De werkloosheid stijgt snel, ook in Heerenveen. Er zijn niet genoeg banen voor iedereen.

Voor de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is het doel:

Zoveel mogelijk mensen passend werk

Onze inspanningen zijn erop gericht om zoveel mogelijk mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt werk te geven dat zo goed mogelijk past bij hun kwaliteiten en ambities. We gaan daarbij uit van de mogelijkheden van mensen en niet van hun beperkingen. Dit geldt ook voor mensen met een arbeidsbeperking die geen volledige loonwaarde hebben. Met de invoering van de Participatiewet is ons beleid erop gericht om zoveel mogelijk mensen die loonwaarde hebben een plek te geven op de arbeidsmarkt en als dat niet kan additioneel werk in een beschermde omgeving.

Speerpunten zijn de samenhangende aanpak op basis van de Participatiewet en de herstructurering van de sociale werkvoorziening. We zetten sterk in op werkgeversdienstverlening én op het beheersen van de kosten.

Als bovenstaande doelstellingen tijdelijk of voor langere tijd voor iemand niet haalbaar zijn, is het afgeleide doel:

Zoveel mogelijk mensen maatschappelijk of sociaal actief

Re-integratie op de arbeidsmarkt is een belangrijk doel, maar het is realiteit dat er ook mensen zijn zonder of met een lage loonwaarde die, ondanks allerlei inspanningen, niet in reguliere of beschermde banen kunnen functioneren. Het is belangrijk dat deze mensen zoveel mogelijk maatschappelijk actief blijven. Hierbij kan gedacht worden aan vrijwilligerswerk. We beschikken slechts over zeer beperkte budgetten om hieraan uitvoering te geven. Participatie van mensen is een belangrijk speerpunt van ons sociaal beleid. Dit onderdeel is verder opgenomen onder het thema Heerenveen bevordert meedoen.

2.3 Doelen, resultaten en maatschappelijke effecten

2.3.1 Sport en zorg economie: dynamiek en innovatie

ER-doelen

1. beter benutten van de economische kansen van Healthy Ageing en Sportstad Heerenveen;
2. meer bezoekers en bestedingen in Heerenveen en omgeving.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- ontwikkeling Sportstad Zuidplot loopt;
- verdere invulling van "Heerenveen 'n Gouden Plak" als sportieve gemeente.

Beoogde maatschappelijke effecten

- toename bedrijvigheid en werkgelegenheid op gebied van sport en zorg (bron Provinciaal werkgelegenheidsregister);
- verdere toename van de bedrijvigheid en werkgelegenheid in de breed gedefinieerde sector toerisme (bron Provinciaal werkgelegenheidsregister).

2.3.2 Logistiek en Metaal: Innovatie en kwaliteit

ER-doelen

1. duurzame ontwikkeling van de logistiek, metaal (en techniek) in Heerenveen;
2. meer werkgelegenheid voor lager opgeleiden en betere aansluiting onderwijs en bedrijvigheid.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- project Technics4U verder uitgerold, deelname 5 Heerenveense bedrijven en 400 basisschoolleerlingen;
- verdere verbreding netwerk 3O's (met 5 ondernemers);
- Heerenveen(se bedrijven) sterker aanhaken bij regionale netwerken 3O zoals het provinciaal platform arbeidsmarkt.

Beoogde maatschappelijke effecten

- in stand houden sterke positie Heerenveen op gebied van logistiek en metaal, gemeten in aantal bedrijven en werkgelegenheid (bron provinciaal werkgelegenheidsregister).

2.3.3 Nieuwe energie: Innovatie en duurzaamheid

ER-doelen

1. Meer aandacht voor duurzaamheid, Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en fair-trade ^{*)1} bij ondernemers en instellingen;
2. Meer starters en het vergroten van de slagingskans van nieuwe ondernemers.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- verdere uitrol breedbandinfrastructuur;
- verdere uitwerking gezamenlijke lokale startersdienstverlening (met Broedstoof, ondernemersverenigingen) en onderzoek naar mogelijkheden in F4 verband.

^{*)1} Vanwege de economische omstandigheden zijn de activiteiten rond Fair-trade voor 2014 op een laag pitje gezet.

Beoogde maatschappelijke effecten

- continuering deelname bedrijven Koplopers;
- toename aantal startende bedrijven en vestigers (Kamer van Koophandel).

2.3.4 Toerisme en cultuur(historie): Slow en kwaliteit

ER-doelen

1. meer bezoekers en meer bestedingen in Heerenveen en omgeving;
2. meer samenwerking tussen ondernemers op het gebied van toerisme, sport en cultuur;
3. verder versterken van de opgebouwde toeristische diensteninfrastructuur (provinciale VVV, toeristisch netwerk Friese Wouden).

Resultaten begrotingsjaar 2015

- verdere invulling van Heerenveen 'n gouden plak, en uitwerking van de plannen voor een ondernemersfonds;
- intensivering samenwerking integrale regiomarketing op provinciaal niveau;
- continueren speerpunten als Oranjetoerisme en Smaak;
- afronding Heerenveens deel routegebonden recreatie wandelnetwerk Zuid-Oost Friesland (regionale aanpak);
- voorstel voor uitwerking en invulling bijdragen Heerenveen aan Culturele Hoofdstad.

Beoogde maatschappelijke effecten

- blijvende toename toeristische werkgelegenheid (breed) in de gemeente Heerenveen (bron: werkgelegenheidsregistratie provinsje Fryslân).

2.3.5 Basistaken: going concern

ER-doelen

1. Meer werkgelegenheid en een betere verankering van bedrijven aan de gemeente Heerenveen;
2. Betere externe communicatie over beleid en ontwikkelingen (monitoring).

Resultaten begrotingsjaar 2015

- regionale afspraken over bedrijventerreinen en kantoorontwikkeling;
- uitvoeringsplan economische samenwerking F4;
- gezamenlijk propositie op het gebied van Dairy (samen met gemeente Leeuwarden, Dairy Campus en Chain).

Beoogde maatschappelijke effecten

- de werkgelegenheid in de gemeente Heerenveen ontwikkelt zich positief (bron: werkgelegenheidsregistratie provincie Fryslân);
- Heerenveen scoort hoog in vestigingsplaatsimago-onderzoeken (MKB) en analyses van economische ontwikkeling (Elsevier);
- de participatiegraad (het deel van de beroepsbevolking dat deelneemt aan het arbeidsproces) blijft minimaal 65% (bron CBS);
- het gemiddeld besteedbaar inkomen per persoon in Heerenveen blijft gedurende de betreffende collegeperiode boven het gemiddelde niveau in Fryslân en benadert op termijn het landelijk gemiddelde (bron CBS);
- werkloosheidspercentage steekt gunstig af bij Fries- en Nederlands gemiddelde (UWV).

2.3.6 Zoveel mogelijk mensen aan het werk

1. lagere instroom cliënten in de WWB/Participatiewet;
2. meer uitstroom van cliënten WWB/Participatiewet naar regulier werk;
3. zoveel mogelijk jongeren sluiten de schoolloopbaan af met een diploma dat past bij hun kwaliteiten;
4. zoveel mogelijk jongeren vinden na afsluiting van hun schoolloopbaan regulier werk.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- de kadernota Werk & Inkomen 2014-2018 is vastgesteld en hier wordt volgens de tijdlijn uitvoering aangegeven;
- het verbeterplan van de MAU 2014- 2016 is volgens afspraak met de inspectie SZW in werking;
- de nieuwe verordeningen volgens de Participatiewet en de WWB Maatregelen zijn van kracht en uitgewerkt in beleidsregels;
- het "Werkbedrijf Fryslân" is operationeel;
- de nieuwe educatiewet (afbouw verplichte ROC-inkoop maar met nadruk op laaggeletterdheid & alfabetisering) is uitgewerkt in de verplichte centrum regio-overeenkomst;
- evaluatie social return beleid;
- deelname ESF 1^e tranche 2014–2020.

Beoogde maatschappelijke effecten

- meer mensen aan het werk;
- verlagen of in ieder geval stabiliseren van de Friese werkloosheid en in het bijzonder die van de Heerenveense doelgroep P-wet;
- daling gemiddelde kosten per uitkering;
- stijging gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in onze gemeente;
- verhogen participatiegraad volgens instrument de participatieladder;

2.3.7 Iedereen passend werk

ER-doelen

1. Meer mensen met een arbeidshandicap of een afstand tot de arbeidsmarkt aangepast werk bieden;
2. Meer greep op de aansturing van de sociale werkvoorziening en op het beheersen van de kosten.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- wijze en tempo van afbouw uitvoeringsorganisatie Sw is in werking;
- herstructurering Caparis als mogelijke uitvoerder beschut werken en mogelijk re-integratie;
- P-wet bekend;
- quotum beschut werken plekken arbeidsmarktregio en garantiebanen gemeente Heerenveen worden gehaald;
- negatief subsidieresultaat minimaliseren (verschil tussen loonkosten Gr Fryslan en rijksbijdrage);
- positief bedrijfsresultaat Caparis;
- bij voorrang plaatsen van Wsw-wachtlijsters op beschikbare garantiebanen.

Beoogde maatschappelijke effecten

- versterken afstemming met onderwijs en werkgevers met name met oog op werken naar vermogen van Wajong-aanvragers;
- integratie van mensen met een verminderd arbeidsvermogen in de reguliere arbeidsmarkt;
- bij voorrang plaatsen van Wsw-wachtlijsters op de beschikbare garantiebanen;
- verhogen van de participatiegraad voor mensen met een arbeidsbeperking.

2.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
114 Sociaal Economisch Beleid en Toerisme	167	232	153	153	153	153
125 Beleid Sociale Werkvoorziening	10.571	11.851	21.994	21.019	19.714	18.958
360 Werkgelegenheid	1.920	2.276	1.484	1.484	1.484	1.484
375 Inburgering	242	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	12.901	14.359	23.631	22.656	21.352	20.595

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
114 Sociaal Economisch Beleid en Toerisme	21	160	0	0	0	0
125 Beleid Sociale Werkvoorziening	10.571	10.777	0	0	0	0
360 Werkgelegenheid	2.322	2.697	101	101	101	101
375 Inburgering	279	0	0	0	0	0
Totaal Baten	13.192	13.634	101	101	101	101
Saldo Lasten / Baten	291	726-	23.530-	22.555-	21.250-	20.494-

2.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 2: Heerenveen werkt

x € 1.000

Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
	geen reserves					
Totaal reserves			0	0	0	0
x € 1.000						
Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
68598	Risico Caparis		22	0	0	22
Totaal voorzieningen			22	0	0	22

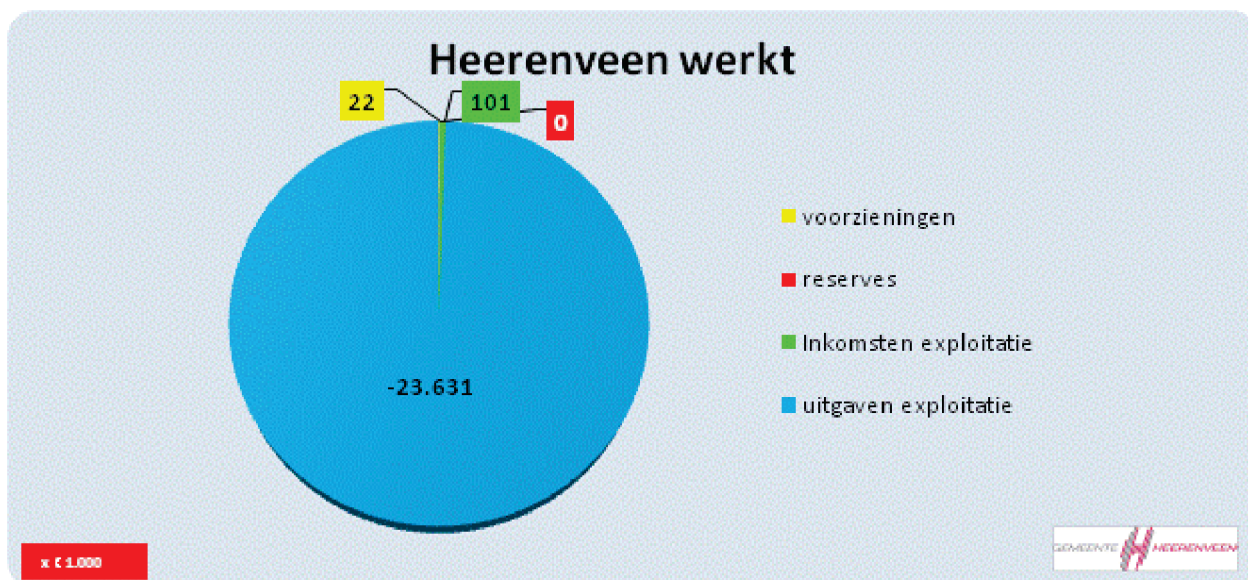
2.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 2: Heerenveen werkt

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
125	GR Wet Sociale Werkvoorziening	verantwoordings- en perspectiefnota 2013	-100
Totaal lasten			-100
x € 1.000			
Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele baten		
Totaal baten			0

2.7 Totaal middelen

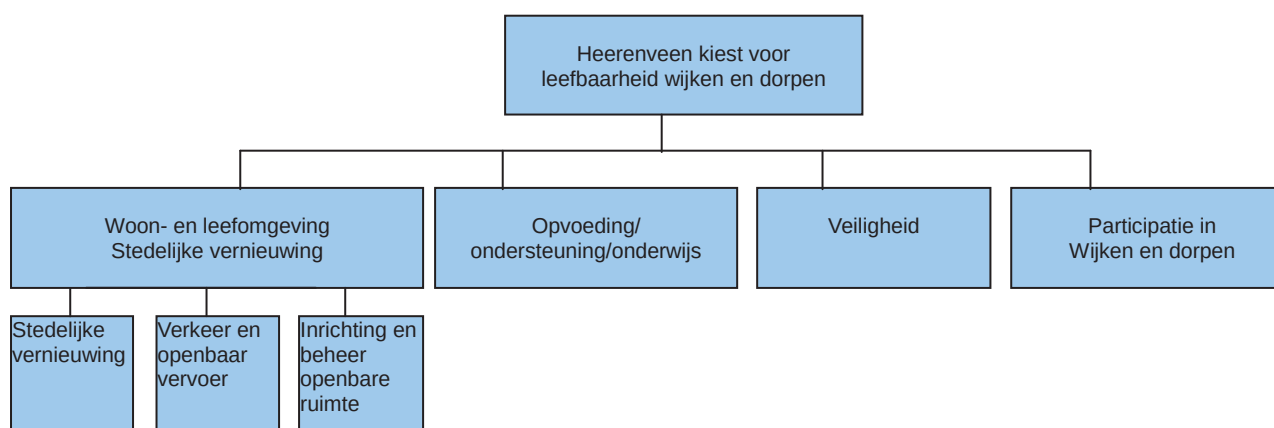

Thema 3: Heerenveen kiest voor leefbaarheid wijken en dorpen !

3.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Onder het thema 'Heerenveen kiest voor leefbaarheid wijken en dorpen' vallen alle activiteiten die een bijdrage leveren aan het zoveel mogelijk op peil houden van leefbare buurten, wijken en dorpen. Het betreft activiteiten gericht op veiligheid, wonen en de woon-/leefomgeving, opvoeding/onderwijs, en participatie van inwoners in hun leefomgeving. Dit thema is enerzijds gericht op behoud van de fysieke en de sociale leefomgeving, anderzijds op het meer betrekken van burgers bij hun leefomgeving met versterking van de sociale samenhang en daarmee de leefbaarheid ten doel.

3.2 Koers van Heerenveen

Voor alles staat "heel en veilig" voor de gebruiker hoog in het vaandel. Alle ander aspecten zoals beeld/aanzien is naar de achtergrond gezet (versoering door het invullen van taakstellingen).

Het thema 'Heerenveen kiest voor leefbaarheid wijken en dorpen' kent twee overkoepelende sporen:

1. Behoud van de kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving;
2. vergroting van de participatie van de burgers in hun leefomgeving.

Voor het eerste spoor gelden de volgende speerpunten:

1a op het gebied van wonen en leefomgeving:

Heerenveen kiest voor een efficiënt beheer van de openbare ruimte.

1b op het gebied van opvoeding en onderwijs; ondersteuning en zorg

- Heerenveen kiest voor sterke netwerken voor kinderen;
- Heerenveen kiest voor zelfstandigheid en keuzevrijheid voor thuiswonende zorgbehoevenden en ouderen.

Voor het tweede spoor gelden de volgende speerpunten:

2 op het gebied van participatie

- Heerenveen kiest voor meer verantwoordelijkheid bij burgers en bedrijven voor de leefbaarheid van wijken en dorpen;

3.3 Doelen, resultaten en maatschappelijke effecten

3.3.1 Woon- en leefomgeving – Stedelijke vernieuwing

ER-doelen

1. beperking kwaliteitsverlaging van bestaande woonmilieus;
2. meer gemêleerde, heterogene wijken wat betreft samenstelling van bevolking en leefstijlen;
3. behoud van mogelijkheden voor mensen om, los van welke zorgvraag dan ook, zo lang en zo zelfstandig mogelijk te kunnen blijven functioneren in hun eigen wijk en/of dorp.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- de bouw van nog 6 koopwoningen in de Bloemenbuurt in Heerenveen-Noord;
- de grootschalige renovatie van de woningen aan de Compagnonsstraat is gestart; de woningen aan de van Dekemalaan (zijde Molenplein) zijn gesloopt; het ontwerp voor de herinrichting van de straat en omgeving is afgerond;
- start project "Sinnebuorren" te Akkrum (herstructurering, rondweg incl. brug);
- Strategische Woonvisie;
- Kop van Midden: het aangepast stedelijk plan is gereed; de gemeenteloods (achter de Broedstoof) is verkocht; er is een start gemaakt met de sloop van de aanpalende woningen aan de Sieger van der Laanstraat;
- Sinnebuorren Akkrum: vastgesteld bestemmingsplan; realisatie Polsleatbrege; realisatie eerste fase woningbouw (10 woningen); start aanleg randweg.

3.3.2 Woon- en leefomgeving – Verkeer en openbaar vervoer

ER-doelen

1. vergroten van de verkeersveiligheid (Duurzaam Veilig);

2. behoud van en zo mogelijk verbeteren parkeervoorzieningen in het centrum van Heerenveen voor bezoekers en bewoners;
3. aandacht voor voetgangers en fietsers in het centrum en in nieuwe plannen (collegeprogramma 2010-2014).

Resultaten begrotingsjaar 2015

- er wordt uitvoering gegeven aan het provinciale beleid in het kader van de verkeersveiligheidsconvenant met de provincie. Ook voor 2015 en verder. Dit houdt onder andere in: verkeersmarkten op het voortgezet onderwijs, praktisch en theoretisch verkeersexamen op basisscholen, rijvaardigheidsdag voor ouderen;
- de parkeercapaciteit in het centrum zal naar verwachting met een 80 tal parkeerplaatsen toenemen in het kader van de veranderingen rond en op het Molenplein. Verder zullen alle parkeerautomaten worden uitgevoerd als zonnecelautomaat. De chipknip verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt 'dip en go' hiermee is het straatparkeren 'groen' geworden. In de Geerts willigengarage en op het Molenplein wordt het mogelijk om met PIN te betalen.
- bij alle nieuwbouwplannen en ontwikkelingen/reconstructies in het openbaar gebied wordt expliciet aandacht gegeven aan de zwakkere verkeersdeelnemers als fietsers en (oudere) voetgangers.

Beoogde maatschappelijke effecten

- vermindering van het aantal verkeersknelpunten in de gemeente. Het effect wordt "gemeten" door middel van verkeersonderzoek (verkeerstellingen en parkeeronderzoek) en verkeersveiligheidsanalyse;
- daling van het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers.

3.3.3 Woon- en leefomgeving – Inrichting openbare ruimte

ER-doel

1. efficiënt beheer van de openbare ruimte (wegen, groen, water, evenementen, terugdringing CO₂ via openbare verlichting, etc.).

Resultaten begrotingsjaar 2015

Kapbeleid

Het kapbeleid is geharmoniseerd volgens het oud Heerenveense beleid en voldoet aan provinciale voorwaarden t.a.v. de Boswet.

Begraafplaatsen

de begraafplaatsen in Aldeboarn en Akkrum voldoen aan de wettelijke eisen t.a.v. grondwaterstanden waardoor de begraafcapaciteit optimaal benut kan worden. Op alle begraafplaatsen is aandacht voor efficiënt beheer zonder verlies aan (beeld-)kwaliteit. Een kostendekkende exploitatie en voldoende aanbod en keuzemogelijkheden aansluitend bij de huidige wensen en kwaliteitseisen.

Dierplagen

De aanpak tav overlast van roeken en eikenprocessierups en evt andere dierplagen wordt voortgezet als voorgaande jaren waarbij de prioriteit ligt op het voorkomen van risico's voor de volksgezondheid.

Beheer openbaar Groen

Efficiënt beheer, evenwicht zoeken tussen de beperkte beheerbudgetten en de zorg voor een leefbare, veilige en functionele leefomgeving. Waar mogelijk de beeldkwaliteit verhogen door een relatie te zoeken met bedrijfsleven of door zelfwerkzaamheid van bewoners. Renovaties of wijzigingen van openbaar groen staan in het teken van een verlaging van beheerkosten door versobering van de inrichting.

Landschapsbeleidsplan ZOF

Een door alle gemeenteraden vastgestelde, actuele, integrale visie op het landschap van de 5 gemeenten in Zuidoost Friesland. Het betreft een actualisatie van het huidige Landschapsbeleidsplan die uitgevoerd wordt binnen het kader van de provinciale Streekagenda. Het actuele LBP heeft een sterke relatie met bestemmingsplannen Buitengebied en de provinciale visie Grutsk.

Verhardingen

Met het vastgestelde “Beleidsplan Wegen 2013 – 2017” kan het areaal verhardingen op het gewenste (minimale) onderhoudsniveau gehouden worden. Het deel “Boarnsterhim is opgenomen in het beleidsplan ‘Wegen’. Het beleidsplan voert als boventoon: sober en doelmatig onderhoud

In 2015 is uitvoering gegeven aan het ‘onderhoudsplan 2015’ . Het gaat dan om onderhoud aan asfaltwegen en straatwerk (elementenverharding) . Ook “onderhoudsprojecten” vallen onder dit onderhoudsplan. Projecten die voor 2015 op de planning staan/uitgevoerd zijn o.a: renovatie Kolklaan, Aengwirdeweg (van Mercurius tot aan Bandsterschans) ‘blok de Greiden (omgeving Wulpstraat) onderhoud stroomwegen (De Zanden, Ds. Kingweg, Haskeruitgang en Mercuriusweg). Maar ook wegen in Boarnsterhim zijn opgenomen in het onderhoudsplan, o.a. gebied ‘de Tûntsjes’, Oudeschouw.

Civieltechnische Kunstwerken

In 2015 is een vervolg gegeven aan het beleidsplan CT Kunstwerken. Beleidsplan is geactualiseerd met het deel Boarnsterhim. In 2015 zijn er diverse kleine houten voetgangers bruggen vervangen. Tevens is er klein onderhoud aan diverse andere bruggen uitgevoerd. Voor het deel Boarnsterhim is er een voorziening opgenomen om het achterstallig onderhoud weg te werken. Hiervoor is een “plan van aanpak” opgesteld. Dit wordt meegenomen in het beheerplan.

Oevers en kadeconstructies

Met het vaststellen van het nieuwe beleidsplan, incl. deel Boarnsterhim, kan er invulling gegeven worden aan structureel onderhoud van oever en kadeconstructies. Ook hier wordt de voorziening ‘achterstallig onderhoud’ versleuteld in het beheerplan.

Gladheidbestrijding

Voor 2015 is weer het jaarlijkse strooiplan opgesteld. Het beleid “gladheidbestrijding” is geactualiseerd en vastgesteld.

Speelvoorzieningen

Vanuit de beperkt beschikbare middelen is er aanleiding om te kijken naar de manier waarop het beheer en onderhoud van de huidige speelvoorzieningen wordt omgegaan. In 2015 is een geactualiseerd plan van aanpak voor het beheer van de speelvoorzieningen vastgesteld.

Beoogde maatschappelijke effecten

Kapbeleid

Behoud en bescherming van waardevolle/monumentale bomen en kenmerkende landschappelijke kwaliteiten.

Begraafplaatsen

Voldoen aan de maatschappelijke vraag naar begraafmogelijkheden in de eigen woon-/geboortecomgeving.

Dierplagen

Een gezonde, veilige openbare ruimte om te wonen, werken en recreëren.

Beheer openbaar Groen: een leefbare, veilige en functionele leefomgeving die voldoet aan een minimale basiskwaliteit.

Landschapsbeleidsplan

Behoud en versterking van de kenmerkende landschapskwaliteiten van Zuidoost Friesland met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Verhardingen

Tevreden gebruikers van de openbare ruimte waarin veiligheid een grote rol speelt

Civieltechnische Kunstwerken

Behoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen waarbij de veiligheid van de gebruiker is gewaarborgd.

Oevers en kadeconstructies

Behoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud

Gladheidbestrijding

Het zo goed mogelijk begaanbaar / veilig houden van wegen, fiets- en voetpaden zoals aangewezen in het strooiplan.

Speelvoorzieningen

Tevreden gebruikers van een veilige openbare ruimte waarin spelen, bewegen en elkaar ontmoeten een grote rol spelen.

3.3.4 Opvoeding / ondersteuning / onderwijs

ER-doelen

1. adequate netwerken op wijk- en dorpsniveau ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen en jongeren;
2. adequate netwerken op wijk- en dorpsniveau ten behoeve van de ondersteuning van ouderen e.d. (woonservicezones);
3. behoud van huisvesting van scholen;
4. verdere concentratie van accommodaties op basis van "gebundelde kwaliteit";
5. minder schoolverzuim.

Resultaten begrotingsjaar 2015

MFA de Akkers

Het plan voor de bouw van de nieuwe Buurtschool De Akkers, waarin de leerlingen van de cbs De Akker en van de combinatie obs De Commanderije/De Letterbeam onderdak krijgen, wordt afgerond en er wordt gestart met de bouw waarbij de schoolbesturen optreden als bouwheer. Nieuwbouw wordt gerealiseerd op de plek van de obs De Commanderije. In verband met de sloop van het huidige schoolgebouw en de nieuwbouw, zullen de leerlingen van obs De Commanderije met ingang van het schooljaar 2015-2016 hun intrek nemen in het oude gebouw van obs De Ynlaet/De Atlas op De Greiden in Heerenveen.

Accommodatiebeleid

Op basis van het moeten voldoen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van de voorzieningen voor sport en onderwijs, wordt de reële investeringsbehoefte voor de komende jaren nader in beeld gebracht. In relatie daarmee worden ook de bezettingsgegevens van de binnen- en buitensportaccommodaties geactualiseerd voor mogelijke voorstellen in het kader van vervanging dan wel samenvoeging van verenigingen en accommodaties. Voor wat betreft aanpassingen in de onderwijshuisvesting zoals opgenomen in het Toekomstperspectief (2012), worden eventuele fusieplannen daarbij nauwlettend in de gaten gehouden.

Sportaccommodaties

Sportcomplex De Akkers

Voor de kleedkamers op Sportcomplex De Akkers, waarvan vv Heerenveense Boys de

hoofdgebruiker is, is er vanuit vervangingsinvesteringen €185.000 beschikbaar voor renovatie van 8 gemeentelijke kledkamers.

Sportcomplex vv Akkrum

De mogelijkheden naar de aanleg van een kunstgrasveld voor vv Akkrum worden onderzocht.

Sportcomplex Tjalleberd

Door de bouw van MFA Tjalleberd, dient er voor kaatsvereniging Foarut een ander speelveld gezocht te worden. Elders in het dorp of op het huidige sportcomplex.

Beoogde maatschappelijke effecten

- participatie en leefbaarheid in wijken nemen toe

3.3.5 Veiligheid

Zie Thema 1 onder 1.3.5 Heerenveen bevordert Veiligheid.

3.3.6 Participatie in wijken en dorpen

ER-doelen

1. meer verantwoordelijkheid bij burgers en bedrijven voor de leefbaarheid van wijken en dorpen;
2. betere werkwijzen ontwikkelen ter ondersteuning van het organiserend vermogen van burgers en hun organisaties.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- plaatselijk Belangen en wijkplatforms bepalen zelf welke activiteiten in hun dorpen van belang zijn voor leefbaarheid en participatie en worden hierbij, daar waar mogelijk, ondersteund en gefaciliteerd vanuit de gemeente;
- de veranderende rol van de gemeentelijke overheid bij zowel de 3 d's als ook bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen vraagt een andere werkwijze van de gemeente als geheel (zowel politiek als organisatie). Het wijkmanagement werkt voortdurend aan deze veranderingen en zoekt actief naar nieuwe vormen:
 - communiceren; andere vormen van overleg met de bewoners;
 - faciliteren zonder gelijk met een zak geld klaar te staan;
 - netwerken, mensen met elkaar in verbinding brengen.
- via wijkmonitors en wijkkrachtscans wordt systematisch onderzocht wat knelpunten en behoeften zijn in wijken en dorpen en in hoeverre burgers en (vrijwilligers)organisaties hierin kunnen voorzien. Op basis van deze gegevens worden plannen van aanpak gemaakt om de eigen kracht van burgers en organisaties te vergroten en beter af te stemmen op de behoefte. In 2015 worden de eerste plannen van aanpak gerealiseerd.

Beoogde maatschappelijke effecten

- versterken eigen kracht en eigen regie: minder verstrekkingen van individuele voorzieningen;
- verhoging maatschappelijke participatie.

3.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
113 Stedelijke vernieuwing en plattelandsbeleid/Wijkmanagement	520	425	174	174	174	174
115 Verkeers- en Vervoersbeleid	0	0	0	0	0	0
121 Onderwijsbeleid	0	0	0	0	0	0
210 Individuele dienstverlening verkeer en vervoer	155	155	141	138	137	135
215 Betaald parkeren	2.512	2.505	2.527	2.460	2.433	2.400
220 Wijken	1.465	1.831	1.320	1.320	1.320	1.320
221 Beheer en onderhoud openbare ruimte	3.144	3.999	3.873	3.945	4.015	4.071
250 Sportaccommodaties	2.541	2.188	2.211	2.214	2.205	2.199
267 Sociaal Cultureel Werk	899	841	890	890	890	890
282 Gymnastieklokken primair onderwijs	715	706	781	776	765	763
284 Huisvesting scholen	4.053	5.598	4.830	4.748	4.657	4.534
Totaal Lasten	16.005	18.248	16.746	16.666	16.596	16.486

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
113 Stedelijke vernieuwing en plattelandsbeleid/Wijkmanagement	541	254	0	0	0	0
115 Verkeers- en Vervoersbeleid	0	0	0	0	0	0
121 Onderwijsbeleid	0	0	0	0	0	0
210 Individuele dienstverlening verkeer en vervoer	104	2	2	2	2	2
215 Betaald parkeren	2.318	2.581	2.581	2.581	2.581	2.581
220 Wijken	24	0	0	0	0	0
221 Beheer en onderhoud openbare ruimte	202	172	72	72	72	72
250 Sportaccommodaties	138	213	241	241	241	241
267 Sociaal Cultureel Werk	0	0	0	0	0	0
282 Gymnastieklokken primair onderwijs	79	72	73	73	73	73
284 Huisvesting scholen	333-	403	0	0	0	0
Totaal Baten	3.072	3.696	2.969	2.969	2.969	2.969
Saldo Lasten / Baten	12.932-	14.552-	13.778-	13.697-	13.627-	13.517-

3.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 3: Heerenveen kiest voor leefbaarheid

x € 1.000

Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
62535	Betaald parkeren	S	15	16	0	31
62597	Reserve Kompanije		561	0	0	561
62598	Reserve Baggeren		165	0	0	165
62599	Functionaliteits- en Duurzaamheidsfonds	S	90	0	0	90
Totaal reserves			831	16	0	847
x € 1.000						
Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
68520	Sportvelden	S	599	216	0	815
68540	Onderhoud onderwijsgebouwen	S	2.564	0	0	2.564
68575	Onderhoud walbeschoeiingen		60	0	0	60
Totaal voorzieningen			3.223	216	0	3.439

3.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 3: Heerenveen kiest voor leefbaarheid

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele lasten		
Totaal lasten			0

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele baten		
Totaal baten			0

3.7 Totaal middelen

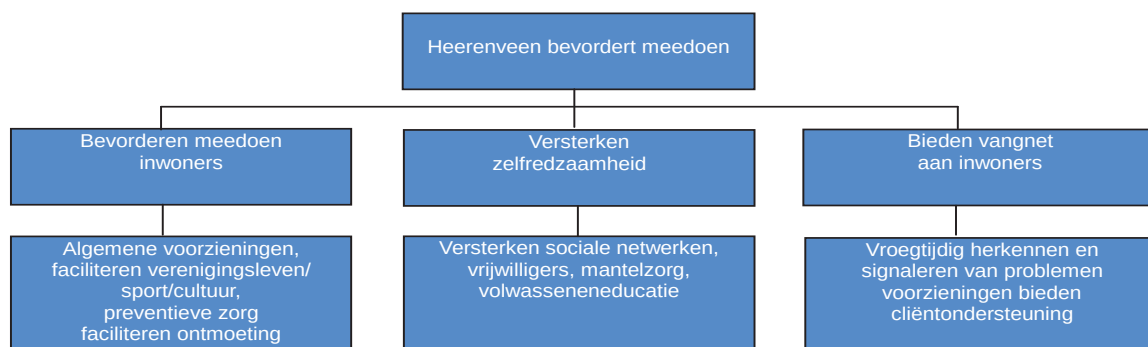

4: Heerenveen bevordert meedoen!

4.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Dit thema is opgebouwd rond de sociale participatie en maatschappelijke participatie van inwoners van de gemeente Heerenveen. Het thema is gericht op het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden, die leiden tot het verkrijgen of behouden van aansluiting met het maatschappelijk verkeer. Participatie die leidt tot (economische) zelfstandigheid heeft daarbij prioriteit.

4.2. Koers van Heerenveen

Het motto van het thema 'Heerenveen bevordert meedoen' is 'voorkomen is beter...'. Het thema heeft drie sporen, met de volgende hoofddoelstellingen:

1. Bevorderen dat inwoners actief participeren in de Heerenveense samenleving: meedoen, vroegsignalering en tijdige interventies: dit alles valt onder preventief;
2. Versterken van de zelfredzaamheid van inwoners staat centraal; verder versterken door de toegang tot ondersteuning dicht bij de leefomgeving van de burger te organiseren;
3. Bieden van een vangnet voor inwoners die het (tijdelijk) niet redden.

Ad 1

Bevorderen dat inwoners actief participeren in de Heerenveense samenleving

Voorkomen is beter. De nadruk ligt op vroegsignalering, tijdige kortdurende interventies en preventief beleid. De eigen verantwoordelijkheid van mensen staat centraal. We stimuleren en faciliteren dat bewoners actief deelnemen aan de samenleving, bv. aan sport en cultuur.

Kortom: meedoen. Ook het voorkomen van problemen staat centraal, bijvoorbeeld preventieve gezondheidszorg, preventief jeugdbeleid. We verwachten door preventieve inzet dat er minder mensen een beroep moeten doen op zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning en zorg. We hebben vertrouwen in het oplossend vermogen van de samenleving. Daar waar dat kan trekken wij ons terug. In plaats daarvan stimuleren en faciliteren wij initiatieven in de samenleving.

Ad 2

De eigen verantwoordelijkheid van mensen staat centraal. De mensen moet regie over hun eigen leven kunnen voeren. Daar waar men dit niet zelf kan moet in eerste instantie een beroep worden gedaan op mensen uit de eigen leefomgeving: familie, burens en vrijwilligers. Om de vraag naar en het aanbod van ondersteuning beter met elkaar te kunnen verbinden wordt de toegang tot voorzieningen dicht bij de burger georganiseerd.

Op deze wijze, met een gebiedsgerichte, eenduidige, laagdrempelige en integrale ondersteuning op alle leefgebieden, waarbij zoveel mogelijk naar oplossingen wordt gezocht in de eigen leefomgeving, verwachten wij dat minder professionele ondersteuning nodig zal zijn. Als men professionele ondersteuning nodig heeft dan gaan algemene en collectieve voorzieningen voor op individuele voorzieningen.

Van belang is dat wij regie hebben op de toegang tot de door de gemeente bekostigde voorzieningen; om die reden gaan wij binnen de "toegang" de indicatie voor deze voorzieningen voor eigen rekening nemen. Indien nodig kan specialistische kennis worden ingezet.

Ad 3

De gemeente biedt een sociaal vangnet voor die inwoners die problemen hebben en er zelfstandig niet uitkomen, ook niet met behulp van het eigen sociale netwerk.

Ondersteuning, ook in het vangnet, is altijd gericht op versterking van de zelfredzaamheid. Als er meerdere vormen van ondersteuning nodig zijn vindt coördinatie van zorg plaats volgens het principe 1 gezin, 1 plan, 1 contactpersoon. Over de coördinatie van zorg dient met de netwerkpartners nadere afspraken te worden gemaakt.

Om de ondersteuning in het vangnet meer gericht te laten zijn op het versterken van de zelfredzaamheid, dient in de prestatiecriteria van de zorgaanbieders resultaatsturing in plaats van productsturing te worden opgenomen. Dit houdt in dat er een prikkel moet worden ingebouwd om zo min mogelijk zorg(producten) te verlenen in plaats van zoveel mogelijk zorg(producten). De zorg moet gericht zijn op het zo snel mogelijk weer zelfredzaam zijn. Met de komst van de nieuwe taken begeleiding en persoonlijke verzorging uit de AWBZ en de volledige zorg voor jeugd is dit nog meer opportuun geworden.

Het doel van de ondersteuning is altijd om de eigen kracht van mensen te versterken.

4.3. Doelen, resultaten en maatschappelijke effecten

4.3.1. Bevorderen meedoen inwoners

ER-doelen

1. Meer ruimte aan initiatieven van bewoners om de leefbaarheid en sociale cohesie te vergroten;
2. Kansrijke ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen en jongeren;
3. Meer inzet op vroegsignalering en preventie om het gebruik van individuele voorzieningen te verminderen;
4. Meer inwoners die cultureel en sportief actief zijn, al dan niet in verenigingsverband.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Doorontwikkeling 3D

Per 1 januari 2015 zijn we verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de nieuwe taken in het sociaal domein: de Participatiewet, de vernieuwde WMO en de Jeugdwet. Hoewel we per januari 2015 klaar zijn voor een goede opvang van de nieuwe cliënten, zijn we nog niet klaar met de volledige invoering. Eind 2014 maken we een plan voor de doorontwikkeling van de 3D's. Te denken valt aan doorontwikkeling van de toegang en het vangnet (zorgcoördinatie volgens het principe 1 kind, 1 gezin, 1 plan, 1 contactpersoon), investeren in preventie, vroegsignalering en vrijwilligerswerk. Om uw raad in staat te stellen uw rol op een goede wijze in te vullen wordt, in overleg met uw raad, een monitor ontwikkeld om kwaliteit van zorg en de ontwikkeling van budgetten te volgen. Met de nieuwe cliënten zullen maatwerkgesprekken worden gevoerd om samen te kijken of de bestaande voorzieningen nog steeds de meest passende oplossing is of dat er ook oplossingen zijn met inschakeling van bv. het sociaal netwerk of vrijwilligers. Daarnaast zullen we op basis van de eerste praktijkervaringen de nieuw ontwikkelde werkwijzen toetsen en evt. bijstellen.

Uitvoering 3D

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de benodigde formatie om de taken rond de Drie decentralisaties goed uit te kunnen voeren. Tevens vindt onderzoek plaats naar een realistisch niveau van eigen bijdragen van cliënten. In de budgettaire verkenningen rondom de Drie D's was met beide componenten tot op heden nog geen rekening gehouden. Op basis van een eerste onderzoek schatten wij de kosten op een bedrag van structureel € 1 tot € 1,5 miljoen en € 0,5 miljoen éénmalig in 2015. In een eerder stadium is uitgegaan van 5% tot 10%, gerekend over de rijksbijdragen voor Jeugd en WMO, samen circa € 20,2 miljoen. De kosten moeten in de totale begroting van de Drie D's gedekt worden, inclusief de eigen bijdragen van cliënten. Beoordeling van de opbouw van de rijksbijdragen zowel als eigen ervaringen met cliënt-bijdragen in de huidige WMO leiden tot een schatting van de cliënt-bijdragen in dezelfde orde van grootte. De einduitkomsten zullen door middel van een begrotingswijziging in de ramingen worden verwerkt.

Jeugdgezondheidszorg (GGD)

- de JGZ werkt gebiedsgericht en sluit daarbij aan bij de RMC regio's;
- de JGZ levert als kernpartner in het CJG inzet in het lokale integrale gebiedsgerichte CJG team;
- het nieuwe wettelijke basistakenpakket is geïmplementeerd;
- het contactmoment 14+ (nieuw, door het Rijk voorgeschreven) is geïmplementeerd als onderdeel van het nieuwe basistakenpakket;
- de flexibele contactmomenten 0-4 jaar (consultatiebureau) zijn doorontwikkeld en sluiten aan op de behoefte van de burgers.

Centrum Jeugd en Gezin (CJG)

- Op basis van het beleidsplan Zorg voor Jeugd, is er een uitvoeringsplan 2015 voor de Toegang Jeugd (CJG) gemaakt en gerealiseerd. Hierin is omschreven op welke onderdelen de doorontwikkeling in 2015 plaatsvindt. Speerpunten in 2015 zijn:
 - inrichting en organisatie CJG als Toegang Jeugd;
 - de ontwikkelde integrale werkwijze;
 - professionalisering vindplaatsen en CJG medewerkers;
 - één gezin, één plan, één aanspreekpunt;
 - integrale toegang Jeugd en WIMO/WIZ;
 - samenwerking met expertpool en specialistische zorg;
 - integraal ondersteuningsaanbod;
 - sturen op resultaat.
- Eind 2015 is er een integraal vraaggericht CJG-aanbod afgestemd op de burger en de verschillende woonservicezones.

Transformatie Jeugdhulp

- Na de daadwerkelijke overdracht (*transitie*) per 1 januari 2015 van de verantwoordelijkheden op het terrein van de jeugdhulp, ligt het accent in 2015 op de

transformatie van de jeugdhulp. Dit houdt in dat er vooral ingezet wordt op:

- versterken eigen kracht;
- vroegsignalering en preventie;
- versterken/doorontwikkelen toegang.

In een jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan worden de speerpunten verder uitgewerkt.

- Samen met/onder regie van centrumgemeente Leeuwarden wordt de bovenlokaal in te kopen ondersteuning ingekocht voor 2016;
- Medio 2015 worden de eerste monitoringsgegevens verwacht en wordt aan de hand hiervan gerapporteerd aan inwoners, gemeenteraad en Rijk;
- In 2015 wordt contact gelegd met inwoners onder 18 jaar die een PGB ontvangen. In een gesprek wordt in kaart gebracht welke wensen en behoeften er zijn, of men tevreden is met de geboden ondersteuning of dat er eventueel andere ondersteuning passend is.

Passend Onderwijs

Aanpassing verordening leerlingenvervoer

- Op 1 januari 2015 is een nieuwe verordening leerlingenvervoer in werking getreden;
- Voor kinderen die al gebruik maakten van het leerlingenvervoer geldt een overgangstermijn van 7 maanden (tot 1 augustus 2015). Ouders van deze kinderen zijn vóór 1 februari 2015 met een beschikking geïnformeerd of hun kind vanaf 1 augustus 2015 gebruik kan blijven maken van het leerlingenvervoer;
- De overgangstermijn is gebruikt om ouders en scholen tijdig te informeren over de wijzigingen en in gesprek te gaan om te kijken of er aanpassingen in het vervoer mogelijk zijn (bijv. in plaats van taxivervoer zelfstandig of met begeleiding met openbaar vervoer).

Doorontwikkeling WMO, nieuwe Wmo-beleid 2015

Met ingang van 1 januari 2015 treedt de Wmo 2015 in werking. Naar aanleiding hiervan is er per 1 januari 2015 sprake van een nieuwe Wmo plan 2015 TM 2018 met als ambitie 'Iedereen doet mee'. Aan de hand van vijf hoofddoelen wordt er voldaan aan de wettelijke uit te voeren taken in het kader van de Wmo. Deze vijf hoofddoelen zijn voorzien van 34 onderliggende beleidsdoelen gedurende de periode 2015 tot en met 2018. Ten aanzien van voornoemde ER-doelen (sociale cohesie en preventie) zijn in 2015 de volgende doelen in ieder geval van belang:

- Eenzaamheidsproblematiek 75+ is in het kader van een 0-meting in kaart gebracht;
- Bestaande ontmoetingsvoorzieningen blijven in stand;
- In 2015 is er de beschikking over de resultaten van de 'wijkkrachtscan' (een kwalitatieve en kwantitatieve 'foto' van de dorpen en wijken).

In jaarlijkse uitvoeringsplannen zullen de speerpunten nader worden uitgewerkt en wordt zorg gedragen voor realisatie.

Integraal Jeugdbeleid

Het integraal jeugdbeleid betreft de samenwerking tussen onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente. Er wordt gewerkt aan de handenDoel van het integraal jeugdbeleid is samen te werken aan gezamenlijke speerpunten. Door uw raad is in 2012 de kadernota integraal jeugdbeleid vastgesteld. Op verschillende onderwerpen werd al langer samengewerkt; deze speerpunten zijn gecontinueerd en de volgende speerpunten zijn nieuw samen opgepakt.

Zorg in de school

In september 2013 is de pilot "CJG in school" gestart in Heerenveen. De pilot duurt nog tot 1 januari 2015. Hierin wordt een sluitende aanpak ontwikkeld tussen zorg in en om de school (VO en MBO), CJG, Leerplicht en RMC. De pilot geeft richting aan de organisatie van snelle en integrale ondersteuning dichtbij en naast de docent en zichtbaar voor leerlingen/ouders. Problemen worden niet geëxporteerd maar ondersteuning wordt geïmporteerd in de driehoek jongere, ouder en school. Hierbij wordt gewerkt vanuit de eigen kracht van de jongeren en hun netwerk. Uiteindelijk doel is dat de jongere zo goed mogelijk een ononderbroken schoolloopbaan volgt (met als einddoel een startkwalificatie). De in de pilot ontwikkelde werkwijze wordt meegenomen in de organisatie en inrichting van de Toegang Opvoeden en Opgroeien en maakt daar vanaf 1 januari 2015 integraal onderdeel van uit

Maatschappelijke stages

In het schooljaar 2014-2015 vinden voor het laatst maatschappelijke stages plaats bij het VO. De onderwijsinstellingen zijn samen met Caleidoscoop op zoek naar een methodiek om de burgerzin en burgerkracht van jeugd en jongeren te vergroten. Hierbij wordt vooral gedacht aan inzet van jongeren in de eigen leefomgeving. Gebleken is dat dit het vaakst leidt tot duurzame inzet van burgerkracht.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Op hoofdlijnen blijft het beleid en de uitvoering van de VVE gehandhaafd. Na de herindeling met Boarnsterhim in 2014 is het beleid en uitvoering geharmoniseerd. Jaarlijks wordt met de JGZ en de vroegschoolse voorzieningen bekeken of we de juiste doelgroep bereiken, of het aanbod gerealiseerd is en wordt het verloop van de werving, toeleiding en overdracht waar nodig herijkt.

In de Wet primair onderwijs (WPO) en de Wet Oke dient de gemeente afspraken te maken met schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie. Resultaten die op de langere termijn moeten leiden tot een hoger aantal kinderen die zonder achterstand groep 3 instromen. Het einddoel van het maken van resultaatafspraken is het voeren van een kwaliteitsdialoog met scholen en geen verantwoordingsmaat. Dit proces is in eerste fase op gang gebracht en wordt vervolgd.

Peuterspeelzalen

Ontwikkeling naar peuteropvang

- Tussen januari 2015 tot 1 januari 2017 wordt fasegewijs de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen aangescherpt en de toegankelijkheid/ ouderbijdrage geharmoniseerd. Deze plannen hebben de meeste impact op de peuterspeelzalen met 1 beroepskracht en 1 vrijwilliger. Ook verandert de financiering vanaf 1 januari 2017: werkende ouders vallen onder de toeslagregeling van het Rijk en kostwinnersgezinnen en niet werkende ouders onder een subsidieregeling van de gemeente. De gemeente raakt de decentralisatie uitkering Wet Oke kwijt;
- Om voor te sorteren op deze veranderingen van het Rijk wordt in 2015 invulling gegeven aan de realisatie van de harmonisatie en de omvorming van peuterspeelzalen naar peuteropvang. Dit aan de hand van scenario's die aangeven wat organisatorisch, financieel en juridisch haalbaar is. Om ervoor te zorgen dat voorschoolse voorzieningen binnen eigen gemeenten worden benut wordt in overleg met de regiogemeenten de uitvoering en vergoedingen afgestemd. Streven is invoering van geharmoniseerde peuteropvang per 1 januari 2016.

Jeugd en jongeren

Het eerste Preventie en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol 2014 – 2017 is in het kader van de nieuwe drank- en Horecawet per 1 januari 2015 van kracht, waarmee de gemeente voldoet aan haar wettelijke taak. Bij dit beleid "Wijn en bier voor je 18^e niet hier" zijn drie hoofddoelstellingen geformuleerd:

- het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren tot en met 17 jaar;
- het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 tot en met 24 jaar;
- het stimuleren van verantwoord alcoholgebruik door jongeren en jongvolwassenen van 18 jaar en ouder.

Voor het realiseren van deze doelstellingen, en dus het verbeteren van de gezondheid van jongeren, zijn zo'n 10 resultaatbeschrijvingen geformuleerd, welke zich vooral richten op het terugdringen van alcohol gebruik, een paar voorbeelden daarvan zijn:

- een afname van het percentage jongeren tussen de 12 -17 dat ooit alcohol heeft gedronken;
- het percentage zware drinkers is verder afgenomen;
- zoveel mogelijk scholen voor voortgezet onderwijs zijn alcoholvrijen voldoen aan het keurmerk Alcoholvrije School.

Voor het behalen van deze resultaten zullen in 2015 een aantal preventieve en handhavende interventies worden ingezet:

- outreachend jongerenwerk VNN;
- provinciale samenwerking binnen NuchtereFries;

- vormgeven van een integrale en lokale samenwerking tussen partners zoals onderwijs, horeca, supermarkten en sportverenigingen uitgewerkt in een door partijen ondertekend intentieverklaring/convenant;
- mysteryshopper onderzoek.

Overlast jongeren/centercourt

De convenantpartners (politie, caleidoscoop, verslavingszorg, gemeente) komen in 2015 conform het centercourt convenant maandelijks bijeen voor overleg. In dit overleg staat het bespreken van de overlastgroep en/of subgroepjes, centraal. Dat wil zeggen dat groepen jongeren die op grond van signalen van bewoners en/of convenantpartners overlast zouden veroorzaken, worden aangepakt volgens de werkmethode van de groepsaankpak (inventarisatie, analyse, kwalificatie) Overlast is er in verschillende soorten en maten op diverse locaties. Dit betekent dat de inzet van de convenantpartners afhankelijk van de overlastsituatie een ander karakter heeft. Zo is in 2014 een begin gemaakt met een pilot preventieve en repressieve interventies op een aantal schoolpleinen van het primair basisonderwijs. In 2015 zal de uitrol richting het primair onderwijs in Heerenveen verder zijn beslag krijgen. Ook zal er gestart worden met de persoonsgerichte aanpak top x. In samenwerking met het veiligheidshuis en de politie selecteren wij een top van notoire overlastveroorzakers, geweldplegers etc waarop een persoonsgerichte aanpak wordt toegepast. Tot slot gaan de convenantpartners tezamen met het veiligheidshuis de mogelijkheden onderzoeken om meer preventief te werken.

Playgroundbeleid

Vanuit het gemeentelijk beleid inzake jeugd en onderwijsbeleid is het gemeentelijk Playgroundbeleid verankerd, dit met een sterke samenhang en realisatie naar het gemeentelijk sport- en speelbeleid. Het na te streven maatschappelijk effect hiervan is meer gezondere jongeren in Heerenveen en betere mogelijkheden voor talentontwikkeling van de doelgroep. Dit met tevreden gebruikers van een veilige openbare ruimte waarin spelen, bewegen en elkaar ontmoeten een grote rol spelen.

Eind 2015 zijn er twee nieuwe sport- en ontmoetingsplekken voor jongeren gerealiseerd, speeltuin It Mar en de Akkerwille. Tevens worden in 2015 voor Playground Jubbega, het basketballcourtheerenveen en het Marc Lammers Plaza te Nijheaske beheersovereenkomsten afgesloten.

Jongerencentra

Talentontwikkeling, ontmoetingsfunctie en participatie van jongeren zijn belangrijke pijlers van het gemeentelijk jeugd- en onderwijsbeleid. In 2015 zijn er meerdere florerende jongerencentra actief (Akkrum, Oldeboorn en heerenveen). Tevens zijn minmaal twee projecten in 2015 door en voor jongeren georganiseerd. Tenslotte is in 2015 een toename en verbetering van de jongerenparticipatie in de gemeente gerealiseerd en is een verkenning naar de samenwerking (convenant/intentieverklaring) tussen jongerencentra in de gemeente gerealiseerd.

Beugelproject

Doorgeleiding van jongeren naar werk, scholing of een zinvolle dagbesteding komen samen in Sportproject de Deugel. Dit voortkomende uit het gemeentelijk beleid ten aanzien van Sport, Jeugd en Wmo en voor 2015 als innovatief voorbeeld van een uitvoeringproject 3D. Voor 2015 zullen 74% van de deelnemende jongeren worden doorgeleid naar werk en of scholing, dan wel een combinatie daarvan.

Cultuureducatie

Ateliers Majeur

Per 2015 is de nieuwe overeenkomst in het kader van cultuureducatie - afgesloten met Ateliers Majeur – van kracht. Doel van cultuureducatie is om alle kinderen en jongeren vanuit de scholen door middel van de zogenaamde "Cultuurblokken" kennis te laten maken met de diverse facetten van cultuur. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de combinatiefunctionaris cultuur die de verbindende schakel is en zowel culturele activiteiten binnen als buiten schooltijd.

Bibliotheek

De bibliotheken in Heerenveen, Jubbega en inmiddels ook Akkrum maken deel uit van Stichting Bibliotheken Mar en Fean (voorheen Súdwest). Bezuinigingen maar zeker ook ontwikkelingen zoals veranderend leesgedrag maken dat bibliotheken voor de uitdaging staan om toekomstbestendige (leesbevorderings-)activiteiten te initiëren.

Museum Willem van Haren

Museum Willem van Haren is een klein maar veelzijdig museum in het centrum van Heerenveen. Door middel van het realiseren van wisselende aantrekkelijk tentoonstellingen wordt geprobeerd het bezoekersaantal te verhogen.

Ontwikkeling Cultuurbedrijf

Ateliers Majeur, de Bibliotheek, het Posthuis theater en Museum Willem van Haren hebben in 2014 een opzet voor een samenwerkingsovereenkomst "Cultuurbedrijf Heerenveen" gepresenteerd aan de gemeenteraad. Het jaar 2015 wordt gebruikt om de samenwerking nader uit te werken en te concretiseren middels een bedrijfsplan dat eind 2014 gereed is.

Beoogde maatschappelijke effecten

Jeugdgezondheidszorg

Gezondere leefstijl van jongeren door het voeren van een integrale aanpak van sport, welzijn en zorg. Volgens de meest recente gegevens (eind 2012) van de GGD liggen de percentages van ervaren gezondheid goed/uitstekend van onze inwoners rond het provinciale gemiddelde (geen significante afwijkingen, bron: GGD). De ontwikkelingsachterstand van kinderen groep 2 basisonderwijs ligt qua percentage onder het Friese gemiddelde. In 2015 is er geen daling in beide percentages.

Centrum Jeugd en Gezin(CJG)

Door de toename van preventief werken en vroegsignalering is er een verlaging te zien op de toename van de vraag naar specialistische hulp (0-lijn). In samenwerking met andere gemeenten (provinciaal) is er een instrument ontwikkeld voor resultaat- en effectmeting.

Transformatie Jeugdhulp

Vanuit maatschappelijk oogpunt is het belangrijk dat jongeren veilig en gezond opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen mee doen in onze samenleving. Verschillende domeinen dragen hieraan bij: onderwijs, economie, arbeidsmarkt, gezondheid, vrije tijd, wonen, veiligheid en jeugdhulp. Door hierin te investeren, brengen we een fundament aan voor welzijn, economische zelfstandigheid en democratisch burgerschap. Het bieden van veiligheid is daarmee onderdeel van de kwaliteit van de jeugdhulp. In 2015 wordt de monitor voor de Jeugdhulp ontwikkeld. Wel worden vanaf 2015 de volgende gegevens gemonitord:

- het aantal oplossingen in de eigen leeromgeving;
- afname van de jaarlijkse groei van de specialistische hulp;
- afname van de kosten van de specialistische hulp.

Passend onderwijs

Meer jongeren moeten, ongeacht hun eventuele stoornis of handicap, een startkwalificatie halen en vervolgens werk vinden en voor zichzelf kunnen zorgen. Het aantal voortijdig schoolverlaters neemt niet toe.

Peuterspeelzalen

Door de toegankelijkheid van de voorschoolse voorzieningen zoveel mogelijk te waarborgen stromen minder kinderen in het (voerschoolse) onderwijs met (taal) achterstand.

4.3.2. Versterken van de zelfredzaamheid van inwoners staat centraal

ER-doelen

1. minder jeugdigen die te kampen hebben met onderwijsachterstanden;
2. meer inwoners die hun sociale netwerk versterken en steun krijgen uit dit netwerk;

3. meer inwoners die zich belangeloos inzetten voor andere inwoners, i.c. meer mantelzorgers en vrijwilligers;
4. meer vluchtelingen die zich sociaal en maatschappelijk kunnen redden;
5. eerder signaleren van problemen bij inwoners, zodat er sneller hulp op maat kan worden gegeven die minder zwaar is;
6. toegang dichterbij de leefomgeving van de burger organiseren;
7. meer inwoners zijn een leven lang gezond en actief.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Wmo 2015: mantelzorg en vrijwilligers

- mantelzorgers kunnen bij alle Meitinkers terecht met hun vragen, zorgen en wensen;
- in 2015 is de focus gelegd op het in kaart brengen en onderzoeken van mantelzorgers binnen onze gemeente, waardoor daarna met de mantelzorgers initiatieven worden ontwikkeld om deze inwoners te ondersteunen bij zijn of haar rol (conform motie raad);
- in 2015 wordt de dag van de mantelzorg georganiseerd, aangevuld met gerichte congressen cq desgewenst trainingen en lotgenotencontacten;
- vrijwilligers (al dan niet verenigd) worden gericht ondersteund door het Vrijwilligersservicepunt, waarbij in het nog te behandelen Wmo-plan nadere doelen zullen worden geformuleerd.

Gezondheidsbeleid (Wet publieke gezondheid, integraal met Wmo-beleid 2015-2018)

Onderstaande doelen maken onderdeel uit van het nog door uw raad vast te stellen beleid; besluiten van uw raad kunnen leiden tot bijstelling van de resultaten.

- overgewicht bij kinderen wordt actief bestreden door deel te nemen aan de methode Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG); dit is een actieve methode gericht op betere voeding en meer bewegen;
- vanaf 2015 wordt actief ingezet op het vergroten van de kennis bij basisscholen op het gebied van gezond bewegen en gezonde voeding door de methode 'Gezonde School' uit te dragen, waarbij in 2018 minimal 15 basisscholen dit predicaat dragen;
- in 2015 is er een afgerond onderzoek aanwezig waarin de (on)mogelijkheden van 'healthy ageing' (gezond en actief oud worden) zijn geschetst. Gedacht aan worden aan 'valpreventie' en voorlichting aan senioren over gezonde voeding.

Wijkkrachtscan

De Wijkkrachtscan geeft een te vergelijken beeld van alle wijken en dorpen van de gemeente Heerenveen. De analyse van de wijken en dorpen geeft aan waar de krachten zitten en waar de zwaktes zitten. Het in 2014 opgeleverde document biedt een goede basis voor het versterken van de samenwerking tussen organisatie en burgers in de wijk. In 2015 zal verder uitvoering gegeven moeten worden aan de samenwerking en afstemming onderling. In samenwerking met verschillende professionals die betrokken zijn bij het gebied zal een werkplan/uitvoeringsplan worden beschreven, waarbij gezamenlijk nadere interventies ontwikkeld en uitgevoerd kunnen worden. In 2015 staat de uitvoering van dit plan centraal.

Digitaal informatieloket Sociaal Domein

Het digitaal informatieloket is een instrument voor inwoners, meitinkers, preventiemedewerkers en andere professionals om te zoeken naar informatie over sociaal maatschappelijke dienstverlening en informele zorgverlening zoals vrijwilligerswerk, 'burenhulp' of een hulpnetwerk voor mantelzorg. Op een laagdrempelige manier kunnen onze inwoners via de website vragen stellen die met een passend aanbod en oplossing wordt beantwoord. In 2015 zal het loket verder doorontwikkeld worden. Hulpvragers en hulpaanbieders dienen geactiveerd te worden om gebruik te maken van het digitaal informatieloket. We gaan dit in samenwerking doen met lokale partijen.

Stimuleringsprogramma Lokale Aanpak Gezondheidsachterstanden

In 2014 is er een landelijk stimuleringsprogramma gestart voor een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Het doel van het programma is om gezondheidsachterstanden binnen wijken te verminderen. In 2015 zal uitvoering worden gegeven aan de realisatie hiervan. De gemeente zal in samenwerking met lokale partijen een samenhangende integrale

aanpak van gezondheidsachterstanden ontwikkelen, waarbij het gaat om het wijkgericht werken aan gezondheid.

Doorontwikkeling Toegang WMO/WIZ en Jeugd naar 1 Toegang

In 2015 gaat de Toegang Jeugd van start met preventiewerkers en gezinswerkers. Zij hebben als taken informatie en advies (inclusief lichte interventies/ondersteuning), toeleiding naar specialistische hulp en casusregie (toeleiding en casusregie alleen gezinswerkers). De Toegang Jeugd en de Toegang WMO/WIZ zullen in 2015 en 2016 doorontwikkeld worden naar 1 integrale toegang. De Toegang is cruciaal om de beoogde vernieuwing (transformatie) te realiseren. In 2015 wordt gestart met het onder gezamenlijke aansturing te brengen van de Toegang. Tevens wordt gewerkt aan een actieplan om door te ontwikkelen en te integreren.

Beoogde maatschappelijke effecten

Wmo

- het aantal mantelzorgers neemt toe;
- overbelasting van mantelzorgers neemt af;
- het aantal vrijwilligers neemt toe.

Gezondheid

Op termijn gezondere en actieve inwoners.

Wijkkrachtscan

- meer betrokkenheid inwoners (en professionals) bij wijk- en dorpsgerichte interventies
- meer inwoners zetten hun kwaliteiten voor ondersteuning andere inwoners.

Stimuleringsprogramma Lokale Aanpak Gezondheidsachterstanden

- een goed toegankelijk (zorg)aanbod in de wijk stimuleren van gezond gedrag om het aansluiten bij de leefwereld van bewoners;
- het zorgen voor een gezonde leefomgeving;
- het stimuleren dat mensen actief mee kunnen doen aan de maatschappij.

4.3.3. Bieden van een vangnet voor inwoners die het (tijdelijk) niet redden.

ER-doelen

1. meer cliënten die ondersteuning krijgen vanuit het uitgangspunt: 1 kind, 1 gezin, 1 plan, 1 contactpersoon, 1 mandaat;
2. minder cliënten in de hulpverlening die tussen wal en schip vallen door betere afstemming tussen hulpverleners onderling;
3. minder gebruik van individuele voorzieningen en meer gebruik van algemene en collectieve voorzieningen;
4. minder doorverwijzingen naar specialistische hulpverleners;
5. meer zorgarrangementen op maat waarbij ook gebruik wordt gemaakt van het sociale netwerk en vrijwilligers;
6. minder inwoners met problematische schulden.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Bijstand

Bij de samenstelling van de ramingen voor de bijstand is uitgegaan van 1.430 uitkeringen, 1.330 in de reguliere bijstand en 100 in de aanpalende regelingen Bbz, IOAW en IOAZ. Rekening is gehouden met een instroom van 30 nieuwe cliënten, die voorheen in de WSW dan wel de Wajong zouden zijn ingestroomd. Onder de nieuwe Participatiewet per 1 januari 2015 vervalt deze mogelijkheid.

De kosten zijn geraamd op € 20,8 miljoen en de rijks- en andere inkomsten op € 18,4 miljoen.

Een kostendekkende exploitatie van de bijstand is niet mogelijk. Er is sprake van een nadeel ter grootte van € 2,4 miljoen. Wij dekken dit tekort uit een verwachte bijdrage van de

Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU) ten bedrage van € 0,6 miljoen en uit eigen middelen tot € 1,8 miljoen. Om de bijstand kostendekkend uit te voeren zou het aantal cliënten met circa 170 moeten dalen. In onderstaande tabel zijn de uitstroom-effecten op de MAU en de eigen middelen in beeld gebracht:

<u>Cliënten</u>	<u>Nadeel</u>	<u>Financiering</u>
1.430	€ 2,4 miljoen	Mau en Eigen middelen
-/- 40	-/- - 0,6 miljoen	Mau niet noodzakelijk
-/-130	-/- 1,8 miljoen	Eigen middelen gemeente niet noodzakelijk

In de rijksbijdrage is een korting van 8% verwerkt. Deze was in april dit jaar aangekondigd. Omdat landelijk zowel de werkloosheid als de bijstand veel minder toenemen dan eerst door het Ministerie geraamd zijn de rijksbijdragen voor gemeenten naar beneden bijgesteld. Het rijk kan in 2015 verder korten als de daling landelijk doorzet.

Met ingang van 2015 zal voor de toewijzing van de rijksmiddelen voor de bijstand sprake zijn van een vernieuwd objectief verdeelmodel. In het vernieuwde model wordt meer rekening gehouden met de positie van gemeenten in relatie tot de werking van de lokale c.q. regionale arbeidsmarkt. Voor onze gemeente is de situatie, dat de inspanningen om werkgelegenheid aan te trekken op zichzelf succesvol zijn, maar dat de nieuwe werkgelegenheid veelal wordt opgevuld door burgers uit andere gemeenten. De rijksbijdrage zou met het nieuwe verdeelmodel hoger uit kunnen komen.

Heerenveen heeft voor de jaren 2014, 2015 en 2016 een aanvraag MAU bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingediend. Wij zijn van mening dat er zeker sprake is van verdeelstoornissen in het huidige objectieve verdeelmodel, waarmee het Rijk de landelijke middelen aan de gemeenten toewijst. Het Rijk heeft thans de beschikking op onze MAU aanvraag in voorbereiding.

Uiteindelijk bestaat er een verband tussen onze tekorten, onze aanvraag MAU en de uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel. Als regel publiceert het Ministerie in oktober de voorlopige rijksbijdrage voor 2015. Daarnaast kunnen we eind 2014/begin 2015 de beschikking op onze aanvraag MAU verwachten. Hoe één en ander straks in onze rijks-inkomsten doorwerkt is momenteel onzeker. Om die reden is de bijdrage uit de MAU zodanig zuinig geraamd, dat de eigen middelen nog volledig benodigd zullen zijn. Het verbeterplan dat de basis vormt voor de MAU-uitkering moet aangeven met welke maatregelen en acties wij in 2017 weer financieel gezond uit kunnen komen. Dit verbeterplan zal in het vierde kwartaal in 201 door de raad worden vastgesteld.

Wmo 2015

- In 2015 wordt hulp bij het huishouden 1 in de vorm van een algemene voorziening aangeboden en voor de inwoners die gelet op hen beperkingen en gelet op hen inkomen (minimumniveau) is er een geldelijke tegemoetkoming vanuit de individuele bijzondere bijstand of nadere regel vanuit de Wmo mogelijk;
- In 2015 wordt op meerdere plaatsen in onze gemeente een algemene voorziening geboden voor dagondersteuning (groepsbegeleiding), welke vrij toegankelijk is voor onze inwoners;
- In 2015 is er (algemene) onafhankelijke, laagdrempelige en vrij toegankelijke clientondersteuning beschikbaar voor alle inwoners;
- In 2015 (e.v.) kunnen inwoners tijdens het gesprek met de Meitinker kosteloos (zonder eigen bijdrage) een beroep doen op professionele clientondersteuning die hun kan bijstaan bij het behartigen van de belangen (indien de inwoner daartoe niet in staat is);
- Vanaf 2015 wordt de continuïteit geborgd van de door MEE Friesland geboden (voorheen AWBZ-gefinancierd) clientondersteuning aan inwoners met een verstandelijk, lichamelijk en zintuiglijk handicap en is deze vorm van clientondersteuning toegankelijk voor nieuwe aanmelders vanuit de doelgroep;
- Gedurende de Wmo-beleidsperiode garandeert de gemeente in haar sociale vangnet maatwerkvoorzieningen die een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid en participatie. In concreto gaat het om de maatwerkvoorzieningen: thuisondersteuning, dagondersteuning, dagondersteuning arbeidsmatig, dagondersteuning langdurige psychisch, kortdurende

verblijfsondersteuning, gestructureerd huishouden, woningaanpassingen en hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen (Wmo en vervoer van en naar de dagondersteuning).

Minimabeleid

- In maart 2014 is het minimabeleid geëvalueerd. De resultaten zijn meegenomen in de kadernota Werk en Inkomen. In het uitvoeringsplan 2015 zullen de acties worden opgenomen om de resultaten te bereiken. Voor het minimabeleid geldt dat uit wordt gegaan van de behoefte van de burger en diens specifieke situatie. Dit betekent maatwerk in het minimabeleid.

Schuldhelpverlening en bewindvoering

- Zowel landelijk als in Heerenveen hebben we bij beschermingsbewind te maken met sterk oplopende kosten voor bijzondere bijstand. Landelijk wordt er nu een onderzoek naar gedaan en wordt gezocht met welke landelijke maatregelen deze autonome werking gekenterd kan worden. In 2015 gaan we zoeken naar passende en goedkopere voorliggende voorzieningen die in plaats van beschermingsbewind kunnen worden ingezet, analoog aan de schuldhelpmaatjes die zeer succesvol zijn. Als deze voorzieningen bijdragen aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid, kan de klant beter worden geholpen en kan de gemeente op termijn kosten besparen;
- De uitvoering van de gemeentelijke schuldhelp staat niet op zichzelf. Ook ander maatschappelijke organisaties kunnen eerder maatregelen nemen zodat schulden niet problematischer worden. In 2015 zal een beter sluitende aanpak voor problematische schulden met o.a. wooncorporaties worden gezocht. Dit zal leiden tot een herijking van o.a. het woonconvenant en de richtlijnen / afspraken bij dreigende huisuitzettingen;
- Preventieplan, waarin zowel de huidige ingezette instrumenten als nieuwe activiteiten in één plan samenkomen (o.a. voorlichting scholieren);
- Monitoring: Meer inzicht in de profielen van de schuldenaren o.a. door de inzet van het screeningsinstrument. Meer inzicht in de resultaten van de werking van de preventieve aanpak bij voorliggende voorzieningen en de inzet gemeentelijke schuldhelpverlening.

Beoogde maatschappelijke effecten

Ontwikkeling bestand bijstandsgerechtigden

- De stapelingseffecten van een aantal rijksmaatregelen en bezuinigingen zullen leiden tot meer/ nieuwe kwetsbare huishoudens. Door versterking van het netwerk van vrijwilligersorganisaties, ism. professionals kan eerder gesignaleerd en ondersteuning geboden worden, om erger te voorkomen;
- Door te kijken naar de behoefte en naar de specifieke situatie van burgers zullen individuele ondersteuningsarrangementen ontstaan die zich kenmerken door maatwerk. Deze arrangementen hebben als gemeenschappelijke kenmerk dat ze gericht zijn op het vergroten van de eigen kracht en regie.

Wmo 2015

Inwoners die het echt niet meer kunnen redden (zelfredzaamheid en participatie), ook niet met de inzet vanuit het sociale netwerk (mantelzorgers bijvoorbeeld), kunnen na beoordeling van de Meitinker in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening. Verwachting is dat het aantal maatwerkvoorzieningen zal afnemen.

Jeugdwet 2015

De jaarlijkse groei (10%) van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van een specialistische voorziening neemt in 2015 af en bedraagt maximaal 5%.

4.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

(Bedragen x €1.000)						
Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
124 WMO-beleid	11	13	0	0	0	0
245 Kunstzinnige Vorming	178	269	310	308	328	324
260 Posthuis Theater	1.005	782	763	746	729	731
261 Sport	474	441	507	507	507	507
263 Eenmalige subsidies	57	46	46	46	46	46
265 Cultureel en recreatie	2.113	2.204	2.072	2.072	2.072	2.072
269 Maatschappelijke dienstverlening	909	1.156	1.272	1.272	1.272	1.272
275 Jeugdwerk	72	62	55	55	55	55
277 Peuterspeelzaalwerk	471	510	522	522	522	522
290 Onderwijskansenbeleid	293	517	355	355	355	355
295 Volksgezondheid	1.827	2.190	2.300	2.300	2.150	2.150
340 Onderwijskansenbeleid	4	0	0	0	0	0
342 Leerlingenvervoer	440	631	609	609	609	609
361 Bijstandsverlening	17.044	19.349	21.073	21.071	21.070	21.043
362 Gemeentelijk minimabeleid	1.822	1.427	1.335	1.335	1.335	1.335
370 WMO	5.328	6.098	13.682	14.117	13.852	13.826
Totaal Lasten	32.048	35.693	44.900	45.314	44.901	44.846

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
124 WMO-beleid	0	13	0	0	0	0
245 Kunstzinnige Vorming	266	264	268	268	268	268
260 Posthuis Theater	512	572	581	581	581	581
261 Sport	0	0	0	0	0	0
263 Eenmalige subsidies	10	0	0	0	0	0
265 Cultureel en recreatie	29	4	0	0	0	0
269 Maatschappelijke dienstverlening	20	20	20	20	20	20
275 Jeugdwerk	0	0	0	0	0	0
277 Peuterspeelzaalwerk	0	0	0	0	0	0
290 Onderwijskansenbeleid	249	461	310	310	310	310
295 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
340 Onderwijskansenbeleid	0	0	0	0	0	0
342 Leerlingenvervoer	1	2	2	2	2	2
361 Bijstandsverlening	16.889	17.473	19.255	19.255	19.255	19.255
362 Gemeentelijk minimabeleid	20	19	19	19	19	19
370 WMO	766	974	984	984	984	984
Totaal Baten	18.763	19.801	21.438	21.438	21.438	21.438
Saldo Lasten / Baten	13.286-	15.892-	23.463-	23.876-	23.463-	23.408-

4.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 4: Heerenveen bevordert meedoen en ondersteunt

$x \in 1.000$

Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
62500	Sociaal Cultureel werk Aengwirden	S	48	0	0	48
Totaal reserves			48	0	0	48

 $x \in 1.000$

Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
	geen voorzieningen					
Totaal voorzieningen			0	0	0	0

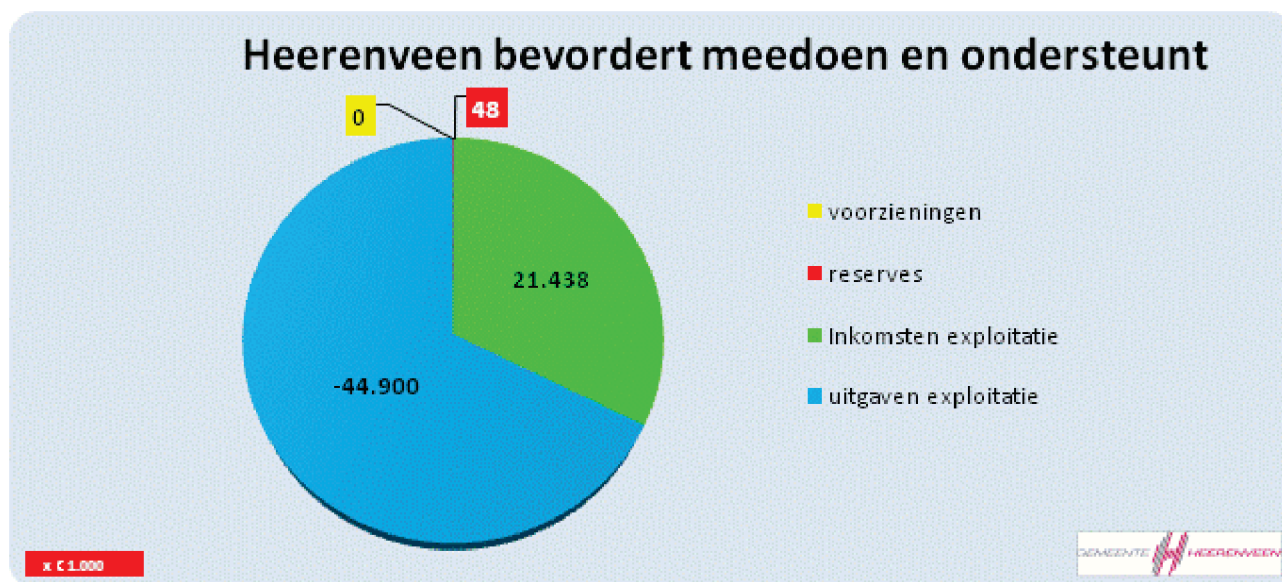
4.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 4: Heerenveen bevordert meedoen en ondersteunt

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
001	Veranderagenda sociaal domien	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013	-150
265	Harmonisatie subsidies	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013	-9
Totaal lasten			-159
x € 1.000			
Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele baten		
Totaal baten			0

4.7 Totaal middelen

Thema 5: Heerenveen stimuleert duurzaamheid !

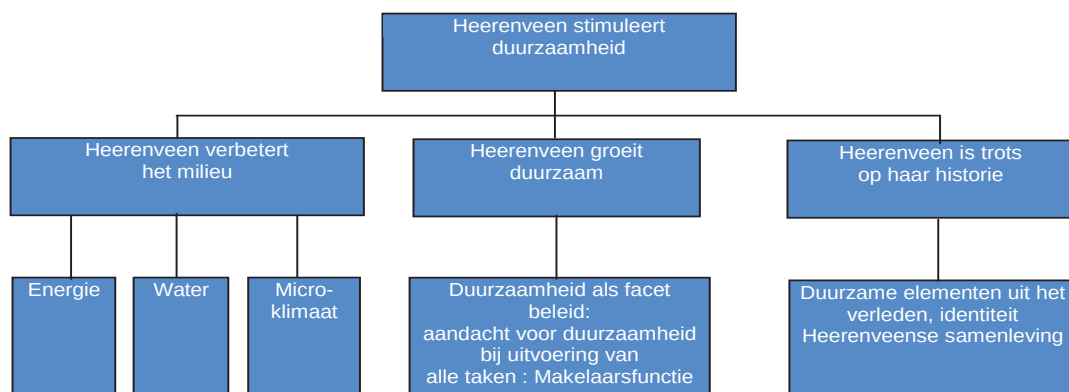

5.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Onder dit thema vallen alle activiteiten die leiden tot een verbetering van de duurzaamheid van Heerenveen. Gehanteerde kernbegrippen bij Duurzaam zijn naast grote houdbaarheid en lange bruikbaarheid, ook een goede kwaliteit en respect voor het leefmilieu van toekomstige generaties.

Dit thema is niet alleen gericht op heden en toekomst, maar ook op het verleden:

- Onderliggende doelen gericht op heden en toekomst, kennen twee sporen: het bieden van een beter milieu en een duurzamer ontwikkeling van Heerenveen;
- Onderliggende doelen gericht op het verleden, betreffen de waardering van duurzame bewijzen uit het verleden in relatie tot cultuurhistorie en archeologie.

Gericht op heden en toekomst

Gericht op toekomst

Gericht op verleden

5.2 Koers van Heerenveen

Thema Heerenveen stimuleert duurzaamheid ! heeft 3 sporen. De hoofddoelstellingen voor de aankomende jaren zijn:

1. Heerenveen houdt focus op het milieu;
2. Heerenveen is bewust bezig met duurzaamheid;
3. Heerenveen is trots op haar historie.

ad 1 Heerenveen werkt actief aan de verbetering van het milieu. We hebben 3 speerpunten:

a) **Energie/klimaat**

Heerenveen wil kansen aangrijpen als deze zich voordoen in de uitvoering van haar taken op het gebied van energie en het klimaat.

Heerenveen wil haar eigen energieverbruik verminderen en zoveel mogelijk overschakelen naar het gebruik van duurzame energie. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en stimuleert bedrijven, instellingen en bewoners om dit ook te doen, bijvoorbeeld d.m.v. voorlichting en activiteiten.

b) **Water**

Heerenveen is voorloper in de uitvoering van haar taken op het gebied van water en grijpt kansen aan om dat te blijven.

c) **Microklimaat**

Heerenveen streeft naar een gebiedsgerichte milieukwaliteit. Dit heet ook wel microklimaat en betekent dat we de milieukwaliteit afstemmen op de functie van een gebied. We zien microklimaat als de focus die we in het milieubeleid hanteren.

ad 2 Heerenveen wil meer aandacht voor het aspect duurzaamheid bij alle werkzaamheden van de gemeente. Heerenveen streeft naar de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen. Maatschappelijk verantwoord inkopen is een van de speerpunten.

ad 3 We zijn trots op de geschiedenis van Heerenveen als veenkolonie en willen de cultuurhistorie van Heerenveen versterken en uitdragen. De overgebleven elementen uit het verleden dragen bij tot de identiteit van de Heerenveense samenleving.

Verklaring kleuren:

- Nihil tot klein groen
- Gemiddeld oranje
- Groot tot zeer groot rood

5.3 Beleidsmatige ontwikkelingen ◀verleden ■ heden ▶ toekomst

5.3.1 Heerenveen verbetert het milieu – energie

ER-doelen

1. minder energieverbruik door de gemeente;
2. zelf meer duurzame energie opwekken;
3. minder energieverbruik door het woningbestand;
4. betere bewustwording bij bevolking en bedrijfsleven om energie te besparen en duurzame energie te gebruiken.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- er komt een notitie milieu/duurzaamheid. Deze notitie zal in het teken staan van “meters maken”.

5.3.2 Heerenveen verbetert het milieu – water

ER-doelen

1. voldoen aan de landelijke hergebruik- en rioleringsdoelstellingen;
2. bevorderen van gescheiden afvalstromen;

3. in stand houden ecologische kwaliteit oppervlaktewateren;
4. minder wateroverlast voor burgers en bedrijven.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- rioolvervanging, renovatie, reparatie en reiniging op diverse lokaties binnen de gemeente;
- rioolgemaalsturing middels “real time control” op grote gemalen;
- uitvoering OAS (Optimalisatie Afvalwater Studie) Akkrum;
- uitvoering geven aan FBWK (Fries Bestuursakkoord Afvalwaterketen).

Beoogde maatschappelijke effecten

- door goed rioolbeheer wordt de afvoer van stedelijk afvalwater naar de rioolwaterzuivering gewaarborgd. Hiermee wordt de volksgezondheid bevorderd en wordt de kwaliteit van de openbare ruimte behouden en versterkt, door minder hinder en overlast bij (extreme) regenval en een betere waterkwaliteit (wordt gemonitord in landelijke benchmark riolering);
- door toepassing van “real time control” kan efficiënter worden gestuurd in de afvalwaterketen. Dit houdt in dat bij het afvoeren van afvalwater uit de riolering naar de rioolwaterzuivering, ingespeeld wordt op (te verwachten) regenbuien. Hierdoor kunnen kosten (investeringen en beheer en onderhoud) worden bespaard en wordt het milieu minder belast (door beperking overstorten en betere belasting rioolwaterzuivering);
- lagere maatschappelijke kosten door lagere investering- en beheerkosten daardoor minder snelle stijging rioollasten;
- door samenwerking en kennisdeling kostenbesparing realiseren, waardoor rioollasten minder snel stijgen.

5.3.3 Heerenveen verbetert het milieu – microklimaat

ER-doelen

1. meer gebiedsgerichte beïnvloeding van het microklimaat (bodem, geluid, geur, etc.);
2. minder zwerfafval in Heerenveen;
3. meer afvalscheiding.

Resultaten begrotingsjaar 2015

- zie 5.3.1 voor notitie milieu/duurzaamheid;
- uitwerking planmatige aanpak zwerfvuil met besteding van gelden afkomstig uit de raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 (jaarlijks € 51.500);
- evaluatie proef zuiver inzamelen “de Heide” en de Knipe;
- onderzoeken nul-tarief aanbiedingen gft afval;
- aanpassing inzamelfrequentie gft afval waarbij rekening wordt gehouden met seizoensinvloeden.

Beoogde maatschappelijke effecten

- betere afvalscheiding en minder vervuiling gft-afval in de restfractie (zie resultaat proef “de Heide” en de Knipe).

5.3.4 Cultuurhistorische kwaliteiten

ER-doelen

1. behoud aandacht voor het versterken van bestaande cultuurhistorische kwaliteiten.

Resultaten begrotingsjaar 2015

Cultuurhistorische kwaliteiten

- *bomenlijst*

Alle meest waardevolle en monumentale bomen van de gehele ‘nieuwe’ gemeente zijn op een geactualiseerde bomenlijst opgenomen. Deze actuele Bomenlijst wordt in 2015 vastgesteld. De Bomenlijst heeft een relatie met cultuurhistorisch erfgoed zoals opgenomen in de Nota

Cultuurhistorisch erfgoed;

- geactualiseerde monumentenlijst.

Beoogde maatschappelijke effecten

- bomenlijst: behoud en bescherming van groene cultuurhistorische waarden die vaak een grote waarde voor de kwaliteit van de woon- en werkomgeving hebben.

5.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
111 Cultuurhistorie	6	25	25	25	25	25
128 Milieu- en leefomgevingsbeleid	122	159	25	25	0	0
230 Afvalinzameling	4.983	5.438	5.349	5.349	5.349	5.348
232 Riolering	4.027	4.462	4.372	4.368	4.364	4.359
235 Begraafplaatsen	56	140	142	141	134	130
330 Milieu	201	487	494	471	471	471
Totaal Lasten	9.395	10.711	10.408	10.379	10.343	10.333

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
111 Cultuurhistorie	0	0	0	0	0	0
128 Milieu- en leefomgevingsbeleid	118	134	0	0	0	0
230 Afvalinzameling	5.004	5.688	6.292	6.292	6.292	6.292
232 Riolering	3.947	4.437	4.464	4.464	4.464	4.464
235 Begraafplaatsen	211	300	304	304	304	304
330 Milieu	227	0	0	0	0	0
Totaal Baten	9.507	10.558	11.060	11.060	11.060	11.060
Saldo Lasten / Baten	112	153-	653	681	718	727

5.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 5: Heerenveen stimuleert duurzaamheid

x € 1.000

Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
61500	Afvalstoffenheffing	I	79	2	0	80
62571	Reserve oud papier	I	67	45	0	112
Totaal reserves			146	47	0	192
x € 1.000						
Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
68597	Rioleringen	S	7.596	87	0	7.683
Totaal voorzieningen			7.596	87	0	7.683

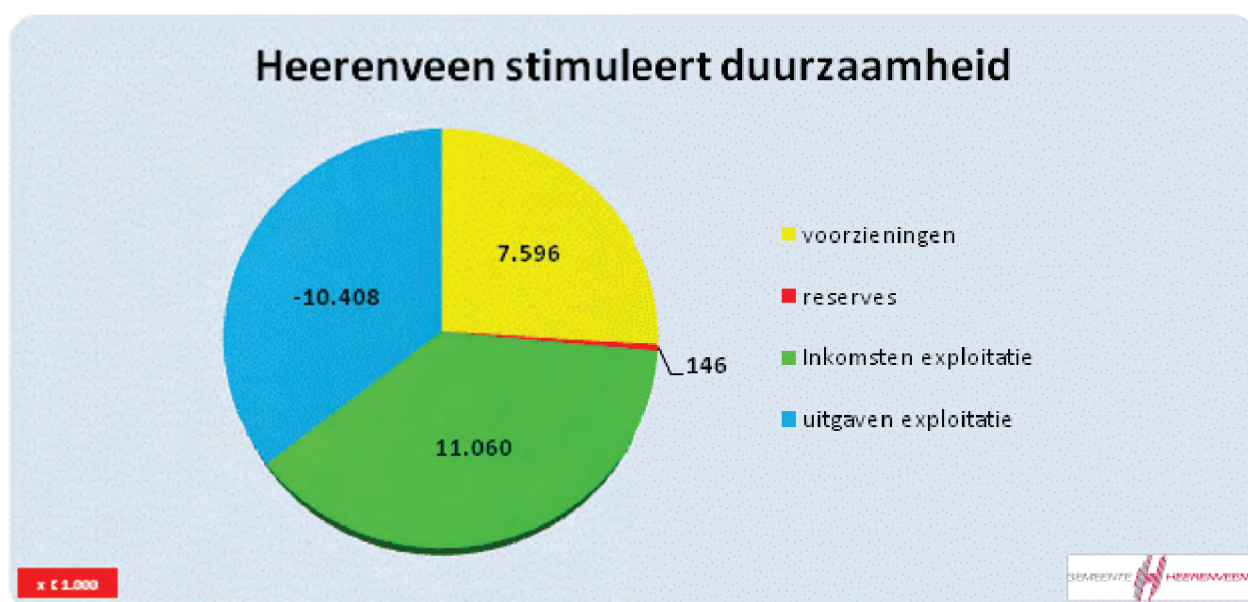
5.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 5: Heerenveen stimuleert duurzaamheid

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
128	Uitvoering Milieubeleidsplan	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2012	-25
230	Afvalkalender	Begroting 2015	-14
Totaal lasten			-39
x € 1.000			
Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele baten		
Totaal baten			0

5.7 Totaal middelen

Thema 6: Heerenveen ontwikkelt !

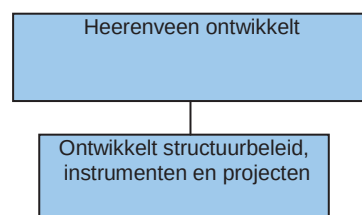

6.1 Beschrijving en hoofdstructuur

Heerenveen ligt centraal in het regionaal stedelijk netwerk Sneek-Heerenveen-Drachten van de A7-zone zoals genoemd in de nota Ruimte, op het kruispunt van de snelwegen en aan de Intercity spoorlijn Zwolle – Leeuwarden. Deze uitstekende bereikbaarheid is een belangrijke factor voor de sociaal-economische ontwikkeling van Heerenveen.

Voor de toekomst zetten wij in op een evenwichtige balans voor wonen, werken en voorzieningen in Zuidoost Fryslân. Wij vinden het noodzakelijk dat Heerenveen ook op langere termijn een economisch sterk presterende gemeente blijft, goed bereikbaar en gelegen in een schoon en aantrekkelijk landsdeel. Daarbij maakt de sport(cultuur) deel uit van de samenleving en zorgt zij voor een herkenbare identiteit.

Binnen de financiële kaders voor de komende jaren is deze ambitie richtinggevend voor de toekomstige ontwikkelingen.

6.2 Koers van Heerenveen

De koers blijft gericht op een evenwichtige balans voor wonen, werken en voorzieningen. Belangrijke richtinggevendende documenten waren: de Structuurvisie Centrum-Breed, de Strategische Woonvisie, de bedrijventerreinvisie 2010-2020 en het herijkte Sociaal Economisch Beleidsplan (SEB). Echter anders dan in het recente verleden zal als gevolg van de structureel lagere economische groei als ook van de demografische ontwikkeling, de aanpak meer gericht zijn op het verleiden van externe partners dan op het “uitrollen van nieuwe programma’s”. Zowel naar inhoud, proces, rol als financiering zijn veranderingen noodzakelijk, die aan de hand van een paar steekwoorden als volgt kunnen worden omschreven: van aanbodgericht naar vraaggestuurd en van probleemgestuurd naar kansgestuurd (inhoud); van een dicterende, regelende en met geld sturende overheid naar een faciliterende overheid (rol en proces); en van ieder een deel naar samen investeren in en combinatie van partijen (investeren en financieren).

Deze nieuwe koers, “anders ontwikkelen”, betekent een fundamenteel ander accent dan die uit het recente verleden. In plaats van “stad maken”, opteren we voor een faciliterende rol van “stad zijn”. De herijking van het grondbedrijf en de daarmee gemoeide afwaarderingen en de daarmee samenhangende reductie van de personele capaciteit demonstreren dit verander(en)d perspectief.

Een en ander betekent voor de “oude Ontwikkelprogramma's zoals Centrum Breed dat ontwikkelprojecten binnen het centrumgebied primair door de markt zelf moeten worden geïnitieerd. Substantiële publieke co-financiering is voorlopig niet aan de orde. Daarnaast leggen wij een accent op bereikbaarheid en op het doorontwikkelen van het programma van Stad van Sport, waarbij behoud van Thialf als internationaal vooraanstaande topsportaccommodatie voor langebaanschaatsen voorop staat.

6.3 Doelen, resultaten en maatschappelijke effecten

6.3.1 Heerenveen ontwikkelt structuurbeleid, instrumenten en projecten

ER-doelen

1. *handhaven van de bovenregionale/ economische positie van Heerenveen;*
2. *betere bereikbaarheid;*
3. *handhaven van het kwaliteitsniveau van het centrumgebied;*
4. *versterken en uitbouwen van Sportstad als structuurversterkend en imagobepalend project met bovenregionale uitstraling*

Resultaten begrotingsjaar 2015

- de achterstand op het terrein van de actualisering bestemmingsplannen is weggewerkt;
- de vernieuwbouw van Thialf is aanbesteed en de bouw is gestart nadat de benodigde vergunningen zijn verleend;
- samen met verkeer en waterstaat en de provincie is een start gemaakt met de planvoorbereiding voor het project Bereikbaarheid Heerenveen (RSP);
- de Structuurvisie A32-zone is na een participatietraject vastgesteld en geldt als integratie kader en onderbouwing voor de nieuwe infrastructuur rond de A32;
- de aanpassingen van de infrastructuur op het IBF zijn gerealiseerd;
- de eerste fase van het project sportstad-buiten is gerealiseerd;
- de besluitvorming rond het Molenpleinproject is afgerond en met de bouw van het nieuwe winkelcomplex is een start gemaakt evenals de aanpassing van de infrastructuur en het openbare gebied;
- de realisatie van projecten binnen het grondbedrijf is zodanig dat de geplande output in de zin van bouwrijp opgeleverde kavels, het sluiten van contracten met ontwikkelaars en beleggers voor woningbouwprojecten en het voorbereiden van verkoopcontracten met te vestigen bedrijven zijn gerealiseerd in 2014. Wij verwachten dat deze trend zich doorzet in 2015, maar kunnen dat niet garanderen.

Beoogde maatschappelijke effecten

- de positie van Heerenveen als logistiek knooppunt is versterkt met het verbeteren van de bereikbaarheid;
- de positie van Heerenveen als Stad van Sport is versterkt door behoud en versterking van Nieuw Thialf.

6.4 Wat gaat dat kosten

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
110 Ruimtelijke planvorming	2.061	1.008	169	169	169	169
140 Ov. Ruimtelijke en/of infrastructurele projecten	33	300	0	0	0	0
150 Projecten grondbedrijf	17.521	13.827	10.620	7.359	9.790	12.236
233 Grondbank	42	108	109	109	109	109
Totaal Lasten	19.657	15.243	10.898	7.637	10.068	12.513

(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
110 Ruimtelijke planvorming	1.377	611	0	0	0	0
140 Ov. Ruimtelijke en/of infrastructurele projecten	0	300	0	0	0	0
150 Projecten grondbedrijf	14.855	13.312	10.087	6.943	9.284	11.756
233 Grondbank	47	118	120	120	120	120
Totaal Baten	16.278	14.341	10.208	7.063	9.404	11.876
Saldo Lasten / Baten	3.378-	901-	691-	574-	664-	637-

6.5 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen thema 6: Heerenveen ontwikkelt

x € 1.000

Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
62470	Projecten uit eigen middelen		0	0	0	0
Totaal reserves			0	0	0	0
x € 1.000						
Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
68460	Participatie Thialf		1.500	0	0	1.500
68480	Voorziening deelneming SSH BV		1.223	0	0	1.223
68595	Voorziening bedrijvenpark A7		1.400	0	0	1.400
Totaal voorzieningen			4.123	0	0	4.123

6.6 Incidentele lasten en baten

Incidentele lasten en baten thema 6: Heerenveen ontwikkelt

x € 1.000

Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele lasten		
Totaal lasten			0
x € 1.000			
Product	Omschrijving	Document	Bedrag
	geen incidentele baten		
Totaal baten			0

Deel 2 Paragrafen

2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De financiële positie van een gemeente kan worden beoordeeld op basis van de mate waarin tegenvallers kunnen worden opgevangen (het weerstandsvermogen/solvabiliteit) en de mate waarin meevallers respectievelijk tegenvallers zich voordoen (het resultaat op de jaarlijkse rekeningen). Een jaarlijks positief resultaat kan daarbij aanvulling geven om de solvabiliteit te verbeteren. Ook de mate waarin resultaten kunnen worden bijgestuurd is van eminent belang. De berekening van het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van de gemeente. De omvang van het weerstandsvermogen moet in relatie staan met het risicoprofiel van de gemeente: een hoger risicoprofiel vraagt om een hoger weerstandsvermogen.

Naast de berekening van het weerstandsvermogen werken wij aan het opstellen en inrichten van een financiële stresstest. Wij streven ernaar de uitkomsten van de stresstest jaarlijks te presenteren ten tijde van het 1^e stollingsmoment. In de loop van 2015 zullen wij u nader informeren over de vorm en inhoud van deze test.

Ontwikkeling risico's

Houdbare financiële, juridische en inkooprisico's

Wij streven naar uniformiteit in de beheersing van deze risico's door toe te werken naar een situatie waarin deze risico's worden beheerst vanaf een bestuurlijke en / of een door de directie vastgestelde grens waarbij die grens is geconcretiseerd in een materieel en immaterieel gevolg en een kans van optreden. Aan de beheersing van risico's die onder deze grens liggen, willen wij geen middelen besteden omdat dan "de lak duurder is dan de brief". In die gevallen handelen wij naar bevind van zaken.

Precario ondergrondse leidingen

Sinds 2011 wordt precariobelasting geheven op ondergrondse leidingnetten (gas en elektriciteit). De opbrengsten worden in verband met het risico op terugbetaling jaarlijks gereserveerd. Van de opbrengsten op de elektriciteitsnetten is tot en met 2013 voor ruim € 4 miljoen gebruikt, onder meer voor bezuinigingen. Dat bedrag is niet derhalve gereserveerd en vormt een financieel risico. Tegen de aanslagen precariobelasting is bezwaar gemaakt en dat bezwaar is doorgezet in beroepszaken. Deze beroepszaken lopen nog en de uitkomst daarvan is op voorhand niet in te schatten. Wij zijn niet de enige gemeente met rechtszaken over de heffing van precariobelasting op ondergrondse leidingnetten.

In de Tweede Kamer zijn vragen gesteld over het heffen van precariobelasting op ondergrondse leidingnetten. De minister verwacht dat inperking van de precarioheffing mogelijk tot gevolg heeft dat gemeenten worden geconfronteerd met een financieel tekort. Hij verwacht dat dit mogelijk is op te vangen door een verschuiving naar een andere gemeentelijke belasting, omdat een deel van de algemene heffingsgrondslag voor gemeenten ten aanzien van precariobelasting verdwijnt. Hij zal deze factoren meewegen bij het bepalen van de reële alternatieven en verwacht de Tweede Kamer nog dit jaar daarover te kunnen informeren. Over een eventuele afschaffing is nog niets duidelijk. De VNG is tegen afschaffing en zal de financiële consequenties van een eventuele afschaffing blijven benadrukken.

Door de herindeling Boarnsterhim/grenscorrectie zal er mogelijk een groter bedrag kunnen worden opgelegd. Dit is afhankelijk of er geen andere overeenkomsten onderliggen hetgeen door ons wordt uitgezocht. Voor het risico op terugbetaling is een voorziening opgebouwd. Vanaf 2015 wordt de gehele opbrengst aan precariobelasting gereserveerd. Onze verwachting is dat deze voorziening niet toereikend zal zijn in het geval dat het risico op volledige terugbetaling zich voordoet omdat ruim € 4,8 miljoen van de opbrengsten reeds is gebruikt, onder meer voor bezuinigingen.

No cure, no pay

Wij zien een toename in het aantal no cure, no pay acties van burgers / ondernemers. In veel gevallen worden deze acties door een bureau namens betrokkene gedaan. Veel van de acties zijn gericht op het binnenhalen van proceskosten (bijvoorbeeld bij bezwaren tegen de WOZ-

waarde) of de wettelijk geregelde een dwangsom (bijvoorbeeld bij WOB verzoeken). Uit een inventarisatie is gebleken dat het aantal acties tot op heden beperkt is. Door interventies die wij tot nu toe hebben gedaan en nog gaan doen, is er (nog) geen sprake is van een financieel risico.

01. Algemene uitkering gemeentefonds

In de Themarekening 2015 is voor de berekening van de algemene uitkering rekening gehouden met de meicirculaire 2014 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Voor de toekomst blijft onzekerheid bestaan over de gevolgen van de uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds ingaande 2015.

08. Accommodatiebeleid

Als gevolg van het huidige financiële (meerjaren)perspectief is afgezien van een integrale actualisering van het op 2 juni 2008 vastgestelde Accommodatiebeleidsplan 2008-2014 "H♥rt voor Accommodaties!". Gezien de gemiddelde leeftijd van verschillende voorzieningen valt aan vernieuwingslagen echter niet te ontkomen. Op basis van een pragmatische benadering wordt het moeten voldoen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van de voorzieningen voor sport en onderwijs (de minimale variant) nader in beeld gebracht. De feitelijke investeringsomvang voor de komende jaren hangt mede af van de ontwikkeling van de vraag, mogelijkheden tot optimalisering, etc. De kans is reëel dat er een spanningveld ontstaat tussen de inzet van middelen en het wettelijke kader.

09. Voorziening Sportvelden

In de Voorziening Sportvelden zijn tot en met 2050 de kosten van de periodiek terugkerende onderhoudsmaatregelen van de gemeentelijke sportvelden (natuurgras, kunstgras en kunststofatletiekbaan) opgenomen. Het gaat hier dan met name om renovaties van de sporttechnische (boven)lagen. De jaarlijkse dotatie aan de Voorziening Sportvelden is niet toereikend, waardoor er onder het huidige beleid na 2020 een structureel tekort optreedt. De instandhouding van deze sportaccommodaties wordt daarmee onzeker.

11. Oevers- en Kadebescherming

In de eerste helft van 2015, wordt het beleidsplan 'Oevers- en kadebescherming' inclusief beheerplan en kostendekkingsplan aan de raad voorgelegd ter vaststelling.

12. Verhardingen

Het gemeentelijk wegen-, voet- en fietspadennet wordt onderhouden aan de hand van een beheerprogramma en visuele inspecties. In dat programma zijn de landelijke normen voor beheer en onderhoud (de zogenaamde CROW-normen) opgenomen. De gemeente Heerenveen beheert haar wegennet op basisniveau. Het beleidsplan is er op gericht om kapitaalvernietiging te voorkomen. Voor de wegen (alle verhardingen) is een nieuw beleidsplan (2013 - 2017) vastgesteld. Het gebied Boarnsterhim wordt geactualiseerd naar Heerenveens beleid.

13. Civieltechnische kunstwerken

Het beleidsplan civieltechnische kunstwerken dient geactualiseerd te worden met als uitgangspunten veiligheid en functionaliteit. Gelet op het vele achterstallige onderhoud in het deel Boarnsterhim zijn beide uitgangspunten in het geding.

14. Garantstellingen

De gemeente loopt risico voor de in het verleden afgegeven garanties voor geldleningen. Er worden sinds een aantal jaren geen nieuwe garantstellingen gegeven aan instellingen op het gebied van zorg en woningbouw. Tot nu toe was het beleid, dat door de gemeente Heerenveen geen nieuwe garantstellingen werden afgegeven. In het Hoofdlijnenakkoord van de nieuwe coalitie voor de raadsperiode 2014-2018 staat vermeld, dat er beleid wordt voorbereid over borgstelling en garanties aan derden.

De gemeente staat in bepaalde gevallen garant voor leningen welke verstrekt zijn aan corporaties die investeren in sociale huurwoningen en (sociaal) maatschappelijk vastgoed. Hiervoor geldt de achtervangregeling van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Daarbij is het de primaire zekerheid van de corporaties zelf. De secundaire zekerheid is de borgstelling van het Waarborgfonds en tertiair staan de gemeenten en het Rijk garant. Zij hebben de verplichting in voorkomende gevallen renteloze leningen te verstrekken aan het WSW.

Voor particuliere woningen geldt de Nationale Hypotheek Garantie van de Stichting waarborgfonds eigen woningen. Indien het waarborgfonds niet toereikend is om de financiële risico's op te vangen kan de gemeente Heerenveen voor 50% aangesproken worden het tekort aan te vullen. Dit geldt voor leningen die voor 1 januari 2011 zijn afgesloten. Risico's die voortvloeien uit leningen die afgesloten zijn op of na 1 januari 2011 komen volledig voor rekening van het Rijk. De omvang van de leningen bedraagt in Heerenveen circa € 38 miljoen. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose die door de Stichting is afgegeven is op dit moment de verwachting dat voor de periode 2014-2018 geen aanspraken worden gedaan op de achtervangfunctie van gemeenten.

Om de risico's voldoende in beeld te houden worden de partijen waaraan de garantstellingen zijn afgegeven periodiek getoetst. Dit geldt tevens voor de hierboven genoemde instellingen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kredietbeoordelaar Graydon. Aan de hand van de gegevens omtrent het betalingsgedrag wordt een inschatting gemaakt van het risico op eventuele gevolgen van de afgegeven borgstelling. Tot op heden zijn er geen grote risico's geconstateerd.

18. Liquiditeit

In de reguliere liquiditeitsstromen van de gemeente is de hoofdlijn, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen van de in het verleden afgesloten geldleningen enerzijds bekostigd worden uit de in de begroting geraamde afschrijvingskosten. Anderzijds geldt, omdat de (grond)aankopen in het grondbedrijf in het verleden zijn gefinancierd met vreemd vermogen, de opbrengsten van grondverkoop worden aangewend voor aflossing van de aangegane schulden. De afwaarderingen in het grondbedrijf hebben veroorzaakt dat, nu de geldstroom van deze grondverkoop er niet meer is, er sprake is van onbalans in de (jaarlijkse) liquiditeitsstromen van de gemeente. Voornaamste doel hierbij is, dat de schuldenpositie wordt verminderd (zie ook paragraaf 2.3 financiering).

22. Sportstad Heerenveen BV

In 2003 is door de aandeelhouders (gemeente Heerenveen en Sc Heerenveen Vastgoed BV) een vermogensinstandhoudingsverklaring aan Sportstad Heerenveen afgegeven. Dit betekent dat, indien het garantievermogen van Sportstad Heerenveen BV, niet meer toereikend is, de aandeelhouders het verschil op verzoek van de bank moeten aanvullen. Het garantievermogen is opgebouwd uit het aandelenvermogen, de reserves en de achtergestelde leningen.

23. Hûs en Hiem

De welstandsorganisatie Hûs en Hiem is een gemeenschappelijke regeling waar gemeente Heerenveen aan deelneemt. De financiële tekorten die bij Hûs en Hiem ontstaan, zijn voor rekening van de deelnemende gemeenten, waarbij de verdeelsleutel wordt bepaald door het inwonertal van de afzonderlijke gemeenten. Door afnemende inkomsten is de afgelopen jaren steeds sprake van tekorten, die ten laste van de deelnemende gemeenten zijn gebracht. De oorzaken liggen op het vlak van de veranderende wetgeving (vergunningsvrij bouwen, Kan-regeling) en de inkrimping van de (particuliere en zakelijke) bouwproductie als gevolg van de economische crisis. De verwachting is, dat in de komende jaren dit zich niet positief zal ontwikkelen. De gehele organisatie van Hûs en Hiem en de organisatievorm wordt tegen het licht gehouden om structureel oplopende tekorten te voorkomen. Uitvoering van een transitie (in welke vorm dan ook) zal echter zeker een tijd duren, waardoor voor de komende jaren rekening gehouden moet worden met tekorten bij deze instelling.

25. Salarissen

De gemeenteraad besloot de afgelopen jaren tot een aanzienlijke reductie van het aantal formatieplaatsen bij de gemeente Heerenveen. Tot 2016 verdwijnen 73 formatieplaatsen. De gemeente draagt risico's in het geval van het beëindigen van de dienstbetrekking van medewerkers. Dit en goed werkgeverschap noodzaakt een aanpak waarbij vrijvallende functies, bijvoorbeeld als gevolg van natuurlijk verloop, ingevuld worden door medewerkers van wie het werk wegvalt. Deze aanpak is reeds eind 2012 ingezet en wordt in de vorm van een strategische personeelsplanning nader uitgewerkt. Deze inspanningen betekenen echter niet dat financiële risico's uit te sluiten zijn.

26. BTW

Bij investeringen (nieuwbouw, renovatie, verbouw) van sportaccommodaties (kleedkamers en (kunst)grasvelden trachten wij, indien mogelijk, het sportbesluit toe te passen zodat volledig aftrek van BTW op de investeringen mogelijk is. De toepassing van het sportbesluit heeft voor verenigingen als consequentie dat er afspraken worden gemaakt over het feitelijk gebruik en dat de accommodatie aan meerdere verenigingen in gebruik kan worden gegeven. Dit bevordert de optimale bezetting van accommodaties. Voor verenigingen kan dit worden ervaren als een beperking in het gebruik van “hun” complex.

Gebleken is echter, dat in de periode 2008-2013 er geen zekerheid was of de gemeente het sportbesluit op de juiste manier heeft toegepast. Wij hebben daarom besloten alle investeringen, in samenspraak met onze externe adviseur, nogmaals te beoordelen en voor te leggen aan de Belastingdienst. Tijdens de totstandkoming van deze stukken is de eerste analyse afgerond en hebben wij kunnen concluderen dat er op dit moment geen sprake is van onjuiste toepassing van het sportbesluit. Wel hebben wij geconstateerd dat er mogelijkheden zijn om alsnog BTW op investeringen terug te vragen aangezien dit tijdens de bouw/aanleg niet is gebeurd. Uitgangspunt is dat in 2015 wordt afgerond.

27. ICT – applicatieomgeving

Vervanging van applicaties (of software) wordt niet door ons geraamd. Dat doen wij, omdat het onderhoud van applicaties grotendeels geborgd is via updates/upgrades, waarvoor jaarlijks budgetten beschikbaar zijn en omdat wij veel applicaties van enkele leveranciers (bijvoorbeeld Centric) gebruiken. Door het niet ramen van vervangingen lopen wij een vervangersrisico van circa € 600.000. Deze keuze betekent onder meer dat wij vooral een Centric gemeente zijn en dat blijven.

32. Actualisering bestemmingsplannen

Op grond van artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) geldt de verplichting dat een bestemmingsplan ten minste één maal in de tien jaar moet worden herzien. Voor bestemmingsplannen die al verouderd waren toen deze wet werd ingevoerd, gold dat deze uiterlijk per 1 juli 2013 moesten zijn herzien. Door allerlei oorzaken is de gemeente Heerenveen er niet in geslaagd tijdig uitvoering te geven aan deze verplichting.

Voor bestemmingsplannen die niet tijdig zijn herzien geldt dat voor vergunningen die op deze bestemmingsplannen zijn gebaseerd, geen leges meer in rekening mogen worden gebracht. Dat is de sanctie die de Wet ruimtelijke ordening verbindt aan het niet tijdig herzien van bestemmingsplannen. Dit is van toepassing een aantal bestemmingsplannen, waarvan de belangrijkste hieronder zijn opgesomd:

- Heerenveen – De Greiden, (1994);
- Oude- en Nieuwehorne, (2000);
- De Knipe-Veensluis, (2001);
- Centrum, (1990);
- De Heide, (1972, 1976, 1983);
- Bedrijventerrein Het Meer (1979);
- Kanaal-West (1994)*;
- Zandwininput Oudehaske (1998)*;
- De Wierde (1999)*;
- Bedrijventerrein Noordzijde A7 (2001)*.

*) deze plannen behoorden voor 1 januari 2014 tot de (voormalige) gemeente Skarsterlân.

34. Grondbedrijf

Zie paragraaf 2.6 Grondbeleid.

35. WWB inkomensdeel

Als gevolg van de economische crisis is de vraag naar inkomensvoorzieningen in de bijstand flink toegenomen. Medio 2014 hadden 1.310 cliënten een reguliere bijstandsuitkering. Voor 2015 gaan we uit van 1.300 cliënten, en 30 nieuwe instromers. Totaal dus 1.330 cliënten in de reguliere bijstand. Daarnaast wordt verwacht, dat circa 100 cliënten gebruik zullen maken van de aanpalende regelingen in het Besluit bijstand zelfstandigen, IOAW en IOAZ.

41. Decentralisaties

De opdracht is om de 3 decentralisaties in het sociaal domein budgettair neutraal uit te voeren. Een grote stap hier naar toe is het raadsbesluit van 11 september jl. om voor € 5,7 miljoen aan ombuigingsmaatregelen te nemen. Ook zal er strak worden gemonitord op de budgetten en op de gewenste verschuivingen van gespecialiseerde dure zorg naar goedkopere oplossingen in de informele sfeer. Ondanks deze maatregelen is het risico dat we financieel niet uitkomen. Dit risico is het grootst in 2015, omdat we dan minder kunnen sturen als gevolg van overgangsmaatregelen. Verder speelt mee dat alles nieuw is en we op basis van de eerste ervaringen moeten bijsturen. Bovendien zijn de berekeningen gebaseerd op aannames, omdat we nog niet beschikken over de exacte aantallen cliënten en prijzen. Om risico's te voorkomen zetten we vol in op een slimme en goedkope aanpak en nemen we waar het kan beheersmaatregelen.

Weerstandsvermogen

In de vastgestelde Notitie weerstandsvermogen 2012 is afgesproken, dat het risicoprofiel (risico-inventarisatie) jaarlijks bij de behandeling van de twee stollingsmomenten (begroting en rekening) uit de planning & controlcyclus zal worden gerapporteerd.

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate de gemeente in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de gemeente, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor we geen maatregelen hebben getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die we als gemeente beschikbaar hebben om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Het schatten van de risico's zullen wij nog strakker organiseren om op zo goed mogelijke schatting uit te komen.

Risico-inventarisatie

categorie	geschat financieel gevolg	reëel financieel gevolg
Inkomsten	6.610.000	1.375.000
Kapitaalgoederen	0	0
Financiering	400.000	120.000
Verbonden partijen	200.000	100.000
Bedrijfsvoering	500.000	150.000
Juridisch	90.000	9.000
Grondbedrijf	9.800.000	0
Open einderegelingen	1.850.000	855.000
Meerjarige projecten	0	0
CISKA/bezuinigingen	0	0
Externe factoren	0	0
Toekomstige ontwikkelingen	0	0
Totaal	19.450.000	2.609.000

De volledige berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (risico-inventarisatie) is opgenomen in bijlage 6 van deze Themarekening 2013.

Beoordeling weerstandsvermogen

<i>omschrijving</i>	<i>Beschikbare weerstandscapaciteit x 1.000</i>	<i>Benodigde weerstandscapaciteit x 1.000</i>	<i>ratio</i>
exploitatie	0	2.609	0,0

Zoals bekend is er op dit moment sprake van een negatief eigen vermogen (algemene reserve). Zolang deze reserve negatief blijft, is er geen weerstandscapaciteit beschikbaar voor het opvangen van mogelijke nadelen voortvloeiende uit de geformuleerde risico's. In de

Themabegroting 2014 en volgende jaren zijn toevoegingen aan de algemene reserve geraamd voor herstel van het eigen vermogen.
Er is sprake van voldoende weerstandscapaciteit, indien dit ligt tussen de 1,0 en 1,4.

2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In 2009 is door u de notitie kapitaalgoederen vastgesteld. De notitie, die eind 2014 zal worden geactualiseerd, heeft een looptijd van vier jaar. In deze notitie is de financiële onderbouwing geschetst van het meerjarig beheer en onderhoud van alle kapitaalgoederen. Voor een totaaloverzicht verwijzen wij u naar deze notitie. In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de stand van zaken en de recente ontwikkelingen.

Specifiek

Het betreft de navolgende kapitaalgoederen bij de gemeente: Wegen, Riolering, Water, Waterbouwkundige oeverbescherming, Civieltechnische kunstwerken, Groen, ICT, Sportvelden, Kunststofsportvoorzieningen, Gebouwen (onderwijs en overige gebouwen). In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ook ingegaan op de risico's van een aantal kapitaalgoederen.

Wegen

De gemeente beschikt over een (landelijk) wegbeheerprogramma waarin alle vierkante meters verharding is opgenomen. Jaarlijks wordt het gehele areaal geïnspecteerd. Het programma genereert een meerjaren beheer- en onderhoudsplanung. De gemeente Heerenveen onderhoudt het wegennet op basisniveau. Met het vastgestelde beleidsplan 2013-2017 is een goede stap gezet om alle verhardingen op orde te houden en is er op gericht om kapitaalvernietiging te voorkomen. De financiële dekking voor het onderhoud is geregeld binnen de exploitatie en de vervangingsinvesteringen.

Riolering

De financiële (meerjarige) dekking voor beheer, onderhoud en vervanging is geborgd binnen het in 2009 vastgestelde Watertakenplan met een looptijd tot en met 2012. Het geactualiseerde Watertakenplan, welke was gepland in 2013, zal in 2014 worden opgeleverd. Door het uitstellen van de actualisatie, kan de uitbreiding van het areaal als gevolg van de grenscorrectie met (nieuwe) gemeente De Friese Meren en de herindeling van de gemeente Boarnsterhim, integraal worden meegenomen. In dit programma is alle gemeentelijke riolering ondergebracht. Jaarlijks wordt de staat van onderhoud van de riolering middels rioolinspecties geactualiseerd. Al deze informatie levert uiteindelijk de data die gebruikt wordt voor het benodigde beheer en onderhoud en als basis voor het daaraan gekoppelde kostendekkingsplan van het Watertakenplan. De financiële dekking voor het beheer en onderhoud is geregeld binnen de exploitatie.

In de onderstaande tabel zijn de geprognosticeerde investeringen in het rioolstelsel over de jaren 2014 t/m 2017 (vanuit het Watertakenplan 2009-2012), opgenomen. De investeringen zijn exclusief de areaaluitbreiding door de hierboven genoemde grenscorrectie en herindeling. Daarnaast zijn de geraamde inkomsten opgenomen. De investeringspiek in het rioolstelsel zal plaats vinden in de jaren 2017-2024. De inkomsten worden in het meerjarenperspectief niet geïndexeerd.

Jaar	Geplande investering	Geraamde inkomsten
2015	€ 2.700.000	€ 3.600.000
2016	€ 2.700.000	€ 3.600.000
2017	€ 6.200.000	€ 3.600.000
2018	€ 6.200.000	€ 3.600.000

Oever- en kadebescherming

Voor calamiteitenonderhoud is een budget beschikbaar. In 2015 wordt het beleidsplan Oever- en kadebescherming vastgesteld. Uitgangspunt voor het nog vast te stellen beleidsplan is dat het beheer en onderhoud zich beperkt tot 'doelmatigheid'. Hieronder valt ook een kostendekkingsplan voor regulier onderhoud en vervangingsinvesteringen. Het beheerniveau kan worden omschreven als 'basisniveau'. De gemeente Heerenveen beschikt over een actueel bestand van de areaalgegevens.

Civieltechnische kunstwerken

Met het vaststellen van het 'Beleidsplan Civieltechnische kunstwerken 2010-2014' is een goede

stap gezet om het kapitaalgoed Civiel Technische Kunstwerken op orde te houden. Door toevoeging van het deel Boarnsterhim wordt het beleidsplan civieltechnische kunstwerken geactualiseerd. Het beleidsplan richt zich op het onderhoud met als uitgangspunten veiligheid en functionaliteit. Vervangingsinvesteringen zijn hierin niet opgenomen.

Groen

Het beleid, beheer en de gewenste kwaliteit van het openbaar groen is in beheer- en beleidsplannen en het beeldkwaliteitsbestek groen vastgelegd. Het areaal openbaar groen is geïnventariseerd en in een groenbeheerprogramma verwerkt. In het kader van zorgplicht is de visuele kwaliteit van alle bomen vastgelegd in het groenbeheerprogramma. Het landschapsbeleidsplan geeft de visie op het landschap weer. Het beheer van bomen, landschap en de grotere groenobjecten verloopt via beheer- en uitvoeringsplannen. De kwaliteit van het groen in de wijken wordt op een basisniveau gehouden d.m.v. onderhoud door de wijkteams en jaarlijkse renovaties. Als gevolg van bezuinigingen is er een verschuiving zichtbaar naar een lager onderhoudsniveau en soberder ingerichte openbare ruimte. De financiële dekking voor het beheer en onderhoud is geregeld binnen de exploitatie.

Informatie- en Communicatietechnologie (ICT)

De ICT onderscheiden wij in infrastructuur en applicatieomgeving (of software). Onder de infrastructuur liggen onderhoudscontracten en een gedekte financiële meerjarenplanning zodat de infrastructuur kan worden onderhouden respectievelijk vervangen wanneer dat nodig is. Wij hebben voorzien in de vervanging van de bestaande infrastructuur. Zoals door ons vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen, wordt vervanging van de applicatieomgeving niet door ons geraamd. Daardoor lopen wij een vervangingsrisico. Onder het grootste deel van de applicatieomgeving liggen onderhoudscontracten, zodat die omgeving onderhouden kan worden wanneer nodig. De jaarlijkse exploitatie van de infrastructuur en de applicatieomgeving staan financieel blijvend onder druk. Met name door de doorgaande digitalisering binnen de organisatie (onder meer als gevolg van de bezuinigingen en beleid van het Rijk). Omdat er beperkte middelen voor doorontwikkeling van de infrastructuur en de applicatieomgeving zijn, betekent dit voor de komende jaren dat verdere digitalisering alleen mogelijk is, wanneer daar concrete financiële middelen tegenover staan waaruit dat kan worden bekostigd. Om de bestaande kosten in de hand te houden, blijven maatregelen in het gebruik van de infrastructuur en de applicatieomgeving onvermijdelijk en zullen wij die ook nemen.

Sportvelden en bijbehorende gebouwen

De gemeentelijke sportvelden en de daarbij behorende was- en kleedgebouwen (voor zover nog eigendom van de gemeente) worden onderhouden door de gemeente. Daar waar onderhoudswerkzaamheden zijn overgedragen, ontvangen de verenigingen daarvoor een gemeentelijke vergoeding. Voor de sportvelden is er een meerjarenonderhoudsplanning. De financiële dekking is geregeld in de begroting (product Sportaccommodaties). Jaarlijkse schommelingen in geval van renovaties salderen in de egalisatievoorziening Sportvelden. Er is ook een meerjarenonderhoudsplanning voor de was- en kleedgebouwen. De bekostiging van het onderhoud hiervan vindt plaats binnen het budget waaruit het onderhoud van het gemeentelijk onroerend goed wordt bekostigd. Renovatiewerkzaamheden worden door middel van vervangingsinvesteringen met jaarlijkse kosten voor rente en afschrijving in de begroting verwerkt. De planning wordt ondersteund met behulp van het gebouwenbeheersysteem Systematisch onderhoud.

Voor uitbreiding en/of vernieuwing van sportvoorzieningen wordt niet gereserveerd. Dit betekent dat hiervoor van geval tot geval een investeringskrediet benodigd is, waarvan de lasten in de begroting worden verwerkt. Gelet op de financiële positie en nieuwe regelgeving investeert de gemeente bij voorkeur niet zelf, maar nemen verenigingen die rol over. Zij sluiten leningen af en gemeente Heerenveen betaalt hun de kosten van de jaarlijkse rente en afschrijving.

Overige gemeentelijke gebouwen

Het gebouwenbeheersysteem (Systematisch Onderhoud) ondersteunt de planning van het jaarlijkse onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, precies zo als het onderhoud aan de gebouwen op de sportcomplexen. De kosten van het onderhoud worden jaarlijks in de begroting geraamd.

2.3 Financiering

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de beleidsvoornemens voor het treasurybeheer. Uit de paragraaf moet blijken dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient, het beheer prudent is en dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. De kasgeldlimiet beperkt daarbij het risico dat op kort aangehouden gelden renteverliezen worden geleden en maximeert de kortlopende schuldpositie. De renterisiconorm heeft een zelfde beperkende werking op het renterisico dat wordt gelopen bij de (her)financiering. Daar komt bij, dat met ingang van 1 januari 2013 de Wet houdbare overheidsfinanciën (hof) van kracht zal zijn.

Wet financiering decentrale overheden (wet fido)

In 2001 is de Wet financiering decentrale overheden in werking getreden. Deze wet schept een bindend kader voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden. Het belangrijkste uitgangspunt daarbij is het beheersen van risico's. Na een evaluatie van deze wet in 2006, heeft de Eerste Kamer de Wijziging van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) op 28 oktober 2008 behandeld. De invoering van de wijzigingen zijn per 1 januari 2009 ingegaan. Daarnaast is in april 2009 gelet op de onrust op de financiële markten, de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) gewijzigd. De regels zijn aangescherpt om zo nieuwe transacties van decentrale overheden in uitzettingen en derivaten beter bestand te maken tegen de risico's in tijden van onrust op de financiële markten. Onder andere zijn er hogere eisen gesteld aan de ratings. De wijzigingen van de Ruddo zijn bedoeld om risico's die decentrale overheden lopen bij uitzettingen en derivaten, te beperken. Daarbij moet opgemerkt worden dat risico's nooit helemaal uitgesloten kunnen worden.

Wet hof (houdbare overheidsfinanciën)

In het kader van de financiële stabiliteit zijn Europese begrotingsafspraken gemaakt, gericht op het terugdringen van het begrotingstekort en de staatsschuld. Op 23 april 2013 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF). Deze wet stelt dat decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven om te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. De wet kwantificeert deze wet echter niet maar stelt dat deze moet worden ingevuld ná aanvang van een nieuw kabinet. De basis hiervoor is het in januari 2013 gesloten financieel akkoord tussen het Rijk en de decentrale overheden. Hierin is de gewenste ontwikkeling van het EMU-saldo vastgelegd. Deze norm bestaat uit de uitkomsten van de ramingen van het CPB met hier bovenop een marge ingebouwd. Dit betekent dat mocht onverhoopt de ramingen tegenvallen, de decentrale overheden geen maatregelen hoeven te nemen. Daarnaast is in dit akkoord vastgelegd dat tijdens deze kabinetsperiode afgezien wordt van sancties zolang er geen sanctie uit Europa volgt.

Beheer

Voor het (dagelijkse) beheer van de treasuryfunctie geldt het door ons vastgestelde Financieringsstatuut. Consolidatie van kortlopende schulden (naar langlopende schulden) vindt plaats, indien dit op basis van de kasgeldlimiet noodzakelijk is. Bij het aantrekken van langlopende middelen wordt de renterisiconorm in acht gehouden. Voor de begroting 2015 zijn deze uitgangspunten geheel van toepassing.

Er worden geen middelen buiten de publieke taken ingezet. Wel worden middels garantstellingen en financiële deelnemingen – gemeenschappelijke regelingen en kapitaaldeelnames in besloten vennootschappen - middelen ingezet ten behoeve van derden die geheel of gedeeltelijk publieke taken uitvoeren. De gemeente staat garant voor een aantal leningen die door bouwcoöperaties en maatschappelijke instellingen zijn afgesloten. Het beleid om over te gaan tot afbouw van deze garanties is eind 2001 ingevoerd. Er worden geen nieuwe directe garantstellingen verstrekt. Voor woningcorporaties geldt de achtervangregeling van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Voor particuliere woningen geldt de Nationale Hypotheek Garantie van de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. De gemeente neemt deel in publieke en private organisaties op het vlak van afvalinzameling en verwerking, grondexploitatie (ten behoeve van bedrijfsvestigingen en woningen) alsmede voorzieningen op het vlak van sport, zoals zwembad, voetbal- en ijsstadion en sporthallen.

Rentevisie

De gemiddelde rente op de leningen van de huidige vaste schuld bedraagt circa 3,7%. Daarbij is buiten beschouwing gelaten de door de provincie Fryslân verstrekte geldlening ad € 22,0 miljoen (aflossing vindt plaats in 2017). Mogelijk ontstaan er voor deze geldlening vanaf 2017 hogere rentelasten. Als rentevoet wordt in de begroting voor 2015 2,25% gehanteerd voor de toerekening aan investeringen; De marktrente voor langlopende leningen varieert op dit moment, afhankelijk van de looptijd, tussen de 1,0% en de 3,5%. In de renteramingen van de Themabegroting 2015 is rekening gehouden met laatstgenoemde renteniveaus voor eventuele noodzakelijke consolidatie in 2015 van kortlopende schulden naar vaste geldleningen.

Leningenportefeuille opgenomen gelden (schuldenlast)

Gemeenten bepalen zelf hoeveel schuld ze aangaan. Gemeenten kunnen, met inachtneming van de nieuwe Wet hof, schulden aangaan zolang de begroting maar sluitend is. De schuldumfang van Heerenveen in relatie tot het begrotingstotaal is groot.

Zoals bekend is in 2012 door de raad een gedragslijn vastgesteld om de Heerenveense financiële situatie te verbeteren. Met name moet daarbij worden gedacht aan het versoberen van het geplande investeringsvolume, het bespoedigen van de verkoop van voorraden bouwgronden, het verkopen van overbodig gemeentebest, maar ook door positieve resultaten in de exploitatie (meevallers) te creëren en toe te voegen aan de algemene reserves. Waarneembaar hiervan is (met name door grondverkoop), dat ingeschat wordt, dat de netto-schuldpositie in 2015 niet verder zal oplopen en wellicht zelfs zal afnemen. Ten tijde van het samenstellen van de Themabegroting 2015 is ingeschat, dat de geldleningenportefeuille van Heerenveen per 1 januari 2014 een omvang zal hebben van circa € 165 miljoen (was € 178 miljoen per 31 december 2012).

Uitzettingen

De leningen aan deelnemingen betreffen o.a. Fryslân Milieu hebben een vaste rente van 5%. De hypotheaire geldleningen ambtenaren zijn rentedragend tegen gemiddeld 5,24%. Omdat geen nieuwe geldleningen meer worden verstrekt lopen deze ter zijner tijd af.

Relatiebeheer

De (kort geld) financiering van de gemeente komt grotendeels tot stand via de BNG middels rekening-courant en kasgeldleningen. Daarbij vindt saldogregulatie plaats. Daarnaast wordt ook bij ABN-AMRO bank een rekening-courant aangehouden.

Kasbeheer

De functie van treasury (beleid en beheer van de kasstromen) wordt geheel gescheiden gehouden van de functie van uitvoering van inning en uitgifte van de kasstromen. Periodiek vindt afstemming plaats tussen beide functies.

Kasgeldlimiet

Volgens de voorschriften is het verplicht om in deze paragraaf de ontwikkeling van de kasgeldlimiet te schetsen over het afgelopen jaar. Over de vier kwartalen van 2014 is sprake van de navolgende berekeningen van de kasgeldlimiet. Voor het 4e kwartaal 2014 is sprake van een inschatting. Op basis van onderstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

<i>omschrijving</i>		<i>stap</i>	<i>1e kw</i>	<i>2e kw</i>	<i>3e kw</i>	<i>4e kw</i>
			<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>
begrotingsbedrag		1	153.626	158.803	159.281	160.000
percentage		2	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
toegestane kasgeldlimiet (1 x 2)		3	13.058	13.498	13.539	13.600
gemiddelde netto vlottende schuld (4)		4	6.384	-2.970	-5.686	-2.000
ruimte volgens kasgeldlimiet (3-4)		5	6.674	16.468	19.225	15.600

Renterisiconorm

Volgens de voorschriften is het verplicht om in deze paragraaf de ontwikkeling van de renterisiconorm te schetsen. Met uitzondering van het jaar 2017 blijven wij onder de renterisiconorm. In 2017 is sprake van een terugbetalingsverplichting aan de provincie Fryslân van een verstrekte geldlening van € 22,0 miljoen, waardoor de renterisiconorm in dat jaar wordt overschreden.

<i>omschrijving</i>		<i>stap</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
			<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>
Renterisico						
renteherzieningen		1	10.000	-	22.000	5.000
aflossingen		2	11.445	10.145	10.145	8.278
renterisico (1+2)		3	21.445	10.145	32.145	13.278
renterisiconorm						
begrotingstotaal		4a	164.928	159.629	159.491	159.728
vastgesteld percentage		4b	20%	20%	20%	20%
renterisiconorm (4a x 4b)		4	32.986	31.926	31.898	31.946
Ruimte onder renterisiconorm (4-3)		5	11.541	21.781	-247	18.668

2.4. Bedrijfsvoering

Algemeen

De bedrijfsvoeringparagraaf geeft inzicht in de stand van zaken en beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering. Daaronder verstaan we de intern gerichte pijoffac-taken: personeel, informatisering, juridische kwaliteitszorg, organisatie, financiën, facilitaire dienstverlening, automatisering en communicatie.

Door de bezuinigingen neemt de speelruimte in middelen (voornamelijk personeel en financieel) om flexibel te kunnen anticiperen op veranderingen steeds verder af. Het onvermijdelijke gevolg daarvan is dat veranderingen als gevolg van overgedragen taken van het Rijk of als gevolg van bestuurlijke ambities of ambities van de eigen organisatie gedaan moeten worden met de middelen die beschikbaar zijn, en die nemen af. Voorbeelden zijn het realiseren van de bezuinigingen, organisatieverandering/-ontwikkeling, decentralisaties e.d.

Specifiek

Omvang van de organisatie is maximaal de omvang van soortgelijke gemeenten

Ons hoofdlijnenakkoord zet in op een organisatie die de doelen van het gemeentebestuur op een kostenbewuste en doeltreffende manier uitvoert. Uit de in 2014 uitgevoerde benchmark ambtelijke formatie blijkt dat de formatie slank is en op onderdelen (te) krap. Zowel de formatie voor het primaire proces als de overhead ligt op het niveau van 'best in class'. Een deel van de organisatie benchmarkt de eigen bedrijfsvoering of is op zoek naar geschikte benchmarks.

Concernfrictie reserve

Deze reserve is er om frictiekosten te dekken. Frictiekosten zijn de kosten gemoeid met het oplossen van personele vraagstukken als gevolg van bezuinigingen, de kosten gemoeid met de verandering die nodig is om bezuinigingen te realiseren en de kosten gemoeid met het oplossen van reguliere personele vraagstukken. Alleen de gemeenteraad mag beschikken / besluiten over deze reserve. Voorstellen aan de raad daarover verlopen via de P&C documenten, uitzonderlijke gevallen achteraf. De afdeling Bedrijfsvoering, Belastingen, Financiële en Juridische zaken is budgethouder en kredietbeheerder voor deze reserve en houdt het inzicht in de verwachte en werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve voor elkaar.

De beginstand van deze reserve per 2015 is € 1.681.000, de verwachte eindstand ultimo 2019 van deze reserve is € 0. De verwachte onttrekkingen in de jaren 2015 t/m 2019 zijn uitgewerkt in het P&C document Bestedingsplannen reserves en voorzieningen. De verwachte onttrekkingen zijn grotendeels een gevolg van de verschillende bezuinigingsrondes. Daarnaast is rekening gehouden met ± € 170.000 voor personele vraagstukken die zich als gevolg van lopende reorganisaties voor kunnen/zullen doen.

Gelet op de positieve stand van deze reserve in 2014 heeft de gemeenteraad bij de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 besloten € 0,5 miljoen vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

Decentralisaties

De nieuwe taken die voortvloeien uit de decentralisaties op het sociaal domein stellen qua bedrijfsvoering hogere eisen aan ons. Bv. scherpe monitoring van budgetten, andere registratiesystemen, monitoring van doelen en resultaten, beveiliging en privacy van informatie, klachten en bezwaar, actieve communicatie met inwoners, instellingen en andere betrokkenen. Deze taken en kosten hebben we geïnventariseerd. Uitgangspunt is dat de uitvoeringskosten van de 3D's worden betaald uit rijksbijdragen en uit de huidige beschikbare middelen. Dat geldt ook voor het extra werk op het gebied van bedrijfsvoering dat vanaf 2015 voortvloeit uit de nieuwe taken.

Human Resource Management

In onze HRM-visie streven we naar "Alle medewerkers zelfredzaam & op de juiste plek".

Bezuinigingen, nieuwe taken en een andere rolopvatting van de gemeente leiden er toe dat er aan ons personeel in kwantitatieve en kwalitatieve zin andere eisen worden gesteld. Medewerkers worden in toenemende mate gevergd worden op hun kennis, kunde, vaardigheden en flexibiliteit. Sommige medewerkers worden boventallig omdat er binnen hun afdeling veranderingen worden doorgevoerd.

Op onder meer de bovenstaande ontwikkelingen anticipeert onze HRM visie. In 2013 en 2014 hebben wij invulling gegeven aan de speerpunten werving en selectie, managementinformatie en mobiliteit. We hebben in de praktijk goede resultaten behaald met ons intern mobiliteitsbeleid en de strategische personeelsplanning. Op deze manier hebben momenteel alle boventalligen een andere vaste of tijdelijke nieuwe werkplek in onze organisatie kunnen vinden. Daar hebben wij als gemeente financieel belang en het past tegelijk bij de invulling van sociaal werkgeverschap. Ook helpen de genoemde instrumenten ons met het vinden van oplossingen voor werk naar werk, functioneren en verlies van kennis, kunde en vaardigheden.

De komende jaren verwachten wij een geleidelijke toename van werk naar werk trajecten en dat daadwerkelijk ontslag in sommige gevallen onvermijdelijk wordt, mede omdat niet alles oplosbaar zal zijn door tijdelijk werk/tijdelijke functies of door mobiliteit en strategische personeelsplanning.

Vanaf 2014 en volgende jaren (t/m 2018) zullen wij geconfronteerd worden met een geleidelijke uitstroom van personeel wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Die uitstroom doet zich voor in alle lagen en onderdelen van de organisatie. Wij verwachten, dat die uitstroom zal liggen tussen de 6 tot 8 fte's per jaar. Een deel van deze uitstroom is reeds ingeboekt als bezuiniging. Een gevolg van deze uitstroom is een verlies van kennis, kunde en vaardigheden.

Er wordt een verdieplingslag gemaakt met de overige speerpunten, namelijk: functioneren, beoordelen en belonen, goed werkgeverschap en leiderschapstijl. Wij zijn voornemens E-HRM volledig te implementeren. Eerdere bezuinigingen en noodzakelijke verbeteringen in de bedrijfsvoering hebben ons genoodzaakt daarvoor al enkele stappen te zetten (bijvoorbeeld digitale verlofadministratie en salarisstrook, functie- en formatieplan, personeelsbegroting). E-HRM staat voor Electronic Human Resource Management en betekent het geautomatiseerd ondersteunen van de personeelsactiviteiten van de organisatie door gebruik te maken van internettechnologie. De belangrijkste "motor" daarvoor is vergaande digitalisering van de manier van werken van de organisatie om meer bezuinigingen te kunnen realiseren.

In 2014 is de werktijdenregeling aangepast. Nu wordt gewerkt aan de aanpassingen van het sociaal statuut.

Informatie- en communicatietechnologie

In onze beheersvisie ICT onderscheiden wij 8 speerpunten waarlangs de beheersvisie of delen daarvan gerealiseerd kan worden en 1 randvoorwaardelijk speerpunt. Voor deze speerpunten worden middelen ingezet. Bij deze speerpunten ligt onze prioriteit. Dat betekent dat elke doorontwikkeling van onze ICT daaraan getoetst wordt. Het betreft de navolgende speerpunten:

1. ICT middelen van de gebruikers;
2. Virtuele ICT infrastructuur;
3. E-overheid;
4. Basisregistraties;
5. Informatiehuishouding;
6. Zaakgericht werken;
7. Applicatieomgeving;
8. Optimalisering beheer en uitvoering ICT;
9. Financieel.

Intranet (ANS)

Begin 2013 hebben wij het intranet (genaamd ANS en vrij vertaald "het interne internet") vervangen. Daarmee is het intranet niet klaar. Ook de komende jaren zullen wij het intranet als interne informatiebron en als portaal voor interne dienstverlening verder moeten ontwikkelen. De belangrijkste "motor" daarvoor zijn bezuinigingen waaraan door vergaande digitalisering

van de manier van werken van de organisatie moet worden bijgedragen om die bezuinigingen ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Subsidiëring/sponsoring

De bezuinigingen noodzaken ons subsidiëring/sponsoring in de vorm van beschikbaar gestelde personele capaciteit aan derden af te bouwen of te beëindigen. Voorbeeld hiervan is de personele capaciteit die t/m 2013 beschikbaar is gesteld voor het Sportgala.

Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet

Naar aanleiding van de Gemeentewet heeft het college de taak om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente structureel te onderzoeken. Dit wordt ook wel 213a onderzoek genoemd. Gemeenten moeten dit verplicht uit voeren.

In 2013 is een nieuwe Aanbestedingswet van kracht geworden. Naar aanleiding daarvan is een doorontwikkeling van het gemeentelijke inkoopbeleid in gang gezet. In 2015 zal de werking en de effectiviteit van het huidige inkoopbeleid in het kader van artikel 213a worden onderzocht.

Programma Eén in Dienstverlening

Het programma Eén in Dienstverlening loopt tot en met 31 december 2014. Vanaf 2015 zullen de werkzaamheden structureel in de afdelingen worden belegd. In 2015 zal een evaluatiedocument aan de raad worden aangeboden.

NB

Wel moet benadrukt worden, dat om de beoogde digitale ambitie te realiseren, het noodzakelijk is om te blijven investeren in een passende beheerstructuur voor de website. De coördinerend webredacteur is de belangrijkste spil in deze structuur. Heerenveen wil mede door digitale dienstverlening aan onze burgers 24 uur per dag, zeven dagen per week betrouwbaar, transparant en actueel beschikbaar te stellen, een financiële taakstelling realiseren. Onze organisatie heeft focus en capaciteit nodig om hiermee EN verbeterde dienstverlening EN efficiëntie te realiseren.

2.5. Verbonden partijen

In maart 2006 is de notitie verbonden partijen door de gemeenteraad vastgesteld. In de notitie is een uitputtend overzicht van alle verbonden partijen opgenomen, zoals die op dat moment aanwezig waren. Voor een actueel overzicht van de aan de gemeente Heerenveen verbonden partijen en inhoudelijke informatie wordt verwezen naar bijlage 5. Belangrijke ontwikkelingen worden in de bijlage per verbonden partij toegelicht.

Toekomstbestendige en financieel en juridisch houdbare samenwerkingsvormen

De nota verbonden partijen zullen wij herzien. Deze herziene nota moet aangeven:

- 1) Hoe ons college en de raad met bestaande samenwerkingsvormen om zullen gaan en in het bijzonder hoe daarop gestuurd kan worden. Het gaat dan om de “knoppen” waaraan echt “gedraaid” kan worden en de financiële gevolgen daarvan.
- 2) Hoe ons college en de raad met nieuwe samenwerkingsvormen om zullen gaan en in het bijzonder hoe daarop gestuurd gaat worden. Het gaat dan om hoe makkelijk de samenwerkingsvorm beëindigd kan worden, de financiële gevolgen daarvan en minimale eisen waaraan een samenwerkingsvorm (inclusief de vorming daarvan) moet voldoen.
- 3) Hoe het proces / de coördinatie van samenwerkingsvormen eruit ziet.

2.6. Grondbeleid

Nota Grondbeleid

De vorige nota Grondbeleid was in 2008 door de raad vastgesteld. Deze nota beoogde de visie op het grondbeleid, de inzet van het grondbeleidinstrumentarium, de financiële kaders, bevoegdheden en verantwoordelijkheden vast te leggen. Grip op grond stond centraal als instrument om maatschappelijke doelen (mede) te helpen realiseren. Daarnaast speelde de thematiek rond het weerstandsvermogen, prijsbeleid en transparantie in en tussen de verschillende grondbedrijfcomplexen, maar ook herstructureringsopgaven een rol. Vanuit de context van destijds was een keuze voor een actief grondbeleid min of meer een vanzelfsprekendheid.

De actuele situatie gaf aanleiding tot een herbezinning op ons grondbeleid. Actieve grondpolitiek in de zin van risicodragend verwerven van gronden is al enkele jaren niet meer aan de orde. De contouren van de in 2013 vastgestelde nota Grondbeleid is dan ook een volstrekt andere. De forse afwaardering op onze grondpositie en de resterende risico's nopen tot een herbezinning.

Daarbij spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:

- Afstoten grondposities
- Risicobeheersing
- Anders ontwikkelen
- Flexibiliteit
- Prijsbeleid
- Verantwoording, budgettering en stelselwijziging

In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013 hebben wij de kaders geschetst voor de nieuwe nota grondbeleid. Deze kaders zijn leidend geweest voor het formuleren van de nieuwe nota grondbeleid.

De actuele nota Grondbeleid, die op 7 november 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld, geeft nieuwe kaders. Kaders in de vorm van beleidsregels waarbij het accent ligt op het acteren in een situatie, waarbij er sprake is van veel grond en relatief weinig programma en een hoog risicoprofiel. De nota richt zich, anders dan de vigerende nota, dan ook vooral op het beheersbaar maken van risico's, het verbeteren van de processen binnen het grondbedrijf, het beter structureren van de informatievoorziening en bovenal op een sterkere focus op de projecten- en grondportefeuille.

Beleidsregels opgenomen in de nieuwe nota grondbeleid

Onderstaand worden de kaders voor het (nieuwe) grondbeleid, zoals in deze nota beschreven, gerecapituleerd:

De bestaande planvoorraad (hard en zacht) wordt pro-actief onderzocht op optimalisatiemogelijkheden en daarop aangepast en/of gereduceerd. Bij het onderzoeken van optimalisatiemogelijkheden wordt de markt en regio/provincie pro-actief betrokken.

De gemeente zet in beginsel het verwervingsinstrument minnelijke verwerving, Wet voorkeursrecht gemeenten en onteigening niet meer in en er worden geen nieuwe verwervingsgesprekken meer opgestart. Voor gebieden waar het voorkeursrecht nog van kracht is wordt dit niet actief vervallen verklaard maar blijft voorlopig van kracht. De gemeente legt bij het inzetten van haar grondbeleidsinstrumenten daar waar mogelijk de nadruk op de instrumenten van kostenverhaal. Er zijn verschillende instrumenten van kostenverhaal. Uitgangspunt is het terugverdienen van de gemaakte kosten tegen een zo beperkt mogelijk risicoprofiel. In beginsel worden geen nieuw (financiële) verplichtingen c.q. ontwikkelovereenkomsten aangegaan met uitzondering van overeenkomsten die voortvloeien uit het onderzoek naar optimalisatiemogelijkheden. Anders ontwikkelen brengt met zich mee dat de gemeente zich flexibel opstelt en dat

de mate van regie op onderdelen ingeperkt wordt. De gemeente stelt 'anders ontwikkelen' centraal.

Vanwege de nieuwe manier van ontwikkelen vindt een jaarlijkse terugkoppeling met de raad plaats over de opgedane ervaringen met de nieuwe werkwijze.

Naast de noodzaak tot anders ontwikkelen, zal de gemeente ook een kritische houding aannemen ten aanzien behoud van haar gronden.

De projectenportefeuille zal definitief gerangschikt worden in de categorieën 'anders ontwikkelen' of 'traditioneel', 'aanhouden' of 'afstoten' door het college en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Jaarlijks rapporteert het college aan de raad over deze rangschikking, bereikte resultaten en doet voorstellen voor eventuele herschikking van projecten.

De gemeente zal een kritische houding aannemen ten aanzien van behoud van haar vastgoed, daartoe zal zij haar vastgoedportefeuille optimaliseren.

Met het grondprijsbeleid wordt beoogd de bouwgrond te verkopen tegen functionele en marktconforme condities en prijsniveau, waarbij voortdurend rekening wordt gehouden met wijzigingen in marktomstandigheden. Uitgangspunt is dat de gemeente grond uitgeeft tegen de marktwaarde,¹ en deze objectief en transparant wordt vastgesteld.

De gemeente hanteert in eerste aanleg de residuele grondwaardebepaling als zijnde de methodiek voor het bepalen van haar grondprijzen bij commerciële woningbouw- en bedrijfsontwikkelingsprojecten.

Voor het verkrijgen van inzicht in de marktvraag, de bouwkosten c.a. schakelt de gemeente externe experts als makelaars en taxateurs in.

Voor niet-commerciële functies hanteert de gemeente in eerste aanleg de kostprijsmethode.

1. Voor alle grondexploitaties worden onderbouwde exploitatieberekeningen gemaakt.
2. Deze exploitatieberekeningen worden aan de raad ter vaststelling aangeboden.
3. De exploitatieberekeningen worden jaarlijks herzien.

De raad wordt op de volgende manieren actief betrokken bij de financiële beheersing van het grondbeleid:

- de begroting, met een cijfermatig deel en een paragraaf grondbeleid;
- Verantwoordings- en Perspectiefnota;
- Bestuursrapportage;
- de jaarrekening, met een cijfermatig deel en een paragraaf grondbeleid;
- twee maandelijks rapportages (kwalitatief)

Indien nodig ontvangt de raad afzonderlijke informatie (actieve informatieplicht), bijvoorbeeld over belangrijke ontwikkelingen binnen een complex met grote gevolgen, opnemen van complexen in de exploitatie, aanpassingen van beleid e.d.

¹ De "International Valuation Standards" van de IVSC (International Valuation Standards Committee) definieert marktwaarde als volgt: Marktwaarde is het geschatte bedrag waartegen een actief tussen een bereidwillige koper en een bereidwillige verkoper na behoorlijke marketing in een zakelijke transactie zou worden overgedragen op de waardepeildatum, waarbij de partijen met kennis van zaken, prudent en niet onder dwang zouden hebben gehandeld. De Waarderingskamer, NVM en NVR gebruiken alleen deze definitie en het ligt dan ook voor de hand om bij het waarderen tegen marktwaarde uit te gaan van deze definitie.

Bij het opstellen van een exploitatieberekening wordt ook een risicoanalyse opgesteld. Jaarlijks wordt bij actualisering van de exploitatieberekening van gemeentelijke exploitaties ook de risicoanalyse geactualiseerd. De risicoanalyse wordt vastgesteld door het College en ter kennis gebracht aan de gemeenteraad. De stand van zaken van risicobeheersing wordt toegelicht in de reguliere voortgangsrapportages van projecten.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (is risico-inventarisatie) enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds.

De gemeente gaat uit van het principe van integraal risicomanagement. Bij de aanpak gelden als uitgangspunten:

- Continue en proactief: bestaande risico's cyclisch volgen en nieuwe risico's actief identificeren;
- Brede insteek: behalve risico's met financiële impact ook andere risico's en kansen in het proces betrekken.

De risicoverantwoording geschiedt in reguliere plannen en rapportages binnen de Planning & Control cyclus.

Winsten worden in beginsel pas genomen bij afsluiting van een complex, tenzij er eerder voldoende zekerheid bestaat voor winstneming.

1. Verlies wordt genomen door een voorziening te treffen ter grootte van het volledige verlies;
2. Verlies wordt direct genomen zodra het zich voordoet;
3. In geval van omslag van een winstgevende exploitatie naar een verliesgevende exploitatie wordt een voorziening getroffen (zijnde een waardecorrectie op de post Bouwgrondexploitatie);
4. Alleen in situaties waarin in voldoende mate zekerheid bestaat over de definitieve omvang van het verlies, wordt een afboeking gedaan.

Winstgevende en verliesgevende projecten worden niet met elkaar verrekend.

Projecten worden niet alleen op zichzelf maar vooral ook in relatie tot elkaar beschouwd, opdat er integrale afstemming kan plaatsvinden.

Jaarlijks wordt een MPG opgesteld. Het MPG moet inzicht bieden in de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen en prognoses op programmaniveau, waarmee de raad in staat wordt gesteld te sturen en keuzes te maken.

Monitoring projecten grondbedrijf

Ten behoeve van de monitoring en aansturing van projecten Grondbedrijf is een regulier ambtelijk overleg ingesteld om handen en voeten te geven aan de noodzaak te monitoren, bij te sturen en integraal te managen. In dit overleg waaraan in ieder geval deelnemen alle projectleiders, planeconoom en collega's van financiën betrokken bij het grondbedrijf en de P&C cyclus. Het streven is de gemeenteraad tweemaal per jaar over de uitkomsten hiervan te informeren, tezamen met de reguliere stollingsmomenten zult u ieder kwartaal op de hoogte worden gebracht van de actuele situatie binnen het grondbedrijf.

2.7 Lokale heffingen

Algemeen

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentelijk belastinggebied aangegeven. Vervolgens wordt per heffing aangegeven wat het beleid is ten aanzien van die heffing en op welke wijze het tarief tot stand is gekomen. Als gevolg van de herindeling met de gemeente Boarnsterhim en de grenscorrectie Friese Meren (Skarsterlân) zijn de gemeente belastingen per januari 2014 geharmoniseerd. De notitie Belastingen 2014 d.d. 11 juni 2014 is hierbij als uitgangspunt gehanteerd.

Specifiek

Tarieven

Wij zorgen voor transparante, onderbouwde en goed gecommuniceerde tarieven, mede om “no cure no pay acties” van burgers / ondernemers te voorkomen of te kunnen weerleggen.

Onroerende zaakbelasting

In de themabegroting 2015 is de onroerende-zaakbelastingen verhoogd 6,6%, conform de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 en het aangenomen amendement bij de begroting 2014. 4% vloeit voort uit het hoofdlijnenakkoord, 0,6% voor de kwijtscheldingen van de kleine zelfstandigen en 0,5% ter dekking van de solidariteitsheffing. Naast deze verhoging is er een mutatie doorgevoerd voor de reguliere inflatiecorrectie (1,5%). De verhoging is exclusief de waardemutaties.

Hondenbelasting

Houders van honden zijn hondenbelasting verschuldigd. Deze belasting wordt met 1,5% verhoogd voor de verwachte inflatie.

Forensenbelasting

Personen die in de gemeente die langer dan de in de verordening genoemde periode een gemeubileerde woning beschikbaar houden zonder te zijn ingeschreven in het gemeentelijke bevolkingsregister zijn forensenbelasting verschuldigd. Als gevolg van de gemeentelijke herindeling (Boarnsterhim) is met ingang van 2014 de hoogte van deze belasting gewijzigd (hoger geworden). In de primitieve begroting 2014 zijn de opbrengsten voor deze belasting inclusief de herindeling, naar de vastgestelde verdeelsleutel van 29%, te hoog geraamd. Dat is gebleken na ontvangst van de gegevens voor deze belastingen. Voor de primitieve begroting 2014 is gekozen voor de verdeelsleutel omdat er destijds nog geen concrete verdeling gemaakt kon worden tussen de vier herindelingpartners. De opbrengsten voor de forensenbelasting liggen $\pm$ € 68.000 lager. De werkelijke forensen die met de herindeling en de grenscorrectie zijn overgekomen naar de nieuwe gemeente Heerenveen zijn beduidend lager dan bij de herindeling ingeschat. De begrote opbrengsten zijn hierop vanaf 2015 aangepast. Deze belasting wordt met 1,5% verhoogd voor de verwachte inflatie.

Toeristenbelasting

Sinds 2005 wordt een toeristenbelasting op nachtverblijf geheven voor het in de verordening genoemd bedrag per persoon per overnachting. De logiesverstrekker mag deze belasting verhalen op degene die overnacht. De belasting wordt gebaseerd op het werkelijke aantal overnachtingen. In de primitieve begroting 2014 zijn de opbrengsten voor deze belasting inclusief de herindeling, naar de vastgestelde verdeelsleutel van 29%, te hoog geraamd. Dat is gebleken na ontvangst van de gegevens voor deze belastingen. Voor de primitieve begroting 2014 is gekozen voor de verdeelsleutel omdat er destijds nog geen concrete verdeling gemaakt kon worden tussen de vier herindelingpartners. De opbrengsten voor de toeristenbelasting liggen $\pm$ € 45.000 lager. De werkelijke overnachtingen van “toeristen” die met de herindeling en de grenscorrectie zijn overgekomen naar de nieuwe gemeente Heerenveen zijn beduidend lager dan bij de herindeling ingeschat. De begrote opbrengsten zijn hierop vanaf 2015 aangepast. Deze belasting wordt met 1,5% verhoogd voor de verwachte inflatie.

Reclamebelasting

Sinds 2010 wordt reclamebelasting geheven in het centrumgebied van Heerenveen. Reclame-uitingen zoals genoemd in de verordening worden belast. Het grootste deel van de opbrengsten is bestemd voor evenementen en promotie, een deel voor initiatieven op het gebied van schoon, heel en veilig, en een deel ter dekking van de perceptiekosten. Deze belasting wordt met 1,5% verhoogd voor de verwachte inflatie.

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

Sinds 2011 wordt precariobelasting geheven op ondergrondse kabels en leidingen (gas en elektriciteit). Deze belasting wordt opgelegd aan nuts- en particuliere bedrijven die eigenaar zijn van kabels en leidingen in gemeentegrond. Kabels in het kader van de Communicatiewet (kabels ten dienste van een openbaar elektronisch communicatienetwerk) moeten worden gedoogd en kunnen niet worden belast. Tegen de aanslagen precariobelasting is bezwaar gemaakt en dat bezwaar is doorgezet in beroepszaken. Deze zaken lopen nog en de uitkomst daarvan is op voorhand niet in te schatten. Wij zijn niet de enige gemeente met rechtszaken over de heffing van precariobelasting op ondergrondse leidingnetten. Door de herindeling Boarnsterhim/grenscorrectie zal er mogelijk een groter bedrag kunnen worden opgelegd (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen). Deze belasting wordt met 1,5% verhoogd voor de verwachte inflatie.

Invordering Belastingen

De onroerende zaakbelasting, het vaste deel van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing woningen en de hondenbelasting worden jaarlijks op een gecombineerde aanslag opgelegd aan de belastingplichtigen. Voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (diftar) worden nu nog per kwartaal aanslagen verzonden. In verband met opgelegde bezuinigingen op de bedrijfsvoering worden hiervoor alternatieven gezocht. Afzonderlijke aanslagen worden opgelegd voor de forensenbelasting, de toeristenbelasting en voor het grootverbruik (bedrijven) van de rioolheffing. Indien niet tijdig wordt betaald ontvangen de belastingschuldigen een maand na de laatste vervaldatum van de aanslag een aanmaning. Wordt dan nog niet betaald, dan wordt een dwangbevel uitgevaardigd die door de belastingdeurwaarder wordt betekend. In gevallen van aantoonbare onvoldoende betalingscapaciteit van burgers en ondernemers/kleine zelfstandigen wordt kwijtschelding toegepast zoals geregeld in de verordening(en). In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 is besloten tot structurele verruiming van de kwijtschelding voor ondernemers / kleine zelfstandigen met ingang van 2014. In 2014 is dit bedrag eenmalig uit de lopende middelen gedekt. In 2015 is besloten tot dekking via een solidariteitsheffing op de onroerende zaakbelastingen.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van alle percelen die direct of indirect zijn aangesloten op de rioleringsring. De woningen (kleinverbruikers van water) zijn een vast bedrag per jaar verschuldigd, terwijl de industriële aansluitingen (grootverbruikers van water) een vast tarief betalen bij een verbruik tot 50m³ en een vast tarief tot 200 m³. In het laatste geval geldt dat daar bovenop, op basis van de meer hoeveelheid afgevoerd water, in staffels wordt geheven. Via deze heffing op woningen en niet woningen worden de kosten van onderhoud en vervanging van de gemeentelijk voorzieningen voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater (hemel- grond en afvalwater) in de gemeente gedekt. Het onderhoud en de vervanging vindt plaats op basis Watertakenplan 2009-2012. Het Watertakenplan is, ten aanzien van het beleid en de uitvoering, vastgesteld voor de periode van 2009 tot en met 2012, maar voorziet ook voor de jaren erna. In dit plan zijn alle uitgangspunten, risico's etc. in kaart gebracht. De financiële aspecten zijn vastgelegd in het kostendekkingsplan, die overigens 2012 overstijgen. Dit kostendekkingsplan dient als basis voor de tariefstelling van de rioolheffing. Conform het Watertakenplan, stijgen de tarieven in 2015 met 2,5% voor woningen en met 3% voor industriële aansluitingen.

In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 is aangekondigd dat een aantal kostenposten wordt overgeheveld naar de producten riolering en afval. In het kader van kostendekkendheid zou dit moeten leiden tot een extra stijging van de tarieven van riolering met 9%. De kostenposten worden in 2015 wel meegenomen ten laste van het product riolering. Desondanks blijft de verhoging van de tarieven voor 2015 beperkt tot het niveau van het Watertakenplan 2009-

2012. Het is onzeker dat het nieuwe Watertakenplan uiterlijk in december 2014 kan worden vastgesteld. Een goede en met name geactualiseerde onderbouwing van de tarieven ontbreekt daarmee voor 2015. Om te voorkomen dat achteraf moet worden vastgesteld dat het tarief voor 2015 te hard is gestegen, wordt geen extra verhoging meegenomen. Op basis van het nieuwe watertakenplan zullen voorstellen worden gedaan voor de vaststelling van de tarieven met ingang van 2016.

Afvalstoffenheffing

In Heerenveen wordt bij afvalstoffenheffing onderscheid gemaakt in een vast deel en een variabel deel, ook wel Diftar genoemd. De tarieven worden vastgesteld op basis van de verwachte kosten van het ophalen, afvoeren en verwerken van het huisvuil. In principe zijn de opbrengsten kostendekkend. Indien op rekeningbasis overschotten ontstaan dan worden die gereserveerd om de tarieven in de toekomst te kunnen egaliseren. Het vaste gedeelte is verschuldigd ongeacht de aangeboden hoeveelheid afval, en wordt jaarlijks via het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen in rekening gebracht. Het variabele gedeelte wordt per kwartaal via de Diftar-aanslag in rekening gebracht op basis van het aantal ledigingen van grijze en groene containers of van het aantal malen dat afvalzakken worden gestort in de verzamelcontainers (bij hoogbouw).

Voor wat betreft het variabele tariefdeel (tarieven per lediging) wordt opgemerkt, dat deze tarieven in Diftar-verband zoveel mogelijk uniform door de gemeenten Opsterland, Ooststellingwerf en Heerenveen worden vastgesteld.

Omrin heeft de verwerkingstarieven voor restafval weliswaar verlaagd maar daar staat tegenover een invoering van de afvalstoffenbelasting. Daarnaast zijn hoeveelheden geactualiseerd en zijn tarieven van derden verhoogd met geraamde inflatie voor 2015. Concreet zal dit tot een geringe verhoging leiden van de vaste tarieven met 2,4%.

Voor wat betreft de gft-fractie zijn dit jaar bij de proeven zuiver inzamelen in “de Heide” en de Knipe uitstekende resultaten behaald door invoering van het gratis ledigingstarief en de verhoging van de inzamelfrequentie ('s winters 1x per maand, in het voor- en najaar 2x per maand en in de zomer wekelijks). Ook in de rest van de gemeente verdient de gescheiden inzameling van GFT afval verbetering. Om te bereiken dat GFT afval ook in de rest van de gemeente beter gescheiden wordt aangeleverd en te voorkomen dat de restafvalcontainer wordt afgevuld met GFT afval, zal indien hier aanleiding toe is, aan de gemeenteraad een voorstel tot aanpassing van het ledigingstarief worden gedaan.

Baatbelasting riolering buitengebied (NRAPII)

Bij het raadsbesluit van 20 juni 2006 is besloten om alle percelen in het buitengebied ten aanzien van het vrijkomende afvalwater te ontzorgen middels een aansluiting op de riolering of een IBA. Per aansluiting is de eigenaar van een perceel € 1.500 verschuldigd. Dit is vastgelegd via een privaatrechtelijke overeenkomst. Omdat er voor de percelen geen onaanvaardbare verschillen dienen te ontstaan bij een gelijk profijt van de getroffen voorziening, zullen de percelen in het buitengebied, die worden aangesloten op de riolering of IBA en waarvan de eigenaar geen gebruik maakt van de exploitatieovereenkomst, worden aangeslagen d.m.v. baatbelasting. Na afronding van NRAPII kan het traject voor baatbelasting worden ingezet. Afronding is afhankelijk van arbitragezaak van de aannemer.

Parkeergelden

In het centrum van Heerenveen en in een aangewezen schil om het centrum wordt een parkeerbelasting geheven. Doel van de heffing is om het parkeren in het centrum beter te reguleren. Voor 2015 blijft het uurtarief € 1,20 per uur. Het vaste tarief voor een parkeerduur van 3-4 uur is € 3,50 en voor een parkeerduur van >4 uur (tot een hele dag) is het vaste tarief gesteld op € 6,00.

Voor personen en bedrijven die in het gebied wonen waar parkeerbelasting verschuldigd is, geldt een vergunningensysteem. In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2012 is besloten de vergunningen stapsgewijs te verhogen van € 13,50 naar € 45 in 2014. Ook in 2015 blijft het tarief van € 45 per vergunning gehandhaafd. In 2013 is betaald parkeren ingevoerd voor het P+R-terrein aan de westzijde van het station. Voor een parkeerduur tot 4 uur is het vaste tarief gesteld op € 2,00 en voor een parkeerduur van meer dan 4 uur is het vaste tarief op

€ 4,00 gesteld. In 2014 is een wijziging van de tariefopbouw doorgevoerd. Met de wijziging is het mogelijk gemaakt om de eerste drie uren de feitelijke parkeerduur te betalen, waarbij bij de automaat per 5 minuten betaald kan worden en met belparkeren per minuut.

Wanneer er geen parkeerkaart wordt gekocht of de maximale parkeertijd wordt overschreden, kan er een naheffingsaanslag parkeerbelasting worden opgelegd. Het bedrag van de maximale kosten voor een naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt jaarlijks bij Amvb vastgesteld en bedraagt voor 2015 naar verwachting € 59,00. Bovenop deze naheffing komt het uurtarief van € 1,20. De hoogte van de naheffingsaanslag wordt vastgesteld in de verordening parkeerbelasting 2015, waarbij tevens een onderbouwing van de kosten zal worden gegeven.

De uitvoering van het betaald parkeren en de controle daarop is uitbesteed aan P1 On street B.V. De bezwaren op de naheffingsaanslagen worden vanaf 1 juli 2011 afgedaan door P1. De positieve resultaten op het parkeren zijn bij de invoering van het betaald parkeren geormerkt als gemeentelijke bijdrage in de onrendabele top van de parkeergarage Geerts Willigenplein en kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van het parkeerareaal in Heerenveen. Daarbij wordt vanaf 2012 een afdracht aan de algemene dienst gedaan. Vanaf 2014 bedraagt de structurele afdracht aan de Algemene Dienst € 788.000.

In augustus 2014 is gestart met de aanbesteding Betaald Parkeren 2015-2023, waarbij het uitgangspunt is een nieuwe overeenkomst te sluiten voor een periode van 8 jaar met een beëindigingmogelijk iedere 2 jaar. Begin oktober zal bekend zijn welke partij de gunning heeft gewonnen en hoe hoog de kosten van de handhaving betaald parkeren zullen zijn. Uitgangspunt is dat de handhavingkosten niet mogen stijgen.

Leges (activiteit bouwen)

Voor de berekening van de omgevingsvergunning (activiteit bouwen) wordt uitgegaan van een percentage van de bouwsom. Met ingang van 2012 zijn de bouwsommen ingedeeld in zes schijven met ieder een eigen tarief. Op die manier is degressie in de tariefstelling ingebouwd. Tegelijkertijd met de introductie van de degressie, zijn de tarieven ingaande 2012 met gemiddeld 39 % verhoogd, waardoor een grotere mate van kostendekkendheid werd verkregen. De bezuinigingsvoorstellen lagen aan de verhoging ten grondslag: extra inkomsten door versterken profijtbeginzel, Verantwoordings- en Perspectiefnota 2011.

Wettelijk mogen de baten maximaal op het niveau van de te maken kosten liggen. In het licht van de begroting voor 2015 hebben wij de kostendekkendheid opnieuw beoordeeld. Hierbij houden we in het achterhoofd dat, bij relatief veel voorzienbare aanvragen voor grote projecten, het risico bestaat op de noodzaak tot verlaging van de legestarieven omdat anders mogelijk de kostendekkendheid boven 100% uit zal komen. Dit zou betekenen dat de baten hoger zijn dan de lasten en dat is wettelijk niet toegestaan.

Breedbandnetwerk

Heerenveen heeft samen met de andere F4 gemeenten en de provincie de afgelopen maanden een strategie opgesteld om te komen tot een breedbandnetwerk in alle delen van de betrokken gemeenten. Momenteel wordt gewerkt aan een operationeel plan. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in gemeentegrond dient een telecomaandbieder toestemming aan ons te vragen. Voor het in behandeling nemen van een dergelijke aanvraag kunnen leges in rekening worden gebracht. Ons huidige legestartief in hoofdstuk 10 (Telecommunicatiewet) van de tarieven tabel is niet in overeenstemming met onze dienstverlening hiervoor en is daarom aangepast. Er wordt een vast tarief en een variabel tarief per meter geheven.

Deel 3 Financiële begroting

Financiële begroting

01. Totaaloverzicht themabegroting
02. Overzicht reserves en voorzieningen
03. Overzicht van te verstrekken subsidies
04. Berekening EMU-saldo
05. Investeringsplan
06. Verklaring verschillen Themabegroting 2015
07. Risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit)
08. Bezuinigingsmaatregelen 2015
09. Uitgangspunten Themabegroting 2015 - 2018
10. Lijst verbonden partijen
11. Overzicht incidentele lasten en baten per thema

01. Totaaloverzicht themabegroting

Totaaloverzicht Themabegroting

Recapitulatie themabegroting

(Bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
THEMA 1 Bestuurt en Organiseert	75.094	49.667	45.208	44.348	43.989	43.385
THEMA 2 Werkt	12.901	14.359	23.631	22.656	21.352	20.595
THEMA 3 Kiest voor Leefbaarheid	16.005	18.248	16.746	16.666	16.596	16.486
THEMA 4 Bevordert Meedoen en Ondersteunt	32.048	35.693	44.900	45.314	44.901	44.846
THEMA 5 Stimuleert Duurzaamheid	9.395	10.711	10.408	10.379	10.343	10.333
THEMA 6 Ontwikkelt	19.657	15.243	10.898	7.637	10.068	12.513
Totaal Lasten	165.098	143.921	151.792	147.000	147.249	148.159

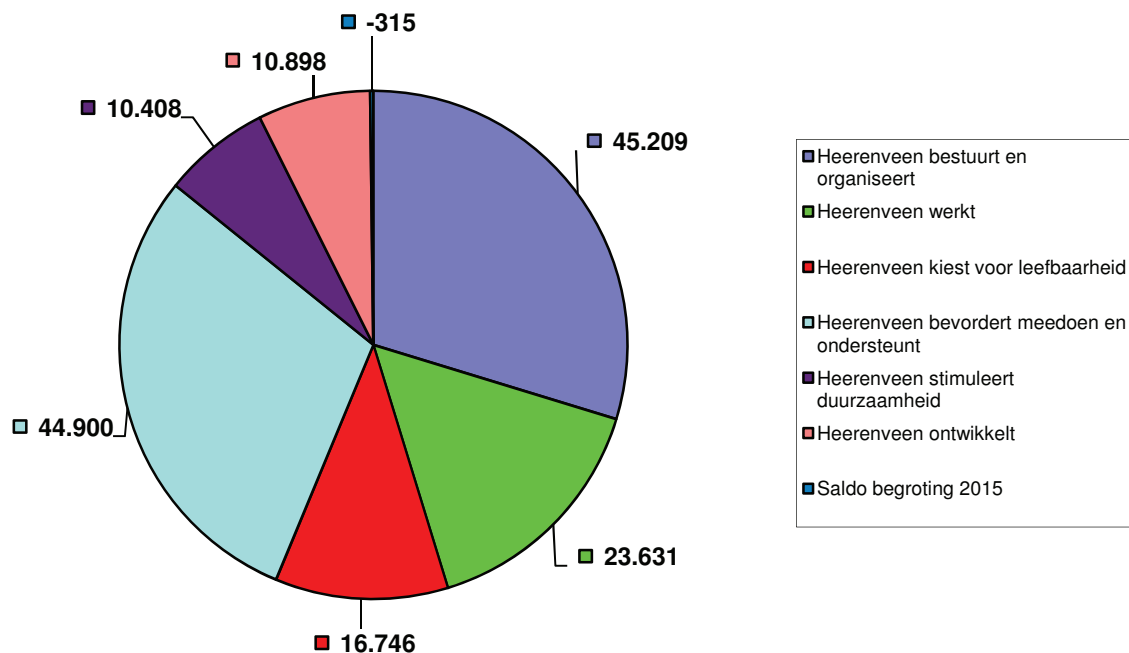
(Bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
THEMA 1 Bestuurt en Organiseert	105.265	81.891	105.701	104.313	102.294	100.737
THEMA 2 Werkt	13.192	13.634	101	101	101	101
THEMA 3 Kiest voor Leefbaarheid	3.072	3.696	2.969	2.969	2.969	2.969
THEMA 4 Bevordert Meedoen en Ondersteunt	18.763	19.801	21.438	21.438	21.438	21.438
THEMA 5 Stimuleert Duurzaamheid	9.507	10.558	11.060	11.060	11.060	11.060
THEMA 6 Ontwikkelt	16.278	14.341	10.208	7.063	9.404	11.876
Totaal Baten	166.077	143.921	151.477	146.944	147.266	148.181
Saldo Lasten / Baten	979	0	315-	56-	18	23

TOTALEN THEMABEGROTING 2015

UITGAVEN PER THEMA

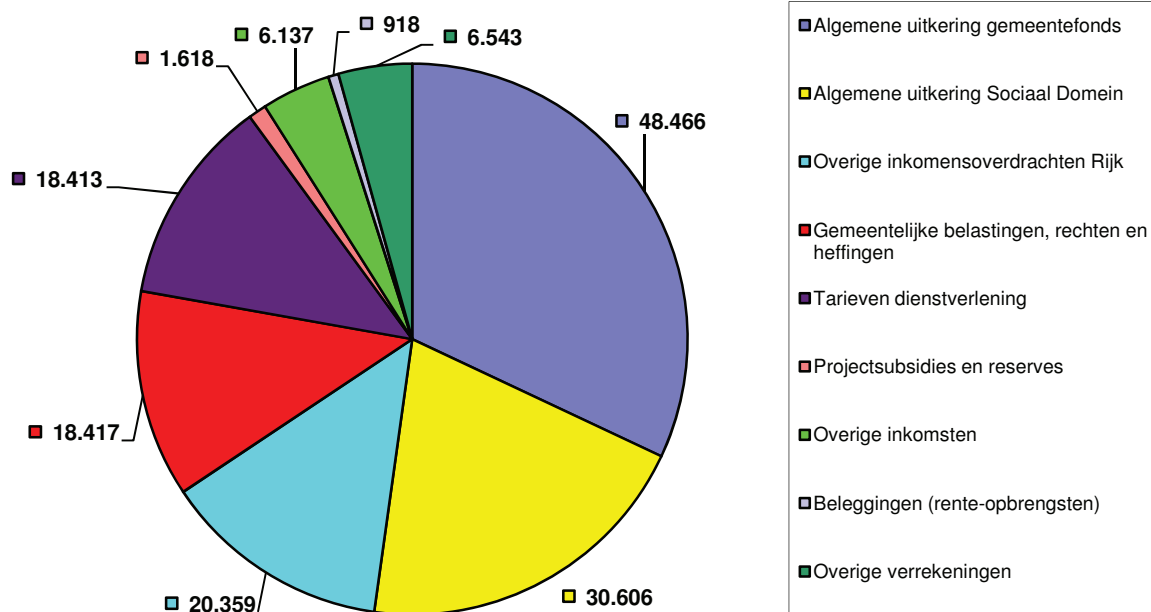
lasten x € 1.000

Totaal uitgaven 2015: € 151.792

TOTALE INKOMSTEN

baten x € 1.000

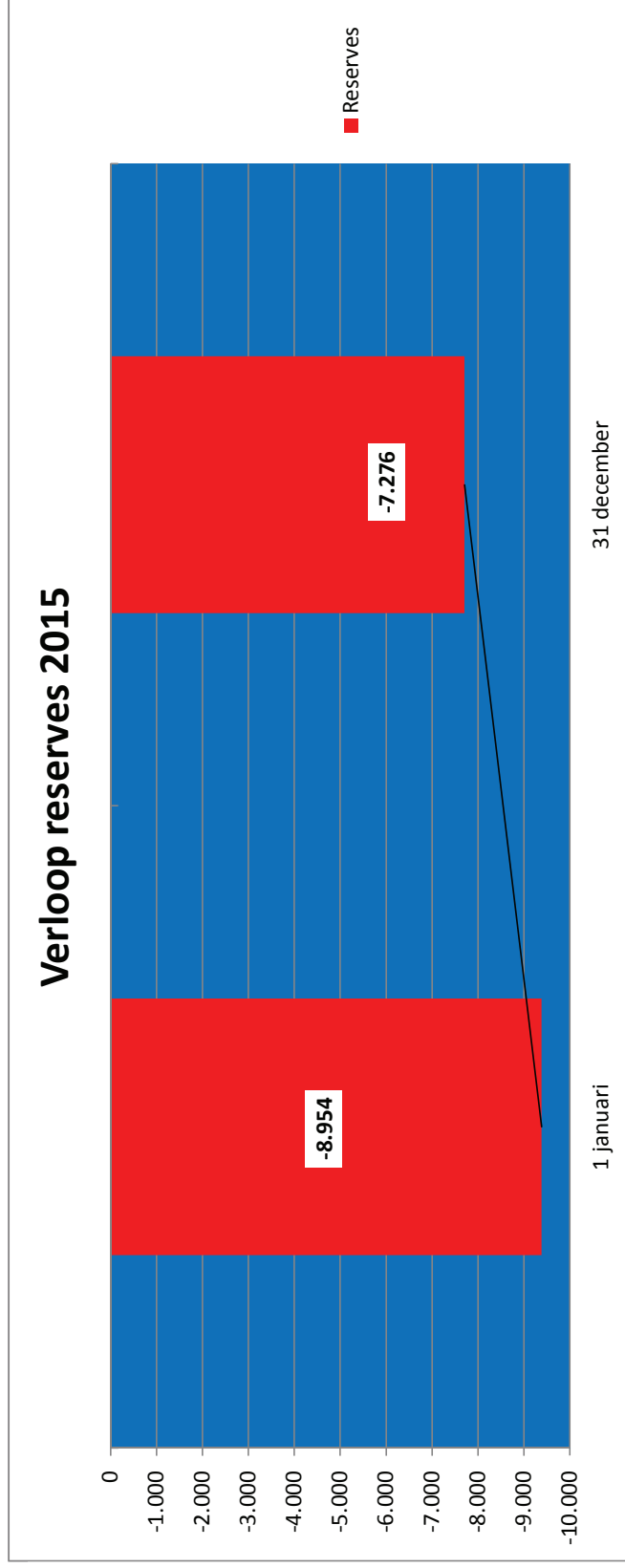
Totaal inkomsten 2015: € 151.477

02. Overzicht reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES BEGROTING 2015

x € 1.000

Thema	Reserve	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
1	60705	Algemene Reserve niet geblokkeerd	I	1.072	532	881	723
1	60750	Algemene Reserve	S	-13.046	2.440		-10.606
5	61500	Afvalstoffenheffing	I	79	2		80
6	62470	Projecten uit eigen middelen		0			0
4	62500	Sociaal Cultureel werk Aengewiden	S	48			48
3	62535	Betaald parkeren	S	15	16		31
5	62571	Reserve oud papier	I	67	45		112
3	62597	Reserve leegstand Kompanij/ MFG Jubbega		561			561
3	62598	Reserve Baggeren		165			165
3	62599	Functionaliteits- en Duurzaamheidsfonds	S	90			90
1	62710	Facilitaire diensten en middelen	S	113	42		155
1	62795	Frictiekosten concern	I	1.681	35	737	979
1	62805	Reserve IT-agenda	S	51	135		186
1	62810	Reserve BGT	S	150	50		200
Totaal reserves				-8.954	3.295	1.618	-7.276

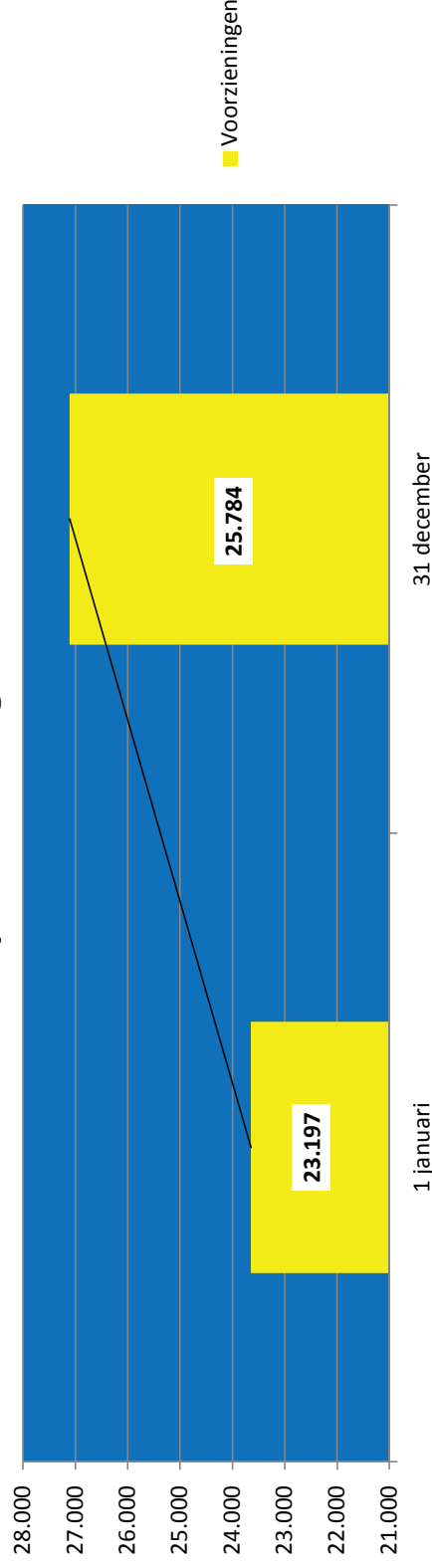

STAAT VAN VOORZIENINGEN BEGROTING 2015

x € 1.000

Thema	Voorziening	Omschrijving	I/S	Stand 1-1-15	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-15
6	68460	Participatie Thialf		1.500			1.500
6	68480	Voorziening deelneming SSH BV		1.223			1.223
1	68500	Groot onderhoud gemeentehuis		257			257
3	68520	Sportvelden	S	599	216		815
1	68525	Maatschappelijke accommodaties		459		59	400
3	68540	Onderhoud onderwijsgebouwen	S	2.564			2.564
1	68545	Voorziening garanties	I	100			100
3	68575	Onderhoud walbeschoeiingen		60			60
1	68589	Groot onderhoud MFA Us Kubus	S	165	40	60	144
1	68590	Groot onderhoud MFA De Barte De Knipe	S	244	23	30	237
6	68595	Voorziening bedrijvenpark A7		1.400			1.400
5	68597	Rioleringen	S	7.596	87		7.683
2	68598	Risico Caparis		22			22
1	68660	Voorziening risico precario	I	4.181	2.615		6.796
1	68710	Gevolgen wet APPA		1.979		186	1.793
1	68750	WGA-fonds		266		48	218
1	68760	Inventaris gemeentehuis	S	170	37	30	177
1	68770	Participatiefonds kwijscheldingen	S	0	440	440	0
1	68790	Afwikkeling projecten		366			366
1	68795	Faciliteiten Raad	S	36	5	15	26
1	68796	Millenniumactiviteiten		9		7	2
Totaal voorzieningen				23.197	3.462	875	25.784

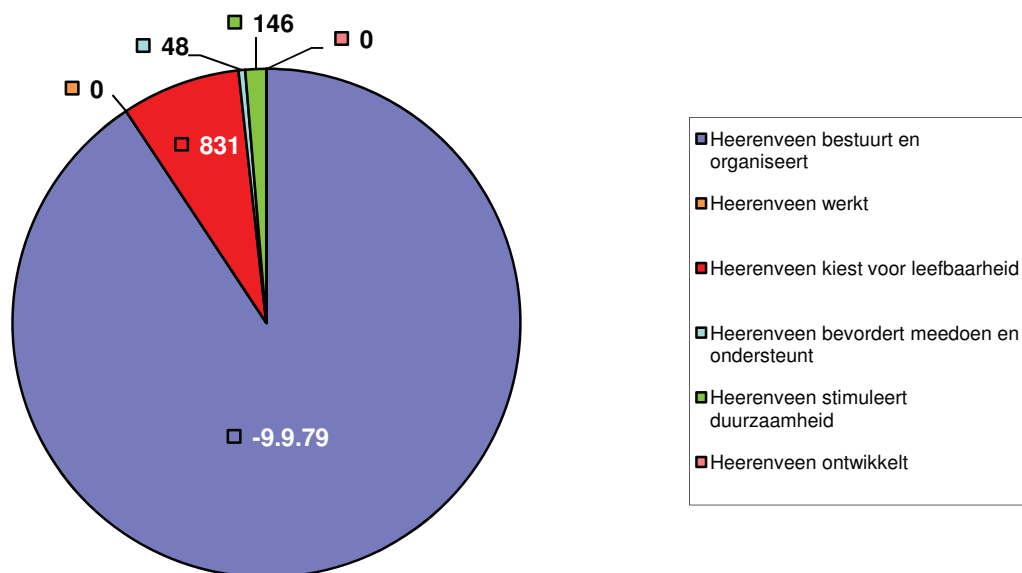
Verloop voorzieningen 2015

TOTALEN THEMABEGROTING 2015

TOTAAL RESERVES PER THEMA

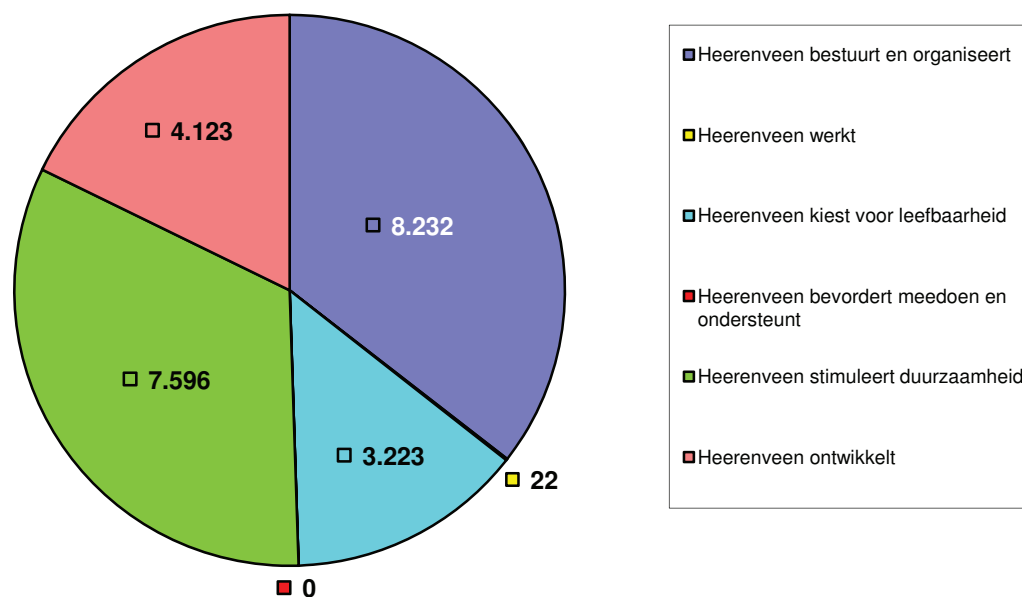
x € 1.000

Stand per 1 januari 2015: -/- € 8.954

TOTAAL VOORZIENINGEN PER THEMA

x € 1.000

Stand per 1 januari 2015: € 23.197

03. Overzicht van te verstrekken subsidies

Grootboek nummer	Func- tie	Gesubsidieerde instellingen	Begroting vorig dienstjaar	Begroting dienstjaar 2015
Eigendommen niet voor openbare dienst				
6.212.10	27	540 Stichting Molen Welgelegen	13.689	14.000
6.212.10	27	540 Tjongermolen	2.180	2.400
6.212.10	27	540 Mellemolen	3.000	2.800
			<u>18.869</u>	<u>19.200</u>
Evenementen				
6.229.10	35	310 Evenementenbudget	<u>71.701</u>	<u>72.800</u>
Sport				
6.261.10	01	530 Heerenveens Skûtsje	1.425	1.446
6.261.10	02	530 Samen onderweg	2.528	1.566
6.261.10	05	530 Jeugdsport	10.402	10.558
6.261.10	08	530 TSN	24.457	24.824
6.261.10	09	530 Subsidie Combinatiefuncties	227.718	291.134
6.261.10	11	530 Sportverenigingen i.v.m. overdracht exploitatie	66.525	67.523
6.261.10	12	530 Bijdrage verenigingen zelfwerkzaamheid	9.750	9.896
6.261.10	14	530 Subsidie utingeradielhal	29.000	29.435
			<u>371.805</u>	<u>436.382</u>
Eenmalige subsidies				
6.263.10	10	511 Eenm.subs. Leefbaarheid en meedoen	45.675	46.360
			<u>45.675</u>	<u>46.360</u>
6.113.20	31	560 Wijk- en Dorpsbudgetten	<u>56.914</u>	<u>78.100</u>
Cultureel en recreatie				
6.265.10	01	510 Vereniging Openbare bibliotheek	950.446	951.989
6.265.10	03	541 Subsidie Museum Willem van Haren	455.883	391.450
6.265.10	04	541 Huur H'veense School vm. Kunstruimte	13.671	13.872
6.265.10	05	560 Bijdrage V.V.V. Heerenveen	37.899	38.467
6.265.10	07	540 Sprookjescommissie Jubbega	622	340
6.265.10	08	540 Sprookjescommissie Heerenveen	993	540
6.265.10	10	540 Korpsen	12.706	12.897
6.265.10	11	580 Subsidie Tomke	2.435	2.821
6.265.10	12	580 Subsidie Afuk	4.909	4.983
6.265.10	14	630 Raad van Kerken 4 mei herdenking	351	605
6.265.10	15	630 4 mei concerten	1.040	258
6.265.10	16	630 Gem.centrum De Kempener	0	16.000
			<u>1.480.955</u>	<u>1.434.222</u>
Sociaal Cultureel Werk (Caleidoscoop)				
6.267.10.	10	630 Subsidie Stichting Caleidoscoop	<u>840.582</u>	<u>889.928</u>
Maatschappelijke dienstverlening				
6.269.10	01	620 St. A.M.W. Zuid-Friesland	561.231	569.650
6.269.10	02	822 Subsidie HuurdersBelangenvereniging Heerenveen	8.412	1.500
6.269.10	03	620 Subsidie COSBO	3.751	3.805
6.269.10	04	620 Humanitas	3.472	3.525
6.269.10	05	620 Stichting Slachtofferhulp	9.085	9.220
6.269.10	06	620 Subsidie steunpunt De Barones	16.368	16.615
6.269.10	07	620 Subsidie meldpunt huiselijk geweld (Fier Fryslân)	20.475	20.782
6.269.10	08	620 Subsidie wet gem. Antidiscriminatie (Tumba)	18.225	10.542
6.269.10	09	621 Stichting Vluchtelingenwerk Noord Nederland	109.527	111.170
6.269.10	22	630 Subsidie Expansiehal Jubbega	18.067	18.335
6.269.10	23	620 Coördinatie vrijwillige thuis- en mantelzorg		
6.269.10	35	620 Omtinken ondersteuning mantelzorg	17.000	17.500
6.269.10	36	620 Respijtzorg van mantelzorgers	5.000	5.500
6.269.10	37	620 Dag mantelzorg en vrijw.prijs	15.194	14.750
6.269.10	25	710 Kosten teamleider sociaal team (Caleidoscoop)	130.710	132.670
			<u>936.517</u>	<u>935.564</u>

Grootboek nummer	Func- tie	Gesubsidieerde instellingen	Begroting vorig dienstjaar	Begroting dienstjaar 2015
Jeugdwerk				
6.275.10	03 630	Vrijwillig Jeugd / Jongerenwerk	209	212
		- Scouting Stichting Van Maasdijk Heerenveen	343	348
		- Jeugdclub Samen Onderweg	478	485
		- Taakgr. jongeren DKN gem. Oude- en Nieuwehorne	822	835
6.275.10	21 630	Zomerspelweken Jubbega	2.738	2.780
			<u>4.590</u>	<u>4.660</u>
Peuterwerk				
6.277.20	650	Kinderwoud	389.100	394.935
	20 650	Subsidie profes. Peuterspeelzalen (t.b.v. OAB)	85.962	91.785
			<u>475.062</u>	<u>486.720</u>
Logopedie				
6.290.10	03 480		<u>21.996</u>	<u>22.330</u>
Doorbetaling VVE/OAB (Kinderwoud)				
6.290.20	03 480	Kinderwoud	187.563	185.000
			<u>187.563</u>	<u>185.000</u>
Overige taken				
6.290.30	25 482	Volwasseneneducatie (Friesland College)	<u>273.576</u>	<u>125.000</u>
Volksgesondheid				
6.295.10	01 710	HvD Fryslan	1.494.612	1.505.000
6.295.10	05 710	Integrale Jeugdgezondheidszorg: uitvoering beleid (HvD)	85.163	86.440
6.295.10	06 710	Uitvoeringskosten nota rondje gezondheidszorg	6.665	6.765
6.295.10	07 710	Subsidie terminale zorg (Julia Jan Wouters)	678	690
6.295.10	21 710	Subsidie gezinscoaching Leger des Heils	60.695	61.605
			<u>1.647.813</u>	<u>1.660.500</u>
Vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen				
6.355.10	03 002	Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving	<u>575</u>	<u>580</u>
Afvalinzameling				
6.230.20	10 721	Subsidie regeling inzameling oud papier	27.768	137.000
6.230.30	17 721	Diversen, subsidie compostcontainer	2.176	2.200
			<u>29.944</u>	<u>139.200</u>
Totaal			<u>6.464.137</u>	<u>6.536.546</u>

04. Berekening EMU-saldo

Algemene gegevens:	
Gemeentenaam:	Heerenveen
Gemeentenummer:	0074
Jaar:	2015
Naam contactpersoon:	Akke Cloo
Telefoon:	0513-617705
E-mail:	a.cloo@heerenveen.nl
Bestandsnaam:	EMU150060074.XLS

		2014	2015	2016
Omschrijving		x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2014, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2015	Volgens meerjarenraming in begroting 2015
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.570	1.362	2.879
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.019	6.564	6.202
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.350	3.462	
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.920	2.616	2.184
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☐ nee	☐ ja ☐ nee	☐ ja ☐ nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		8.019	8.772	6.897

[illegible]

05. Investeringsplan

Investeringskredieten 2015

<i>thema</i>	<i>afdeling</i>	<i>bron</i>	<i>omschrijving kosten</i>	<i>begroot 2015 x 1.000</i>
1	R&R	Vervangingsinvesteringen 2015	Natstrooier op auto (NIDO Stratos B50-36)	33-
	R&R	Vervangingsinvesteringen 2015	Bestelauto Fiat Doblo	33-
	R&R	Vervangingsinvesteringen 2015	Pick-up Piaggio	13-
	R&R	Vervangingsinvesteringen 2015	Bestelauto VW Cady	29-
	IFH	Vervangingsinvesteringen 2015	Firewall	34-
	IFH	Vervangingsinvesteringen 2015	Noodstroom	10-
	IFH	Vervangingsinvesteringen 2015	Servers	115-
	IFH	Vervangingsinvesteringen 2015	Storage	150-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Crackstate: Electrische installatie	41-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Gemeentehuis: Heteluchtverwarming	10-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Dierenasiel; pannendak	14-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Kempenaer	132-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	MFA Us Kubus; sportvloer MRT ruimte	11-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	MFA Us Kubus; systeemplafonds	27-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	MFA Us Kubus; lekkage dakranden	14-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	MFA Us Kubus; verplaatsen hekwerk	30-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Verhardingen	1.520-
	IBOR	Vervangingsinvesteringen 2015	Terrein afrastering	35-
3	Samenleving	Vervangingsinvesteringen 2015	Sportcomplex Rottumerweg: Renovatie	185-
	Samenleving	Vervangingsinvesteringen 2015	Sportcomplex Buitenbaan	40-
4	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: Toneeltechniek en automatisering	24-
	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: Vloerafwerking	48-
	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: Riolering	11-
	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: Kantoorautomatisering	10-
	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: PR en marketing tools	22-
	Posthuis	Vervangingsinvesteringen 2015	Posthuis: hemelwater en gootbekleding	26-
				2.617-

De hierbovengenoemde eenmalige maatregelen uit de MJP's zijn reeds verwerkt in de thema's.
De lasten van de vervangingsinvesteringen zijn eveneens in de thema's verwerkt.

06. Verklaring verschillen Themabegroting 2015

Financiële toelichting Themabegroting 2015

In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014 was voor 2015 rekening gehouden met een te verwachten voordeel van € 299.000 en opgenomen als extra storting in de Algemene reserve. Door het later (volledig) invullen van de taakstelling in de jaarschijf 2015, kan deze storting niet worden gerealiseerd. Voor de jaren 2016-2018 wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat de storting, conform de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014, een bijdrage zal leveren aan het financieel herstel van de gemeente Herenveen.

Resumé uitkomsten

Verklaring verschillen begroting 2015 ten opzichte van begroting 2014

De verschillen zijn weergegeven op categorieën (kostensoorten). Op hoofdlijnen is sprake van de navolgende verschillen tussen de Themabegroting 2014 en 2015:

<i>categorie</i>	<i>omschrijving</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>verschillen</i>
		<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>	<i>x 1.000</i>
0.0	niet in te delen lasten	147	-672	-819
1.0	salarissen e.a.	-24.264	-24.515	-251
2.0	rentekosten/baten	752	918	166
3.0	aankopen/diensten	-4.200	-27.481	-23.281
4.0	subsidies/overheid/belastingen	50.716	69.836	19.120
6.0	reserveringen	-3.664	-5.140	-1.476
6.1	kapitaallasten	-14.067	-13.451	616
6.2	verrekeningen kostenplaatsen	1	0	-1
6.3	overige verrekeningen	-5.415	190	5.605
	afrondingen	-6	0	6
	Totaal	0	-315	-315

1. In zijn algemeenheid hebben de verschillen tussen 2015 en 2014 voornamelijk betrekking op:
 - Effectuering van de Bezuinigingsmaatregelen vanuit de Verantwoordings- en Perspectiefnota's, zijnde € 2,1 miljoen;
 - Doorvoering van een salaris- en prijseffect in 2014 (waarvan € 0,25 miljoen salarissen), lagere kapitaallasten, mede door een lager investeringsvolume en dus lagere rentekosten, ad. € 0,6 miljoen.
2. het verschil op categorie reserveringen (6.0) wordt veroorzaakt door de eenmalig beschikbare middelen en het oplopen van de spaarcomponent in de negatieve reserve.
3. De verschillen in de categorieën aankopen/diensten (3.0) en overige verrekeningen (6.3) worden voornamelijk veroorzaakt door respectievelijk grondverkoop en mutaties in de bekostiging van de 3 Decentralisaties.
4. In 2014 is onder overige verrekeningen (6.3) rekening gehouden met verwerking van het rekeningsresultaat 2014.
5. Het saldo van de primitieve begroting 2015 is € 315.000 negatief. In het raadsvoorstel bij de Themabegroting 2015 wordt hier verder op ingegaan.

07. Risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit)

Risico-inventarisatie begroting 2015

1	2	3	5	6	7	8	9
nr.	categorie	afdeling	inschatting risico	geschat financieel gevolg	kans waarschijnlijk heid	reëel financieel gevolg	beheersing risico
	Inkomsten						
1	algemene uitkering gemeentefonds	BBFJZ	goed	500.000	0,3	150.000	accepteren
2	WWB - rijksbijdrage inkomensdeel	WIMO	redelijk	660.000	0,5	330.000	accepteren
3	WWB - rijksbijdrage participatiebudget	WIMO	redelijk	200.000	0,3	60.000	accepteren
4	precario ondergrondse kabels	BBFJZ	redelijk	4.900.000	0,1	490.000	verminderen
5	dubieuze debiteuren SoZa	WIMO	goed	0	0,0	0	verminderen
6	onroerende zaak belastingen	BBFJZ	goed	0	0,0	0	accepteren
7	bouwleges	HANDH.	goed	0	0,4	0	accepteren
	Totaal inkomsten			6.260.000		1.030.000	
	Kapitaalgoederen						
8	accommodatiebeleid	SL	goed	0	0,0	0	verminderen
9	speeltoestellen	IBOR	goed	0	0,0	0	verminderen
10	baggeren	IBOR	goed	0	0,0	0	verminderen
11	kademuren en damwanden	IBOR	goed	0	0,0	0	verminderen
12	verhardingen	IBOR	goed	0	0,0	0	verminderen
13	CT kunstwerken	IBOR	goed	0	0,0	0	verminderen
	Totaal kapitaalgoederen			0		0	
	Financiering						
14	garantstellingen	BBFJZ	goed	100.000	0,3	30.000	accepteren
15	gewaarborgde geldleningen	BBFJZ	goed	300.000	0,3	90.000	accepteren
16	algemene reserve	BBFJZ	goed	0	0,0	0	verminderen
17	solvabiliteit	BBFJZ	goed	0	0,0	0	accepteren
18	liquiditeit	BBFJZ	goed	0	0,0	0	accepteren
	Totaal financiering			400.000		120.000	
	Verbonden partijen						
19	Sociale werkvoorziening/caparis	SL	goed	0	0,0	0	accepteren
20	IBF BV/CV	RO	goed	0	0,0	0	accepteren
21	grondexploitatie Sportstad BV/CV	RO	goed	0	0,7	0	accepteren
22	Sportstad Heerenveen BV	RO	goed	0	0,1	0	accepteren
23	Hús en Hiem	VERG.	redelijk	66.000	1,0	66.000	accepteren
	Totaal verbonden partijen			66.000		66.000	
	Bedrijfsvoering						
24	kapitaallasten	BBFJZ	goed	0	0,0	0	accepteren
25	salarissen	O&C	goed	250.000	0,3	75.000	accepteren
26	BTW	BBFJZ	goed	0	0,0	0	accepteren
27	ICT - applicatieomgeving	IFH	redelijk	0	0,0	0	accepteren
28	reserve frictiekosten concern	BBFJZ	voldoende	0	0,0	0	verminderen
	Totaal bedrijfsvoering			250.000		75.000	
	Juridisch						
29	Wet dwangsom	BBFJZ	redelijk	30.000	0,1	3.000	accepteren
30	WRO schadeclaims	RO	redelijk	30.000	0,1	3.000	accepteren
31	rechtmatigheid	BBFJZ	redelijk	0	0,0	0	accepteren
32	actualisering bestemmingsplannen	RO	redelijk	0	0,0	0	accepteren
33	bezwaarschriften/beroepsprocedures	BBFJZ	redelijk	30.000	0,1	3.000	accepteren
	Totaal juridisch			90.000		9.000	accepteren
	Grondbedrijf						
34	Totaal complexen	RO	redelijk	8.030.000	0,0	0	accepteren
	Totaal grondbedrijf			8.030.000		0	
	Open einderegelingen						
35	WWB inkomensdeel	WIMO	redelijk	1.300.000	0,5	650.000	verminderen
36	bijzondere bijstand	WIMO	goed	100.000	0,5	50.000	verminderen
37	leerlingenvervoer	WIMO	goed	50.000	0,3	15.000	verminderen
38	WMO huishoudelijke zorg	WIMO	goed	50.000	0,5	25.000	verminderen
39	Armoederegelingen/langdurigheidstoel.	WIMO	goed	100.000	0,5	50.000	verminderen
40	Schuldhelpverlening	WIMO	goed	50.000	0,5	25.000	verminderen
41	decentralisaties	SL	redelijk	100.000	0,3	30.000	verminderen
42	gladheidsbestrijding	IBOR	redelijk	100.000	0,1	10.000	verminderen
	Totaal open einderegelingen			1.850.000		855.000	
	Meerjarige projecten						
43	Renovatie K.R. Poststraat	RO	goed	0	0,0	0	accepteren
44	Kade Schoterlandse Compagnonsvaart	RO	goed	0	0,0	0	verminderen
45	Renovatie Amelandlaan	RO	goed	0	0,0	0	accepteren
	Totaal meerjarige projecten			0		0	
	Bezuinigingen						
46	Bezuinigingen 2012-2014 (2e)	Alle	voldoende	0	0,0	0	accepteren
47	Bezuinigingen 2013-2016 (3e)	Alle	voldoende	0	0,0	0	accepteren
48	Bezuinigingen 2014-2016 (4e)	Alle	voldoende	0	0,0	0	accepteren
49	Bezuinigingen 2015-2017 (5e)	Alle	voldoende	0	0,0	0	accepteren
50	Bezuinigingen 2015-2017 (6e)	Alle	voldoende	0	0,1	0	verminderen
	Totaal Ciska/Bezuinigingen			0		0	
	Externe factoren						
51	renteontwikkeling	BBFJZ	voldoende	0	0,0	0	verminderen
52	ontwikkeling prijs- en salarisspeel/	BBFJZ	voldoende	0	0,0	0	accepteren
	Totaal externe factoren			0		0	
	Totaal		115	16.946.000		2.155.000	

08. Bezuinigingsmaatregelen 2015

Totaal bezuinigingen 2015 (Verantwoordings- en Perspectiefnota's 2011 t/m 2014)

x € 1.000

1. Bezuinigingsmaatregelen Verantwoordings- en Perspectiefnota 2011

Nr. Onderwerp	Taakstelling 2015	Salarissen	Kosten derden	Interne kosten	Subsidies	Inkomsten	Totaal	Fte's
18 Programma Een in Dienstverlening	47	47					47	
Totaal	47	47	0	0	0	0	47	0,00

2. Bezuinigingsmaatregelen Verantwoordings- en Perspectiefnota 2012

x € 1.000

Nr. Onderwerp	Taakstelling 2015	Salarissen	Kosten derden	Interne kosten	Subsidies	Inkomsten	Totaal	Fte's
B Maximaal benutten van het profijtbeginnel	-815		-15			-800	-815	
C Alleen samenwerken als het financieel gewin oplevert	100					100	100	
D Publieke diensten zijn digitaal tenzij	33		33				33	
F Sober werkgeverschap	25	25					25	
G Een wendbare organisatie	326	326	0				326	
I Meer verantwoordelijkheid voor inwoners, ondernemers en hun verenigingen	25				25		25	
K Sobere kwaliteit van de openbare ruimte	100		100				100	
L Besparen door maatwerk voor voorzieningen	12		12				12	
N Behoud van culturele functies boven culturele voorzieningen	115				115		115	
Totaal	-79	351	130	0	140	-700	-79	0,00

De negatieve taakstelling onder 'B: Maximaal benutten van het profijtbeginnel', betreft het niet meer inzetten van de precario op ondergrondse kabels en leidingen.

3. Bezuinigingsmaatregelen Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013

x € 1.000

Nr. Onderwerp	Taakstelling 2015	Salarissen	Kosten derden	Interne kosten	Subsidies	Inkomsten	Totaal	Fte's
C Culturele voorzieningen	70				70		70	
D Diverse subsidies	25				25		25	
Totaal	95	0	0	0	95	0	95	0,00

4. Bezuinigingsmaatregelen Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014

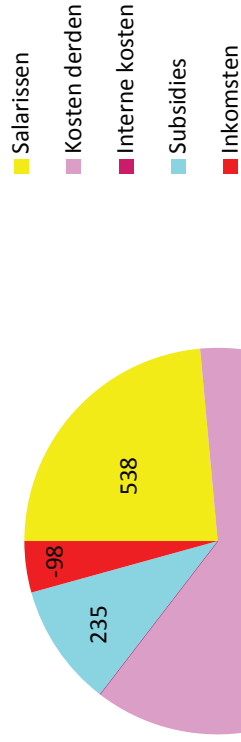
x € 1.000

Nr.	Onderwerp	Taakstelling 2015	Salarissen	Kosten derden	Interne kosten	Subsidies	Inkomsten	Totaal	Fte's
1	Bedrijfsvoering	800	40	429			102	571	
2	Vacatureruimte Boarnsterhim	100	100					100	
3	Onroerende zaak belastingen	500					500	500	
4	Accommodatiebeleid	300		300				300	
5	Onderwijs, cultuur en sport	0						0	
6	Verkoop bezittingen	150						0	
7	Wijziging afschrijvingsmethodiek	50		50				50	
8	Afvalstoffenheffing/rioolheffing	425		505				505	
Totaal		2.325	140	1.284	0	0	602	2.026	0,00

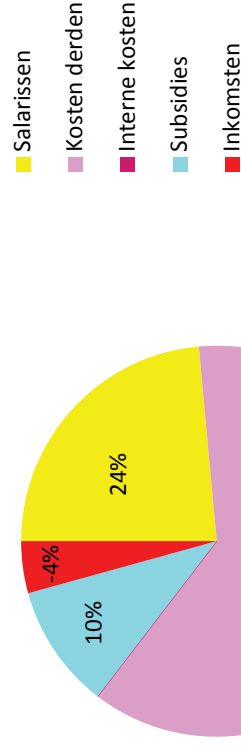
x € 1.000

Taakstelling 2015	Salarissen	Kosten derden	Interne kosten	Subsidies	Inkomsten	Totaal	Fte's
2.388	538	1.414	0	235	-98	2.089	0,00

V&P-nota's 2011 t/m 2014 in €

V&P-nota's 2011 t/m 2014 in %

09. Uitgangspunten Themabegroting 2015 – 2018

Uitgangspunten Themabegroting 2015 - 2018

Omschrijving	2015	meerjaren
Inkomsten		
Onroerende zaakbelastingen	Extra stijging 6,6% (incl. inflatie en excl. waardecorrecties) in V&P-nota 2014.	2016-2018: extra stijging 0,5% (excl. Inflatie en waarde-correcties).
Rioolheffing	De tarieven van de rioolheffing stijgen met 2,5% (3% niet woningen) als effect van de V&P-nota 2014 en het Watertakenplan.	Idem
Afvalstoffenheffing	De tarieven Afvalstoffenheffing stijgen in 2015 met 2%.	Idem
Algemene uitkering Gemeentefonds	Berekening is gebaseerd op de meicirculaire 2014, d.d. 30 mei 2014 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.	Idem
Parkeren	De tarieven voor het betaald parkeren in het centrum van Heerenveen zijn gelijk aan 2014.	Idem
Kapitaalgoederen		
Wegen	Het beheer en onderhoud van het areaal is financieel vertaald in de begroting.	Idem
Baggeren	Het beheer en onderhoud van het areaal is financieel vertaald in de begroting.	Idem
Riolering	Het beheer en onderhoud van het areaal is financieel vertaald in de begroting.	Idem
Kunstwerken	Het beheer en onderhoud van het areaal is financieel vertaald in de begroting.	Idem
Gebouwen	Het beheer en onderhoud van het areaal is financieel vertaald in de begroting.	Idem
Financiering		
Garantstellingen	Er worden sinds een aantal jaren geen nieuwe garantstellingen gegeven aan instellingen op het gebied van zorg en woningbouw. Wel is er de mogelijkheid voor bijvoorbeeld sportverenigingen om een beroep te doen op een garantstelling.	Idem
Gewaarborgde geldleningen	Er worden sinds een aantal jaren in principe geen gewaarborgde geldleningen meer verleend.	Idem
Liquiditeit	De financiële consequenties van de geldleningenportefeuille zijn geraamd, inclusief te verwachten herfinanciering van aflopende leningen.	Idem

Verbonden partijen		
Algemeen	De financiële consequenties van de Verbonden partijen zijn verwerkt en gebaseerd op de meest recente beschikbare informatie.	Idem
Grondbedrijf		
In exploitatie genomen gronden	Exploitatieberekeningen zijn leidend voor de ramingen 2015.	Idem
Niet in exploitatie genomen gronden	Exploitatiekosten drukken als resultaat op de begroting 2015.	Idem
Bedrijfsvoering		
Kapitaallasten	Er is een renteniveau gehanteerd van 2,25% (grondbedrijf 3,5%) en afschrijvingen zijn gebaseerd op de Financiële Verordening (artikel 212 GW). De verordening is opnieuw opgesteld conform de nieuwe modelverordening van de VNG.	Idem
Open einde regelingen		
WWB	Uitgegaan is van 1330 bijstands-uitkeringen en 95 uitkeringen in de IOAW, IOAZ en Bbz. De rijksbijdrage is gebaseerd op informatie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van juli 2014. In het najaar van 2014 komt SZW met nieuwe, geactualiseerde bekostigingsinformatie.	Voor de jaren 2016-2018 is uitgegaan van een gelijkblijvend bestand.
Bijzondere bijstand	In de begroting 2015 zijn de kosten voor de bijzondere bijstand verwerkt.	Idem
Decentralisatie's	De ramingen van de drie decentralisaties zijn budgettair neutraal verwerkt in de begroting 2015.	Idem
Subsidies	Rekening is gehouden met budgettaire correctie voor lonen en prijzen en met besluitvorming uit de V&P-nota 2013.	Genoemde correctie en besluitvorming werkt in de volgende jaren door.
Meerjarige projecten		
Algemeen	Rekening is gehouden met de (structurele/eenmalige)financiële gevolgen van meerjarige projecten.	Idem
Bezuinigingen		
Bezuinigingsrondes 2 t/m 4	De te realiseren bezuinigingen 2015 betreffen onderbouwde voorstellen en zijn voor 2015 geraamd op de betreffende onderdelen van de Themabegroting.	Idem, met dien verstande dat de financiële gevolgen voor de jaren 2016- 2018 zijn geraamd op Thema 1 (product algemene uitgaven en inkomsten)
Bezuinigingsronde 5 & 6	De te realiseren bezuinigingen	Idem, met dien verstande

	2015 betreffen onderbouwde voorstellen en zijn voor 2015 geraamd op de betreffende onderdelen van de Themabegroting.	dat de financiële gevolgen voor de jaren 2016- 2018 zijn geraamd op Thema 1 (product algemene uitgaven en inkomsten)
Externe factoren		
Renteontwikkeling	Omslagpercentage 2,25% Grondbedrijf 3,5%	Idem
Ontwikkeling prijspeil	Stijging 1,5%	Stelpost conform algemene uitkering
Ontwikkeling lonen	Stijging 1%	Stelpost conform algemene uitkering

10. Lijst verbonden partijen

Bijlage lijst Verbonden partijen

A. Gemeenschappelijke regelingen

A1	Bedrijvenpark A7
A2	Veiligheidsregio Fryslân
A3	Servicebureau De Friese Wouden
A4	Sociale werkvoorziening Fryslân
A5	De Marrekrite
A6	Welstandzorg Hûs en Hiem
A7	Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

B. Deelnemingen

B1	Business park Friesland BV (IBF)
B2	Int. Business Park Friesland (IBF) C.V.
B3	Afvalsturing Friesland NV
B4	NV Fryslân Miljeu
B5	Fryslân Miljeu Zuidoost BV
B6	Caparis NV
B7	Dataland BV
B8	Sportstad Heerenveen BV
B9	Gemeentelijk Sportcentrum BV
B10	EAH Holding BV
B11	IJshockeyhal Thialf Heerenveen BV
B12	NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)
B13	Participatiemaatschappij It Hearrenfean BV
B14	Sportstad Heerenveen Grondexploitatie BV
B15	Sportstad Heerenveen Grondexploitatie CV

C. Verenigingen, stichtingen en coöperaties

C1	Vereniging Nederlandse Gemeenten
C2	Vereniging van Friese Gemeenten
C3	Stichting GBKN Friesland
C4	Stichting De Basis
C5	Stichting Openbare Verlichting Fryslân
C6	Stichting OSG Sevenwolden
C7	Vereniging van eigenaars Sportcentrum Heerenveen

A. Gemeenschappelijke regelingen

A.1. Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenparken A7

Doelstelling	Het stimuleren van de ontwikkeling en verzorgen van een optimale afstemming van de in het werkingsgebied gelegen bedrijventerreinen.
Publiek belang	Stimulering economische ontwikkelingen en werkgelegenheid
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandig rechtspersoon. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit: een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
Betrokkenen	De gemeenten Heerenveen en De Friese Meren.
Zeggenschap	Ieder 50%
Realisatie doelstellingen	Doelstellingen zijn gedeeltelijk gerealiseerd. De planning is medio 2012 aangepast en in 2013 geactualiseerd.
Ontwikkelingen	In 2012 is een nieuwe kostprijsberekening met een looptijd t/m 2039 vastgesteld voor het totale gebied in exploitatie en ten behoeve van de Jaarstukken 2013 geactualiseerd. Ook Bedrijvenparken A7 ondervindt de gevolgen van de economische crisis en ziet dit terug in hun afzet.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Bij de afsluiting van plangebieden worden de exploitatieoverschotten uitgekeerd aan de twee deelnemende gemeenten (elk 50%), anderzijds worden verwachte tekorten evenredig tussen de deelnemers verdeeld. Per 1 januari 2014 is de kapitaalverstrekking overgegaan van de gemeente Heerenveen naar de gemeente De Friese Meren.
Bestaande en verwachte risico's	Bestaande risico's grondexploitatie worden jaarlijks geïnterpreteerd en leiden tot een aanpassing van de grondexploitatie; het betreft de aan de exploitatie van bedrijfsterrinen inherente risico's van hoeveelheid gronduitgifte, marktprijzen en renteontwikkeling. De gehanteerde uitgangspunten liggen in lijn met de door gemeente zelf gehanteerde punten. De geprognoseerde verkopen zijn ambitieus maar niet onrealistisch.
Ontwikkeling eigen vermogen	Het eigen vermogen van de GR is nihil. Bij tegenvallende verkopen zullen de deelnemers voor 50% ieder moeten bijdragen.
Ontwikkeling solvabiliteit	Solvabiliteit neemt af door een afname van het eigen vermogen van de GR.
Ontwikkeling financiële resultaten	De resultaten zijn voornamelijk afhankelijk van de geplande verkopen. Als gevolg van de geactualiseerde exploitatieberekening in 2013 wordt een tekort verwacht van € 2,8 miljoen. Hier is door de gemeenten in 2012 reeds een voorziening getroffen van € 2,6 miljoen. Als gevolg hiervan hebben beide gemeenten in 2013 de voorziening met nogmaals € 0,1 miljoen moeten verhogen.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2013
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Bij eind grondexploitatie of tussentijds indien beide partijen hier het over eens kunnen worden.
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	Lasten en baten worden evenredig verdeeld over Heerenveen en De Friese Meren.
Zeggenschap van gemeente	Vertegenwoordiging in dagelijks bestuur en algemeen bestuur. T.J. van der Zwan (AB+DB) J. van der Laan (AB+DB) Overige collegeleden (AB)

A.2. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân

Doelstelling	1. Een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde repressieve en preventieve brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen, alsmede het in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ambulancevervoer, die voor het lokale grondgebied van de deelnemende gemeenten het ambulancevervoer dirigeert. 2. Het behartigen van de preventieve taken op het gebied van de volksgezondheid, alsmede de taken op dit terrein waartoe door de deelnemende gemeenten of andere instanties specifieke opdrachten zijn verstrekt, alsmede de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en de voorbereiding daarop.
Publiek belang	3. Voorkomen en bestrijden van branden 4. Bevorderen volksgezondheid
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandig rechtspersoon. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit: een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
Betrokkenen	De Friese gemeenten.
Zeggenschap	Via dagelijks en algemeen bestuur en de adviescommissie van portefeuillehouders
Realisatie doelstellingen	Gemeenten zien toe op het behalen van jaarlijks opnieuw te formuleren doelstellingen (jaarverslagen, jaarrekeningen en begrotingen).
Ontwikkelingen	M.i.v. 2014 heeft de regionalisering van de brandweer zijn beslag gekregen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Vooralsnog geen.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Er is sprake van een bijdrage naar inwonertal. Voor Heerenveen bedraagt de raming voor 2015 € 2.506.000, nadat rekening is gehouden met de overgang van de Heerenveense Brandweer naar de nieuwe Regionaal georganiseerde Brandweer binnen de Veiligheidsregio Fryslân. Voor het onderdeel Gezondheid is in 2015 € 1.505.000.
Bestaande en verwachte risico's	n.t.b
Ontwikkeling eigen vermogen	Deze GR bestaat sinds 1 januari 2007. In de beleidsnota weerstandsvermogen 2011 tot en met 2014 heeft het Algemeen Bestuur het Eigen Vermogen vastgesteld op € 1,8 miljoen. Door de regionalisering is de Veiligheidsregio in omvang gegroeid en is het karakter gewijzigd. Deze veranderingen hebben invloed op het risicoprofiel. In 2014 wordt de beleidsnota weerstandsvermogen derhalve geactualiseerd.
Ontwikkeling solvabiliteit	Een onverhoopt nadelig saldo komt ten laste van de deelnemende gemeenten, naar rato van het inwonertal. Is beperkt en is afhankelijk van de realisatie van de begrote resultaten.
Ontwikkeling financiële resultaten	De jaarrekening presenteert het exploitatieresultaat met een voorstel tot bestemming, waarbij één van de opties verrekening met de deelnemende gemeenten is. Tussentijds komt de Veiligheidsregio met rapportages, waarbij zo nodig de budgetten via begrotingswijzigingen kunnen worden aangepast.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening..
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Nee, wij zijn verplicht de Veiligheidsregio in stand te houden op basis van vigerende wetgeving.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Nvt
Zeggenschap van gemeente	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de Friese gemeenten, met allen gelijke zeggenschap. Voorzitter is de korpsbeheerder, de burgemeester van Leeuwarden. Het dagelijks bestuur is hieruit gekozen. Verder is er een adviescommissie waarin alle wethouders met volksgezondheid in hun portefeuille plaatshebben . Vertegenwoordigers van Heerenveen zijn T. van der Zwan (Algemeen Bestuur) en H. Broekhuizen (Adviescommissie gezondheidszorg).

A.3. *Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau De Friese Wouden*

Doelstelling	Die bestuurlijke en maatschappelijke belangen die zich niet beperken tot één gemeente, alsmede die aangelegenheden ten aanzien waarvan onderlinge beleidsafstemming door één van de gemeenten gewenst wordt, te coördineren dan wel gecoördineerd aan de raden van de gemeenten voor te leggen.
Publiek belang	Behartiging van de intergemeentelijke belangen overeenkomstig de doelstellingen.
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandig rechtspersoon.
Betrokkenen	De gemeenten Heerenveen, Achtkarspelen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf.
Zeggenschap	Eén van de 7 gemeenten
Realisatie doelstellingen	De gemeenschappelijke regeling houdt zich bezig met uitvoerende taken op het gebied van milieu/geluid.
Ontwikkelingen	Servicebureau De Friese Wouden is per 1 januari 2014 opgeheven en de taken zijn ondergebracht bij de FUMO. Het liquidatieplan is goedgekeurd door de raad. De eindafrekening wordt eind 2014 verwacht.
Voornemens tot beleidswijzigingen	N.v.t.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	De FUMO is op 1 januari 2014 in bedrijf gegaan. Voor de FUMO is in 2015 een bedrag van € 311.562 geraamd.
Bestaande en verwachte risico's	N.v.t.
Ontwikkeling eigen vermogen	N.v.t.
Ontwikkeling solvabiliteit	N.v.t.
Ontwikkeling financiële resultaten	N.v.t.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	N.v.t.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	N.v.t.
Zeggenschap van gemeente	Voorzitter van het dagelijks bestuur is wethouder S. Siebenga.

A.4. Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening Fryslân

Doelstelling	De uitvoering van de wet Sociale werkvoorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften in het werkingsgebied.
Publiek belang	Bevorderen maatschappelijke participatie arbeidsgehandicapten
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandig rechtspersoon. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit: een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De gemeenschappelijke regeling functioneert als opdracht-gever aan Caparis N.V. Genoemde N.V. is belast met de uitvoering
Betrokkenen	De gemeenten Heerenveen, Achtkarspelen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel, Leeuwarden en Weststellingwerf.
Zeggenschap	Afhankelijk van meerderheidsbeslissing van door betrokkenen aangewezen bestuurders
Realisatie doelstellingen	Ondanks de reeds jaren bestaande wachtlijsten wordt de overgrote meerderheid van de Sw-ers in de sociale werkvoorziening geplaatst; de wachtlijst neemt echter toe. Er bestaan al jaren wachtlijsten zodat realisatie niet volledig is.
Ontwikkelingen	Door het controversieel verklaren van de Wet werken naar vermogen en de nieuwe Participatiewet dient de opdracht aan de uitvoeringsorganisatie Caparis opnieuw aandacht te krijgen. Hiervoor zijn inmiddels op ambtelijk niveau gesprekken gaande. Vooralsnog blijft de reeds door de raden vastgestelde opdracht aan Caparis gehandhaafd.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Zie voorgaande
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Voor 2014 bedraagt de bijdrage van de gemeente Heerenveen € 10.972.399. Vanaf 2012 blijft de subsidie binnen de financiële verantwoording van de GR. Dit heeft als gevolg dat het subsidieresultaat (verschil loonkosten SW <i>minus</i> Rijkssubsidie) zichtbaar wordt in de jaarrekening van de GR. Voor 2014 is rekening gehouden met een tekort van circa € 1.100.000 waarvoor dekking aanwezig is in de gemeentelijke begroting 2014. Voor de komende jaren is rekening gehouden met een afnemend subsidietekort. Dit wordt gerealiseerd doordat we uitgaan van een uitstroom van circa 75SE per jaar. Dit kan worden gezien als een forse uitdaging.
Bestaande en verwachte risico's	Het risico van de GR bestaat uit de geldleningovereenkomst die is gesloten met Caparis, de verplichting die er ligt ten aanzien van het ambtelijk en SW-personeel.
Ontwikkeling eigen vermogen	Het eigen vermogen van de GR is nihil.
Ontwikkeling solvabiliteit	Dit vormt een risico. Tegenover de leningen met de BNG staan de vorderingen op Caparis NV. De kredietwaardigheid van Caparis is op dit moment echter niet optimaal waardoor er een risico bestaat dat de vorderingen niet opgeëist kunnen worden.
Ontwikkeling financiële resultaten	De financiële resultaten van de GR worden voornamelijk bepaald door de loonkosten SW minus de Rijkssubsidie. Gezien het huidige tekort en de verwachte verdere daling van deze subsidie dient de afbouw van het aantal SE'ers de komende jaren prioriteit te krijgen. Het terugdringen van dit tekort is een van deze doelstelling mbt de uitvoering van de nieuwe Participatiewet.
Accountantsverklaring beschikbaar	ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja; mits 5 van de 8 betrokkenen instemmen onder betaling van een uittredeboete van maximaal 3 x de jaarbijdrage
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Verplichting tot zelfstandige uitvoering van de doelstelling
Zeggenschap van gemeente	De gemeente is vertegenwoordigd in algemeen bestuur en dagelijks bestuur J. van der Laan (AB en DB)

A.5. Gemeenschappelijke Regeling De Marrekrite

Doelstelling	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de watersport en van andere vormen van recreatie op en aan het water, zulks met inachtneming van de belangen van natuur en landschap.
Publiek belang	Bevorderen mogelijkheden tot recreatie vanuit de doelstelling bevorderen economie en van welzijn van de burgers..
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling
Betrokkenen	Provincie Fryslân en de gemeenten Dantumadeel, Dongeradeel, Ferwerderadeel, De Friese Meren, Heerenveen, Kollumerland, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Littenseradeel, Opsterland, Smallingerland, Sudwest Fryslân, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf, Franekeradeel, Harlingen, het Bildt.
Zeggenschap	Via algemeen bestuur.
Realisatie doelstellingen	Met het oog op de herindeling met de gemeente Boarnsterhim is de gemeente Heerenveen in 2011 opnieuw toegetreden. Overeengekomen is dat er vanaf 2014 weer een financiële bijdrage verschuldigd is aan de GR.
Ontwikkelingen	De komende jaren staat De Marrekrite voor een grote vervangingsopgave om het grootste gedeelte van de (aanleg)voorzieningen te vervangen door voorzieningen van duurzame materialen. Voor het realiseren van de voorliggende vervangingen zijn de reserves niet toereikend. Derhalve heeft de meerderheid van de deelnemende gemeenten niet ingestemd met de meerjarenbegroting 2016-2018. Eind 2014 zal De Marrekrite aan de deelnemers nieuwe voorstellen voorleggen over de uitvoering en financiering van de vervangingsopgave.
Voornemens tot beleidswijzigingen	In de Verantwoordings- en Perspectiefnota 2011, is de financiële bijdrage vanaf 2014 door de raad geaccordeerd.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	In de begroting van Heerenveen bedraagt de raming voor 2015 € 41.950.
Bestaande en verwachte risico's	Met de voorliggende vervangingsopgave zijn de reserves niet toereikend en ontstaat in 2018 een liquiditeitsprobleem.
Ontwikkeling eigen vermogen	Met de voorliggende vervangingsopgave ontstaat in 2018 een negatief eigen vermogen.
Ontwikkeling solvabiliteit	Met de voorliggende vervangingsopgave is de ontwikkeling van de solvabiliteit negatief.
Ontwikkeling financiële resultaten	Vanaf 2015 ontstaat er een structureel tekort.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Vanaf 1 januari 1992 en vervolgens telkens om de vijf jaren is uittreding mogelijk, mits het besluit tenminste een jaar tevoren aan het algemeen bestuur is toegezonden.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Zelf maatregelen nemen ter realisatie van de doelstellingen vanuit de visie van de gemeente.
Zeggenschap van gemeente	De gemeente is vertegenwoordigd in algemeen bestuur door wethouder J. van der Laan.

A.6. *Gemeenschappelijke Regeling Welstandszorg HûS en HIEM*

Doelstelling	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de bouwkunstige en landschappelijke schoonheid in de provincie
Publiek belang	Bevorderen van bouwkunstige en landschappelijke schoonheid
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandig rechtspersoon. Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit: een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter
Betrokkenen	Hûs en Hiem is een gemeenschappelijke regeling van de Friese gemeenten.
Zeggenschap	Afvaardiging lid van College van B&W in Algemeen Bestuur
Realisatie doelstellingen	n.v.t.
Ontwikkelingen	De resultaten van Hûs en Hiem staan als gevolg van de algemene terugslag in de bouw en daarom veel minder te behandelen aanvragen behoorlijk onder druk.
Voornemens tot beleidswijzigingen	N.a.v. het negatieve resultaat in 2012 en de verwachting van een verdere afname van het aantal adviesaanvragen heeft het AB van Hûs en Hiem in 2013 een aantal toekomstscenario's ontwikkeld. Op 29 november 2013 is gekozen voor het scenario: Transitie naar flexibele kosten, zelfstandige continuering.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Voor de dienstverlening van Hus en Hiem is de gemeente een vergoeding verschuldigd, welke via de gemeentelijke leges wordt doorberekend aan de afnemers. De jaarrekening 2013 kende een tekort van ruim € 192.000. Het tekort is in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten
Bestaande en verwachte risico's	T/m 2018 zijn er nog tekorten begroot. De bijdrage voor Heerenveen in het tekort bedraagt t/m 2018 € 66.000. In de begroting van Heerenveen is hier rekening mee gehouden.
Ontwikkeling eigen vermogen	Op 31 december 2013 bedroeg het eigen vermogen € 83.000. Doordat de tekorten worden bijgestort door de deelnemers zal de omvang van het eigen vermogen de komende jaren stabiel blijven.
Ontwikkeling solvabiliteit	Verwachting voor de komende jaren stabiel.
Ontwikkeling financiële resultaten	Door het afslanken van de personeelsformatie wordt vanaf 2019 een sluitende begroting verwacht.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, de voorwaarden worden dan vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR; welke dat zijn is niet vooraf bepaald
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Zelf maatregelen nemen ter realisatie van de doelstellingen vanuit de visie van de gemeente
Zeggenschap van gemeente	Heerenveen is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. De gemeenteraad kan op deze wijze invloed uitoefenen. Wethouder S. Siebenga is lid van het Algemeen Bestuur.

A.7. *Gemeenschappelijke Regeling Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing*

Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de WABO.
Publiek belang	Behartiging van de taken binnen de doelstelling waaronder vergunningverlening binnen het milieu-terrein.
Aard rechtspersoon	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam zodat er sprake is van een zelfstandige rechtspersoon. De Gemeenschappelijke regeling kent een Algemeen – en een dagelijks bestuur, en een voorzitter.
Betrokkenen	De Friese gemeenten, Wetterskip Fryslân en Provincie Fryslân.
Zeggenschap	Eén van de deelnemers, waarbij het aantal stemmen van de deelnemer wordt bepaald door diens financiële bijdrage. Er is voorzien in meervoudig stemrecht.
Realisatie doelstellingen	De FUMO is op 20 december 2012 opgericht. In 2013 was nog geen sprake van bedrijfsactiviteiten. Deze zijn met ingang van 1 januari 2014 daadwerkelijk opgestart. De voorlopige resultaten zijn dermate prematuur dat ten tijde van het opstellen van deze documenten hierover nog geen oordeel kan worden gegeven.
Ontwikkelingen	Als gevolg van de overgang van de taken rond milieuvergunningverlening is de formatie in Heerenveen in lichte mate teruggelopen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Er is sprake van een nieuw opgerichte organisatie.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	In 2013 was nog geen sprake van een bijdrage. Voor de F.U.M.O is voor 2014 een bedrag van € 256.000 geraamd. De bijdrage voor 2015 zal hoger uitvallen als gevolg van o.a. een lagere afname van de deelnemende gemeenten. Heerenveen neemt t.o.v. 2014 meer plusuren af.
Bestaande en verwachte risico's	Het risico bestaat dat deelnemende gemeenten nog verder gaan snijden in de afname van zogeheten plustaken. Dit betreft taken waarvan men niet verplicht is deze onder te brengen bij de FUMO. Aangezien de organisatie nog niet beschikt over bijvoorbeeld een flexibele schil is het moeilijk anticiperen op deze onwenselijke situatie. Uiteindelijk zal de gemeentelijke bijdrage hierdoor toenemen.
Ontwikkeling eigen vermogen	Van ontwikkelingen is op dit terrein in 2014 nog geen sprake geweest.
Ontwikkeling solvabiliteit	n.v.t.
Ontwikkeling financiële resultaten	Sturing zal gericht zijn op een jaarlijks kostendeekkende exploitatie.
Accountantsverklaring beschikbaar	Nog niet van toepassing.
Aard accountantsverklaring	Nog niet van toepassing.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja. Een registeraccountant zal het Algemeen bestuur inzicht verschaffen in de kosten die direct en indirect met de uittreding samenhangen. De uittredende deelnemer vergoedt die kosten.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	De uittredende deelnemer neemt tevens het personeel over dat met de over te nemen taken belast was.
Zeggenschap van gemeente	Voor Heerenveen is de heer S. Siebenga lid van het Algemeen Bestuur.

B. Deelnemingen

B.1. International Business Park Friesland (IBF) B.V.

Doelstelling	Het optreden als beherend vennoot in de commanditaire vennootschap International Business Park Friesland (IBF) C.V.
Publiek belang	Bevorderen economische ontwikkeling en werkgelegenheid
Aard rechtspersoon	BV
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen
Realisatie doelstellingen	Publiek belang wordt bevorderd
Ontwikkelingen	In de perspectiefnota 2014 is aangegeven dat wij de mogelijkheden onderzoeken op welke wijze wij IBF BV/CV kunnen samenvoegen met 'IBF-grondbedrijf'. Inmiddels is hier duidelijkheid over en kan het liquidatieproces in gang worden gezet. In een apart raadsvoorstel zult u hier nader over worden geïnformeerd.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	€ 18.151 als aandelenkapitaal
Bestaande en verwachte risico's	Geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Heerenveen neemt met 40 aandelen van nominaal € 453,78 deel in de B.V. (100%). De totale deelname bedraagt € 18.151. De deelneming is gewaardeerd op € 5.447. De deelneming heeft als beherend vennoot een belang van 0,5 % in IBF C.V.
Ontwikkeling solvabiliteit	Stabiel
Ontwikkeling financiële resultaten	Het resultaat over het laatste verslagjaar 2012 is nihil. Medio 2014 zal de BV worden geliquideerd.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Na beëindiging grondverkoop in IBF CV
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Geen
Zeggenschap van gemeente	100 % J. van der Laan (AvA)

B.2. International Business Park Friesland (IBF) C.V.

Doelstelling	Het realiseren en beheren van een modern-gemengd bedrijvenpark, onder meer door het verwerven van daartoe bestemde gronden en het aanleggen en verbeteren van de infrastructurele voorzieningen en voorts het initiëren en intensiveren van de samenwerking met bedrijven en instellingen in het bedrijvenpark.
Publiek belang	Economische ontwikkeling en bevorderen werkgelegenheid
Aard rechtspersoon	Commanditaire vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen en International Business Park (IBF) B.V.
Realisatie doelstellingen	Na de herontwikkeling van de aard van het bedrijvenpark is de aanvangsfase van gronduitgifte gestart
Ontwikkelingen	In de perspectiefnota 2014 is aangegeven dat wij de mogelijkheden onderzoeken op welke wijze wij IBF BV/CV kunnen samenvoegen met 'IBF-grondbedrijf'. Inmiddels is hier duidelijkheid over en kan het liquidatieproces in gang worden gezet. In een apart raadsvoorstel zult u hier nader over worden geïnformeerd.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	€ 1.157.553 aan aandelenkapitaal
Bestaande en verwachte risico's	het betreft de aan de exploitatie van bedrijfsterreinen inherente risico's van hoeveelheid gronduitgifte, marktprijzen en renteontwikkeling.
Ontwikkeling eigen vermogen	Heerenveen neemt deel in de commanditaire vennootschap met een kapitaal van € 1.157.553 (99,5%). Het resterende 0,5% kapitaal bedraagt € 5.447 en is van IBF B.V. Tot en met 2007 zijn de kosten geactiveerd in het onderhanden project.
Ontwikkeling solvabiliteit	Neutraal maar niet relevant
Ontwikkeling financiële resultaten	Het resultaat over het laatste verslagjaar 2012 is nihil. Medio 2014 zal de CV worden geliquideerd.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Niet eerder dan na beëindiging gronduitgifte van het gehele bedrijventerrein. Als gevolg van de verkoop van de resterende grond aan IBF 2 (IBF-gemeente) in 2014 wordt aan deze voorwaarde voldaan.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	geen
Zeggenschap van gemeente	100 % T.J. van der Zwan (verg. van vennoten)

B.3. Afvalsturing Friesland NV

Doelstelling	Het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen dan wel te komen tot een doelmatige en uit een oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport, bewerking, verwerking of laten verwerken en/of vernietigen van afvalstoffen. Verder het (doen) exploiteren van voor een doelmatige verwerking van afvalstoffen noodzakelijke inrichtingen en installaties.
Publiek belang	Verzamelen en verwerken van afvalstoffen tegen zo laag mogelijke kosten
Aard rechtspersoon	Naamloze vennootschap
Betrokkenen	23 Friese gemeenten (de gemeente Smallingerland is uitgetreden).
Zeggenschap	Heerenveen neemt met 155 aandelen van nominaal € 453,78 (€ 70.300) deel in de NV (ca. 5%).
Realisatie doelstellingen	Ligt geheel op schema.
Ontwikkelingen	De REC is in 2011 in gebruik genomen. Hierdoor is een aanzienlijke daling van het uniforme verwerkingstarief gerealiseerd. Dit heeft zich in 2014 verder doorgezet. Op termijn wordt een mogelijke integratie van de bedrijven Afvalsturing Friesland NV en de NV Fryslân Milieu voorgestaan.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Op dit moment geen bijzondere beleidsvoornemens. De reguliere verwerkings- en bewerkingsactiviteiten alsook de daarmee samenhangende ontwikkelingen, worden jaarlijks gemeld bij de begrotingsbehandeling.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Nihil; op basis van contractuele afspraken wordt jaarlijks door de AvA een uniform tarief vastgesteld voor de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen.
Bestaande en verwachte risico's	Ten aanzien van de integratie van de beide bedrijven lijken de juridisch en financieel-technische mogelijkheden nog ver weg
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiel
Ontwikkeling solvabiliteit	Gestage groei
Ontwikkeling financiële resultaten	De omzet daalt als gevolg van de lagere verwerkingstarieven gestaag, de resultaten blijven stabiel.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Mogelijk een afkoopsom ten gevolge van de leveringsplicht uit hoofde van de v/h gemeenschappelijke regeling OLAF
Zeggenschap van gemeente	Uitsluitend als aandeelhouder naar rato van het aantal inwoners in Heerenveen t.o.v. het totaal in de provincie Friesland. S. Siebenga (AvA)

Doelstelling	Het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van de inzameling van afvalstoffen en de daarmee verband houdende beleidsondersteuning. De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen wordt namens de deelnemende gemeenten aangestuurd door 4 regio B.V.'s.
Publiek belang	Doelmatige inzameling van afvalstoffen en aanverwante reinigingstaken
Aard rechtspersoon	Naamloze vennootschap
Betrokkenen	16 van de 24 Friese gemeenten. Met ingang van 2014 worden aandelen uitgegeven aan Ameland en de Groninger gemeenten Eemsmond en De Marne. Het totaal aantal gemeenten komt hiermee op 19. Per 1-9-2014 zijn de aandelen aan de gemeente Eemsmond nog niet uitgegeven, aan de andere 2 wel.
Zeggenschap	Heerenveen neemt per 1-9-2014 met 19.063 aandelen van nominaal € 4,53 (€ 86.504) deel in de NV. (12,8%)
Realisatie doelstellingen	Ligt op schema
Ontwikkelingen	19 gemeenten zijn als aandeelhouder toegetreden. Versterken van positie als regionaal Noord-Nederlands inzamelbedrijf van afvalstoffen, ook buiten de provincie Friesland
Voornemens tot beleidswijzigingen	Integratie Afvalsturing en Fryslân Miljeu.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Nihil; op basis van contractuele afspraken is jaarlijks betaling van de ingezamelde hoeveelheden afval verschuldigd.
Bestaande en verwachte risico's	geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Gestage groei
Ontwikkeling solvabiliteit	Stabiel
Ontwikkeling financiële resultaten	Omzet neemt toe en resultaat stabiliseert
Accountantsverklaring beschikbaar	ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	ja
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Tevens beëindiging van aandeelhouderschap BV Fryslân Zuidoost en noodzaak tot alternatief voor inzameling afval
Zeggenschap van gemeente	De gemeente is in de AvA vertegenwoordigd door wethouder S. Siebenga

B.5. Fryslân Miljeu Zuidoost BV

Doelstelling	Het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en de daarmee verband houdende beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de gemeenten. Fryslân Miljeu Zuidoost BV is een 100%-dochteronderneming van NV Fryslân Miljeu
Publiek belang	Doelmatige inzameling van afvalstoffen en aanverwante reinigingstaken
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	De afvalinzameling wordt door de regio Zuid-Oost bv uitgevoerd in de gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf en Opsterland.
Zeggenschap	Middels houder van aandelen in NV Fryslân Miljeu is de zeggenschap indirect
Realisatie doelstellingen	Ligt op schema
Ontwikkelingen	Integratie bedrijven Fryslân Miljeu en Afvalsturing.
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	geen
Bestaande en verwachte risico's	geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiel
Ontwikkeling solvabiliteit	Stabiel
Ontwikkeling financiële resultaten	Stabiel
Accountantsverklaring beschikbaar	ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	ja
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Tevens beëindiging van aandeelhouderschap NV Fryslân Miljeu en noodzaak tot alternatief voor inzameling afval
Zeggenschap van gemeente	De gemeente is in de AvA vertegenwoordigd door wethouder S. Siebenga.

Doelstelling	Het bieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden aan in de Wet sociale werkvoorziening bedoelde personen. Het doen realiseren van dienstbetrekkingen en detacheringen van in de Wet inschakeling werkzoekenden bedoelde personen, alsmede het realiseren van sociale activering, scholing en andere stimuleringsactiviteiten voor deze personen. Het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk en het bevorderen van de arbeidsmarkt voor met name diegenen die in de toetreding tot de arbeidsmarkt worden belemmerd.
Publiek belang	Bevorderen maatschappelijke participatie arbeidsgehandicapten
Aard rechtspersoon	Naamloze Vennootschap
Betrokkenen	De gemeenten Heerenveen, Achtkarspelen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf.
Zeggenschap	Als minderheidsaandeelhouder beperkte zeggenschap
Realisatie doelstellingen	Ondanks de reeds jaren bestaande wachtlijsten wordt de overgrote meerderheid van de Sw-ers in de sociale werkvoorziening geplaatst; de wachtlijst neemt echter toe. Er bestaan al jaren wachtlijsten zodat realisatie niet volledig is. De verwachting is dat door inkrimping van de taakstelling de wachtlijst zal toenemen.
Ontwikkelingen	<i>Financieel</i> De resultaten over 2013 zijn positiever dan begroot. Waar men een tekort verwachtte van meer dan € 900.000 is uiteindelijk een positief bedrijfsresultaat behaald van circa € 1.300.000. De voorlopige resultaten en de eindejaarsverwachting over 2014 laten wederom een gunstig beeld zien. <i>Beleid</i> In 2013 had onze gemeente een taakstelling Wsw van 371se. Deze is gehaald. Door de herindeling is deze inmiddels opgelopen tot 400. Begin 2014 geldt voor de totale Gr dat 47,6 % beschut binnen werkt, 14,9% beschut buiten en 37,5 % detachering/begeleid werken. De Wet sociale werkvoorziening is volop in beweging als gevolg van de Participatiewet en het in april 2013 gesloten Sociaal Akkoord en het afgesloten oppositieakkoord van februari 2014 (o.a. geen herkeuring huidige Wajongers, voorrang plaatsing Wsw-ers en Wajongers op de garantiebanen) In overleg met de Sociale Partners zijn ook afspraken gemaakt over het openen van laagste loonschalen voor mensen die aangewezen zijn op loonkostensubsidie en onderdeel zijn van de afspraken over 125.000 duizend garantiebanen en 30.000 beschut werkplekken. Deze loonschalen zullen beginnen op 100% van het Wettelijk Minimumloon. Inmiddels is het wetsvoorstel voor eerste behandeling in de Tweede Kamer geweest en zal operationalisering van het Werkbedrijf Fryslan in 2015 plaats moeten vinden. De efficiencykorting op de Wsw blijft overeind, waardoor er grote druk blijft bestaan op het participatiebudget. Op 6 december 2013 spreekt het bestuur van de Gr uit dat : - dat de sociale werkvoorziening op verantwoorde wijze (versneld) moet worden afgebouwd tot de omvang van beschut werken in de zin van de Participatiewet; - dat afbouw een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle deelnemende gemeenten samen; - dat frictiekosten die samenhangen met afbouw op verzoek van (individuele) gemeenten, geheel voor rekening zijn van deze (individuele) gemeenten. en geeft opdracht een business case uit te werken waarin wordt beschreven: - het afstoten van de gehele PMC Groenvoorziening door Caparis NV; - overdracht door de GR van de Sw-medewerkers werkzaam in de pmc Groenvoorziening aan hun "eigen" gemeente. Besluitvorming over het eventueel afstoten van genoemde PMC en de gevolgen voor de GR-gemeente en Caparis zal plaatsvinden aan de hand van de uitgewerkte business case (verwachting april 2014).

Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	De deelname in aandelen in de NV omvat 7.479 aandelen van € 1.
Bestaande en verwachte risico's	De exploitatie van de uitvoering door Caparis NV is tot en met 2011 verliesgevend. Vanaf 2012 is Caparis in staat gebleken een positief resultaat te behalen. Ook voor 2014 is een positief resultaat begroot. Echter vormt de nieuwe Participatiewet een risico voor de toekomst van Caparis. Onduidelijk is welke rol Caparis hier in zal spelen. De 'kostprijs' van deze transitie is dan ook vooralsnog onduidelijk.
Ontwikkeling eigen vermogen	Het eigen vermogen was eind 2008 negatief en is door de bijdragen van de deelnemende gemeenten in 2009 van totaal ca € 5,8 miljoen ter compensatie van de tekorten over de jaren tot en met 2008 naar nul teruggebracht. Inmiddels heeft er tevens in 2010, 2011 en 2012 een bijstorting van het eigen vermogen plaatsgevonden om de continuïteit van Caparis NV te waarborgen. Als gevolg van de positieve resultaten kan voorzichtig een eigen vermogen opgebouwd worden.
Ontwikkeling solvabiliteit	Zal afnemen indien er geen adequate maatregelen worden genomen.
Ontwikkeling financiële resultaten	Zal afnemen indien er geen adequate maatregelen worden genomen.
Accountantsverklaring beschikbaar	ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, in combinatie met uittreden uit gemeenschappelijke regeling.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Verplichting tot zelfstandige uitvoering van de doelstelling en opzetten van eigen uitvoeringsorganisatie
Zeggenschap van gemeente	Als minderheidsaandeelhouder beperkte zeggenschap J.R. Zoetendal (AVA)

B.7. Dataland BV

Doelstelling	Het realiseren en in stand houden van een landelijke voorziening die leidt tot het breed toegankelijk maken van alle mogelijke gegevens betreffende registergoederen uit het informatiedomein van gemeenten en/of andere publieke lichamen voor de publieke en private markt, het ter beschikking stellen en verstrekken van rapportages, adviezen en aanverwante diensten aan gemeenten.
Publiek belang	Verbetering overheidsdienstverlening aan publieke en private markt; Kwaliteitsverbetering eigen gemeentelijke functioneren.
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	Diverse Nederlandse gemeenten.
Zeggenschap	De aandelen van de B.V. Dataland zijn ingebracht in de Stichting Administratiekantoor Dataland. Deze stichting geeft certificaten van aandelen van de B.V. uit aan participerende gemeenten. Heerenveen participeert met 19.000 certificaten van aandeel van nominaal € 0,10 in Dataland.
Realisatie doelstellingen	Doordat steeds meer gemeenten participeren wordt er steeds beter voldaan aan de doelstelling.
Ontwikkelingen	Het aantal participerende gemeenten breidt gestaag uit. Evenals het aantal partijen dat gegevens afneemt.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Onbekend
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	De gemeente heeft eenmalig 19.000 certificaten aangekocht voor € 1.900. Jaarlijks ontvangt de gemeente van Dataland een bedrag afhankelijk van de verkoop van gegevenssets aan derden. Het gaat nog om zeer geringe bedragen.
Bestaande en verwachte risico's	Niet bekend
Ontwikkeling eigen vermogen	Niet bekend
Ontwikkeling solvabiliteit	Niet bekend
Ontwikkeling financiële resultaten	Niet bekend
Accountantsverklaring beschikbaar	ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja. Aandeelhouderschap is gekoppeld aan de overeenkomst tot levering van gegevens voor de Basisregistratie van adressen en gebouwen. Deze overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar en wordt stilzwijgend verlengd met steeds 3 jaar.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Voor de gemeente: geen inkomsten meer uit verkopen gegevens aan klanten.
Zeggenschap van gemeente	De gemeente Heerenveen neemt deel aan de Algemene Ledenvergadering van de Stichting Administratiekantoor Dataland.

Doelstelling	Het realiseren, beheren en besturen van een multifunctioneel centrum voor sport, gezondheid, zorg, onderwijs en vrije tijd, genaamd Sportstad Heerenveen.
Publiek belang	Bevordering economische ontwikkeling en werkgelegenheid; Bevordering actieve deelname aan sport
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen, Onderlinge Waarborgmaatschappij Ziektekostenverzekering De Friesland UA, SC Heerenveen Vastgoed B.V. en Friesland College.
Zeggenschap	De gemeente heeft een belang van 50 % als aandeelhouder
Realisatie doelstellingen	Medio 2006 is het multifunctioneel centrum in gebruik genomen. De doelstelling is nu gericht op het sluitend exploiteren van de accommodaties en het stimuleren van activiteiten op sportgebied in ruime zin.
Ontwikkelingen	n.v.t..
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Geïnvesteed is als aandelenkapitaal € 11,9 miljoen. Als gevolg van de negatieve resultaten in de voorgaande jaren is het noodzakelijk geweest hier (tijdelijk) een voorziening voor te treffen ter grootte van 50% van de resultaten van de BV. Hiermee komt de waarde van het eigen vermogen van SSH overeen met hetgeen de gemeente op haar balans heeft geactiveerd.
Bestaande en verwachte risico's	Het realiseren van een kostendekkende exploitatie overeenkomstig het Masterplan. Ook Sportstad ondervindt de gevolgen van de economische crisis. Sportstad zal zich maximaal moeten inspannen om de resultaten welke zijn vast gesteld in het meerjarenplan te behalen.
Ontwikkeling eigen vermogen	Heerenveen neemt met 119.000 aandelen van nominaal € 100 (€ 11.900.000) deel. Het eigen vermogen zal, cf. de meerjarenbegroting, de komende jaren toenemen. Een vrijval van de reeds opgebouwde verliesvoorziening behoort tot de mogelijkheden.
Ontwikkeling solvabiliteit	De solvabiliteit neemt licht toe.
Ontwikkeling financiële resultaten	De meest recente exploitatieresultaten zijn positiever dan in het masterplan zijn opgenomen. Het jaarrekeningresultaat over 2013 bedroeg € 456.000 positief. Als gevolg hiervan kan een deel van de getroffen risicovoorziening vrijvallen..
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Op langere termijn – 15 á 20 jaar na ingebruikname in 2006 - mogelijk
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	Verlies van zeggenschap over randvoorwaarden van exploitatie sportcentrum op het vlak van redelijkheid van tarieven, openingstijden en beschikbaarheid voor doelgroepen
Zeggenschap van gemeente	50% J. van der Laan (AVA)

B.9. Gemeentelijk Sportcentrum BV

Doelstelling	Het realiseren, beheren en exploiteren van sportvoorzieningen in het multifunctioneel centrum "Sportstad Heerenveen"
Publiek belang	Behartiging van de belangen van de inwoners van de gemeente
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen
Zeggenschap	De gemeente is voor 100 % aandeelhouder
Realisatie doelstellingen	Medio 2006 is het multifunctioneel centrum in gebruik genomen
Ontwikkelingen	Ingaande 1 december 2006 geldt een huurovereenkomst, waarbij Sportstad Heerenveen Sportvoorzieningen BV aan Gemeentelijk Sportcentrum B.V. jaarlijks € 500.000 aan huur betaalt. Deze € 500.000 wordt door de gemeente doorbetaald aan Sportstad Heerenveen Sportvoorzieningen BV voor het toegankelijk houden tegen acceptabele prijzen en het blijvend gebruik maken van de accommodatie - naast de commerciële verhuur- door inwoners van de gemeente alsmede door verenigingen en specifieke doelgroepen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Geïnvesteed is als aandelenkapitaal € 18.000. De bouw wordt geheel gefinancierd door subsidies en de kapitalisatie van de exploitatietekorten van de medio 2006 gestaakte gemeentelijke sportaccommodatie De Telle.
Bestaande en verwachte risico's	Geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Geen; middels de huurovereenkomst worden de kosten en opbrengsten per saldo gedragen/doorberekend aan Sportstad Heerenveen Sportvoorzieningen BV
Ontwikkeling solvabiliteit	nvt
Ontwikkeling financiële resultaten	Volgens gemaakte afspraken wordt er jaarlijks een dividend uitgekeerd aan de gemeente ad. € 500.000.
Accountantsverklaring beschikbaar	Nee
Aard accountantsverklaring	n.v.t.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Op langere termijn – ca. 10 jaar na ingebruikname in 2006 - mogelijk
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	Verlies van zeggenschap over randvoorwaarden van exploitatie sportcentrum op het vlak van redelijkheid van tarieven, openingstijden en beschikbaarheid voor doelgroepen
Zeggenschap van gemeente	100% J. van der Laan (AvA) F. Gossink (directeur)

Doelstelling	Het deelnemen in, zich financieel interesseren in, toezicht uitoefenen op en het bestuur voeren over andere ondernemingen en vennootschappen, het verstrekken van leningen en kredieten aan die ondernemingen en vennootschappen dan wel het verstrekken van zekerheden tot voldoening van door die ondernemingen en vennootschappen van derden opgenomen leningen en kredieten, alsmede het beheren, beleggen en exploiteren van goederen, waarden en vermogensbestanddelen. Deze holding is in 2003 speciaal ten behoeve van het Thialf IJsstadion opgericht. Thialf B.V. is een 100% dochteronderneming van EAH Holding B.V. Inmiddels is in 2013 de provincie als aandeelhouder toegetreden (i.p.v. Essent en Aegon). Daarnaast is de naam gewijzigd naar Thialf OG BV.
Publiek belang	Instandhouding van ijsstadion Thialf als beeld- en imago-bepalende voorziening voor Heerenveen en Fryslân
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen, Provincie Fryslân.
Realisatie doelstellingen	Ligt op schema.
Ontwikkelingen	Na overname van de aandelen door de provincie is de bouw van het nieuwe Thialf en de exploitatie van het ijsstadion aanbesteed.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Na de verkregen situatie van stabilisering plannen ontwikkelen met mogelijkheden voor de komende jaren
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	€ 600.000 aandelenkapitaal.
Bestaande en verwachte risico's	Inherent aan het publiek belang bij de instandhouding van een ijsstadion is het risico van exploitatieverliezen; naar verwachting zullen zich deze niet voordoen in de nieuwe situatie. Middels meerjarenramingen en periodieke rapportages worden de risico's beheersbaar gemaakt. Eventuele tekorten die ontstaan door de verbouw van het stadion zijn gedekt.
Ontwikkeling eigen vermogen	Heerenveen neemt ingaande februari 2005 deel met 6.000 aandelen van nominaal € 1,00 (€ 3.000) deel in de B.V. (16 2/3%). De resultaten van Thialf OG BV. zijn nihil omdat de kosten en opbrengsten (exploitatie) bij Thialf B.V. liggen.
Ontwikkeling solvabiliteit	Neemt toe naar 45% van de balanstelling van Thialf BV.
Ontwikkeling financiële resultaten	Als gevolg van de verbouw ontstaat er druk op de exploitatie en neemt het resultaat en omzet af.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	n.v.t.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, mits nieuwe aandeelhouder de doelstelling volledig onderschrijft en qua statuut aanvaardbaar is voor de andere aandeelhouders overeenkomstig de aandeelhoudersovereenkomst
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Maatschappelijke gevolgen zijn onzeker
Zeggenschap van gemeente	Voor 1/3e deel J. van der Laan (AvA)

B.11. IJshockeyhal Thialf Heerenveen B.V

Doelstelling	Het beheer en het (doen) exploiteren van de ijshockeyhal in het Thialf IJstadion, met name ook met het oog op de behartiging van de belangen van de inwoners van de gemeente Heerenveen.
Publiek belang	Bevorderen actieve sportdeelname
Aard rechtspersoon	Besloten Vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen
Zeggenschap	100%
Realisatie doelstellingen	Op schema
Ontwikkelingen	10 april 2007: overeenkomst inzake verhuur ijshockeyhal door IJshockeyhal Thialf Heerenveen BV aan Thialf BV voor € 100.000 per jaar. Ingangsdatum 1/10/2004 voor 20 jaar met verlenging zonder opzegging telkens vijf jaar. Gemeente betaalt een vast bedrag per jaar van € 100.000 aan Thialf BV voor het in stand houden van de toegankelijkheid van de IJshockeyhal voor de inwoners van de gemeente Heerenveen en verenigingen en recreanten.
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Eenmalig bedrag ad € 900.000 waarvan bijdrage in investering € 882.000 en € 18.000 aandelenkapitaal
Bestaande en verwachte risico's	Geen; exploitatierisico ligt bij Thialf OG B.V.
Ontwikkeling eigen vermogen	De bij de oprichtingen van EAH Holding B.V. (nu Thialf OG BV) betrokken partijen hebben ieder € 1.500.000 ter beschikking gesteld teneinde de continuïteit van "Thialf" veilig te stellen. De gemeente Heerenveen heeft dit bedrag gesplitst in een deelname van € 600.000 in EAH Holding B.V. en € 900.000 in IJshockeyhal Thialf Heerenveen B.V. waarvan € 18.000 als aandelenkapitaal en € 884.000 als bijdrage in de (ver)nieuwbouw van de ijshockeyhal. Middels een aandeelhoudersovereenkomst zijn afspraken gemaakt inzake o.a. stemrecht, gebruik van de ijshockeyhal en dividendpolitiek.
Ontwikkeling solvabiliteit	Neutraal
Ontwikkeling financiële resultaten	Volgens gemaakte afspraken wordt er jaarlijks een dividend uitgekeerd aan de gemeente ad. € 100.000.
Accountantsverklaring beschikbaar	Nee
Aard accountantsverklaring	N.v.t.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Maatschappelijk onzeker
Zeggenschap van gemeente	100%, J. van Laan (AvA)

B.12. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doelstelling	De BNG is bankier ten dienste van overheden. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.
Publiek belang	Doelmatig beheer overheidsgelden
Aard rechtspersoon	Naamloze Vennootschap
Betrokkenen	De Nederlandse gemeenten.
Zeggenschap	Minderheidsbelang
Realisatie doelstellingen	Middels gebruik van kredietfaciliteiten van BNG zijn de kosten van het gebruik van de kredietfaciliteiten zo laag mogelijk.
Ontwikkelingen	De statutaire eis van voldoende overheidsbetrokkenheid begrenst het werkgebied van de bank. Het aankoersen op de mogelijkheid van wijziging van overheidseigendom is ook bij de bank zichtbaar en door de statutaire begrenzing zijn enkele cliënten afgevallen. De bank wordt verder geconfronteerd met nieuwe en/of gewijzigde wetgeving op financieel gebied (de bank is niet langer vrijgesteld van vennootschapsbelasting) en ten aanzien van bancaire toezicht.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Niet bekend
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Heerenveen neemt met 65.267 aandelen van nominaal € 2,50 deel in de NV. Over 2015 wordt een dividend verwacht van € 82.000.
Bestaande en verwachte risico's	Bancaire risico's.
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiele, positieve ontwikkeling.
Ontwikkeling solvabiliteit	De bank beschikt over een sterke solvabiliteitspositie. Deze positie is nodig om de triple-A status te behouden. Om die reden wordt de (naar risico gewogen) vermogenspositie nauwgezet bewaakt.
Ontwikkeling financiële resultaten	In het kader van de vennootschapsbelasting zal het dividendbeleid en de rendementsnorm worden herijkt. Behoud van een sterke vermogenspositie vormt hierbij een essentiële randvoorwaarde.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, de aandelen kunnen onderling (gemeenten, provincies e.a.) worden verhandeld.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Bij verkoop aandelen wordt betrokkenheid niet beëindigd. Bij K.B (1925) is vastgelegd dat rijksverrekeningen uitsluitend verlopen op een bankrekening van de BNG.
Zeggenschap van gemeente	Via de Algemene Vergadering van aandeelhouders (zie bij ontwikkeling eigen vermogen de deelneming in de NV). Overigens is sprake van een verdeling van 50% Rijk en 50 % gemeenten, provincies e.a. J. Zoetendal (AVA)

B. 13. Participatiemaatschappij It Hearrenfean B.V.

Doelstelling	Deelnemen in en besturen van vennootschappen; verkrijgen, exploiteren en vervreemden van eigendomsrechten en registergoederen
Publiek belang	Deelnemen in en sturing geven aan rechtspersonen waardoor en waarin publieke belangen van de gemeente worden uitgeoefend; voorshands is dit beperkt tot – in samenwerking met BNG GO (voorheen: OPP - de grondexploitatie in het Sportstadgebied die wordt uitgevoerd door Sportstad Heerenveen Grondexploitatie BV en Sportstad Heerenveen Grondexploitatie CV
Aard rechtspersoon	Besloten vennootschap
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen
Realisatie doelstellingen	De uitvoerende rechtspersonen Sportstad Heerenveen Grondexploitatie BV en Sportstad Heerenveen Grondexploitatie CV zijn per 12 december 2007 opgericht.
Ontwikkelingen	De participatiemaatschappij is opgericht per 14-02-2007. Verder zijn er geen bijzondere ontwikkelingen te noemen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Geïnvesteed is als aandelenkapitaal € 18.000, daarnaast als werkkapitaal in GREX CV € 200.000.
Bestaande en verwachte risico's	De risico's in de grondexploitatie – die op basis van marktontwikkelingen latent aanwezig zijn – zijn beperkt tot het bedrag van het aandelen- en werkkapitaal. Hiervoor is dekking gevonden in de exploitatie van het stadiongebied binnen het gemeentelijk grondbedrijf.
Ontwikkeling eigen vermogen	Het eigen vermogen neemt af als gevolg van het uitblijven van resultaten in de deelneming.
Ontwikkeling solvabiliteit	Neemt af.
Ontwikkeling financiële resultaten	Zolang er geen resultaten worden behaald in de deelnemingen zal het resultaat van deze BV negatief zijn. De financieringslasten in de BV vormen de voornaamste oorzaak van het negatieve resultaat. Bij beëindiging van de deelneming zal ook de financiering afgelost worden en ontstaat er per saldo een resultaat van nihil. Naar deze situatie zal in 2014 worden gestreefd (zie ook GREX BV/CV).
Accountantsverklaring beschikbaar	nvt
Aard accountantsverklaring	nvt
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Bij beëindiging van het publiek belang
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	geen
Zeggenschap van gemeente	Volledig S. Siebenga (AVA) J. Leeuwestijn (directeur)

B. 14. Sportstad Heerenveen Grondexploitatie B.V.

Doelstelling	Participeren als beherend vennoot in Sportstad Heerenveen Grondexploitatie C.V. En het uitvoeren van de daarbij behorende taken
Publiek belang	Sturing geven aan de gronduitgifte en grondexploitatie in het sportstadgebied
Aard rechtspersoon	Besloten vennootschap
Betrokkenen	Participatiemaatschappij It Hearrenfean B.V. en BNG GO (voorheen: O.P.P. Ontwikkelings- en Participatiebedrijf Publiek Sector B.V.); ieder voor 50%. Participatiemaatschappij It Hearrenfean B.V. is een 100% deelneming van Gemeente Heerenveen.
Realisatie doelstellingen	Sportstad Heerenveen Grondexploitatie Sportstad B.V. en Sportstad Heerenveen Grondexploitatie C.V. zijn opgericht per 12 december 2007; vooruitlopend hierop vindt realisatie plaats binnen het grondbedrijf van de gemeente.
Ontwikkelingen	De grondexploitatie BV/CV is een participatie van gemeente en BNG Gebiedsontwikkeling. Binnen deze participatie worden de gronden binnen het stadiongebied geëxploiteerd. De participatie is destijds opgezet teneinde een effectieve marktbenadering te kunnen realiseren en de opbrengstpotentie te benutten. Inmiddels is de gekozen samenwerkingsvorm verre van effectief mede vanwege de marktomstandigheden (kantoren en wonen) en de gemeentelijke keuzes rond detailhandel (supermarktdiscussie). Reden waarom met de partners gesprekken zijn gestart om de participatie te beëindigen. Op bestuurlijk nivo is overeenstemming bereikt de samenwerkingsovereenkomst te ontbinden en daarmee de participatie te beëindigen. Rond de voorwaarden waaronder het beëindigen plaatsvindt is nog geen overeenstemming.
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Beperkt tot de deelneming in het aandelenkapitaal ad € 9.076
Bestaande en verwachte risico's	geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiel; de beheerskosten worden geheel doorberekend aan Sportstad Heerenveen Grondexploitatie C.V.
Ontwikkeling solvabiliteit	nvt; zie ontwikkeling eigen vermogen
Ontwikkeling financiële resultaten	nvt; zie ontwikkeling eigen vermogen
Accountantsverklaring beschikbaar	Goedkeurende verklaring jaarrekening 2011 beschikbaar
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, alleen na completering gronduitgifte
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	geen
Zeggenschap van gemeente	Stemrecht van 50%; besluitvorming alleen unaniem J. van der Laan (RVC) F. Perdok (Directie)

B. 15. Sportstad Heerenveen Grondexploitatie C.V.

Doelstelling	Exploitatie van de gronden gelegen om het voetbalstadion te Heerenveen en het verwerven, bouwrijp maken en uitgeven van percelen en nabij gelegen registergoederen in het kader van de daartoe opgestelde samenwerkingsovereenkomst tussen de deelnemende partijen (zie betrokkenen).
Publiek belang	Realiseren van gronduitgifte en grondexploitatie in het sportstadgebied
Aard rechtspersoon	Commanditaire vennootschap
Betrokkenen	Participatiemaatschappij It Hearrenfean B.V. en BNG GO, ieder als commanditaire vennoot en Sportstad Heerenveen Grondexploitatie B.V. als beherend vennoot.
Realisatie doelstellingen	Sportstad Heerenveen Grondexploitatie Sportstad B.V. en Sportstad Heerenveen Grondexploitatie C.V. zijn opgericht per 12 december 2007; vooruitlopend hierop vindt realisatie plaats binnen het grondbedrijf van de gemeente.
Ontwikkelingen	De grondexploitatie BV/CV is een participatie van gemeente en BNG Gebiedsontwikkeling. Binnen deze participatie worden de gronden binnen het stadiongebied geëxploiteerd. De participatie is destijds opgezet teneinde een effectieve marktbenadering te kunnen realiseren en de opbrengstpotentie te benutten. Inmiddels is de gekozen samenwerkingsvorm verre van effectief mede vanwege de marktomstandigheden (kantoren en wonen) en de gemeentelijke keuzes rond detailhandel (supermarktdiscussie). Reden waarom met de partners gesprekken zijn gestart om de participatie te beëindigen. Op bestuurlijk nivo is overeenstemming bereikt de samenwerkingsovereenkomst te ontbinden en daarmee de participatie te beëindigen. Rond de voorwaarden waaronder het beëindigen plaatsvindt is nog geen overeenstemming.
Voornemens tot beleidswijzigingen	geen
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	geen
Bestaande en verwachte risico's	geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Negatief
Ontwikkeling solvabiliteit	nvt; zie ontwikkeling eigen vermogen
Ontwikkeling financiële resultaten	nvt; zie ontwikkeling eigen vermogen
Accountantsverklaring beschikbaar	Goedkeurende verklaring jaarrekening 2011 beschikbaar
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, alleen na beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst en afwikkeling van de daarmee samenhangende financiële activiteiten en verplichtingen van de vennootschap
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	geen
Zeggenschap van gemeente	Besluitvorming alleen algemene stemmen van alle vennoten; gemeente heeft daarin de helft. J.R. Zoetendal (Vennotenvergadering)

C. Verenigingen, stichtingen en coöperaties

C.1. Vereniging van Nederlandse gemeenten

Doelstelling	Het collectief en individueel bijstaan van de leden (gemeenten) bij de vervulling van hun bestuurstaken.
Publiek belang	Doelmatige en kwalitatief goede uitvoering gemeentelijke overheidstaken.
Aard rechtspersoon	Vereniging.
Betrokkenen	De Nederlandse gemeenten.
Zeggenschap	Een der 415 leden van de vereniging (stand per 31-12-2012).
Realisatie doelstellingen	Heeft ondersteunende functie bij handreikingen en voorbeeldverordeningen e.d.
Ontwikkelingen	Stabiel.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Doelstelling blijft onveranderd.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Voor het jaar 2015 is de verschuldigde contributie geraamd op € 60.000.
Bestaande en verwachte risico's	Geen.
Ontwikkeling eigen vermogen	Nvt
Ontwikkeling solvabiliteit	Nvt
Ontwikkeling financiële resultaten	Geen bijzonderheden.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Door opzegging. Lidmaatschap eindigt op 31 december van het jaar na het jaar waarin de opzegging plaatsvindt.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Niet meer gebruik kunnen maken van de ondersteuning op velerlei gebied.
Zeggenschap van gemeente	De gemeente heeft als lid van de vereniging in de algemene ledenvergadering beperkte invloed en stemrecht. Afgevaardigde college afhankelijk van agenda T. van der Zwan (ALV)

C.2. Vereniging van Friese gemeenten

Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de leden (Friese gemeenten); het verstrekken van advies aan de leden; het uitoefenen van een platformfunctie voor afstemming met en communicatie tussen de leden; het regelen van vertegenwoordigingen voor en namens de leden.
Publiek belang	Doelmatige en kwalitatief goede uitvoering gemeentelijke overheidstaken van Friese gemeenten.
Aard rechtspersoon	Vereniging.
Betrokkenen	Alle Friese gemeenten.
Zeggenschap	Een der 27 leden van de vereniging.
Realisatie doelstellingen	Systeem kwaliteitsverbetering voor gemeenten in samenwerking met Provincie Fryslân.
Ontwikkelingen	Geen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	Geen.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Voor het jaar 2015 is de verschuldigde contributie geraamd op € 18.300.
Bestaande en verwachte risico's	Geen.
Ontwikkeling eigen vermogen	Nvt
Ontwikkeling solvabiliteit	Nvt
Ontwikkeling financiële resultaten	Geen opmerkingen.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Opzeggen lidmaatschap vereniging.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Verlies van ondersteuning en netwerken. Alle Friese gemeenten zijn lid; opzegging van het lidmaatschap plaatst Heerenveen in een uitzonderingspositie.
Zeggenschap van gemeente	Heerenveen heeft als lid van de vereniging invloed en stemrecht in de ledenvergaderingen. Daarnaast is er invloed via werkgroepen en commissies. Afgevaardigde college afhankelijk van agenda. T. van der Zwan.

C.3. Stichting GBKN Friesland

Doelstelling	Het houden, bijwerken en vernieuwen van de grootschalige basiskaart van Nederland in de provincie, alsmede het toegankelijk maken van deze kaart.
Publiek belang	Bevorderen kwaliteit gemeentelijke ruimtelijk beleid
Aard rechtspersoon	Stichting
Betrokkenen	Alle 31 Friese gemeenten, via de VFG.
Realisatie doelstellingen	Lopend proces.
Ontwikkelingen	Het Landelijk Samenwerkingsverband GBKN wil tot landelijke standaard productspecificaties voor de GBKN komen om voor de GBKN de status van basisregistratie te kunnen verkrijgen. In 2012 is de gemeente gestart met de invoering van de BGT (basisregistratie Grootschalige Topografie). De implementatie moet in 2015 zijn beslag krijgen.
Voornemens tot beleidswijzigingen	n.v.t.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	n.v.t.
Bestaande en verwachte risico's	Geen.
Ontwikkeling eigen vermogen	stabiel.
Ontwikkeling solvabiliteit	stabiel, verliezen c.q. positieve resultaten worden jaarlijks verrekend.
Ontwikkeling financiële resultaten	Is sterk afhankelijk van mutaties in de GBKN
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja, elk jaar voor 1 oktober mogelijkheid tot beëindiging.
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Geen gebruik meer van de GBKN
Zeggenschap van gemeente	Indirect via de VNG

C.4. Stichting De Basis

Doelstelling	Het in stand houden van de scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Statutair doel: het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs.
Publiek belang	Zie doelstelling
Aard rechtspersoon	Zelfstandige Stichting (raad-van-toezichtmodel)
Betrokkenen	n.v.t.
Zeggenschap	In de statuten is vastgelegd dat de gemeenteraad begroting en jaarrekening blijft goedkeuren. Omdat ook de Raad van Toezicht van de Basis deze stukken moet goedkeuren is er sprake van gestapeld toezicht
Realisatie doelstellingen	Ja, scholen zijn in stand gehouden.
Ontwikkelingen	In 2012 is besloten tot het instellen van een verscherpt gemeentelijk toezicht op de Basis.
Voornemens tot beleidswijzigingen	n.v.t.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	n.v.t..
Bestaande en verwachte risico's	De realisatie van de begroting is sterk afhankelijk van de ontwikkeling van de leerlingenaantallen en de bekostiging vanuit het rijk. De Basis zal hier tijdig op moeten reageren.
Ontwikkeling eigen vermogen	Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2013 € 3.396.623. T.o.v. 2012 een toename van € 1.297.459.
Ontwikkeling solvabiliteit	De solvabiliteit is in 2013 gestegen naar 0,56 (2012: 0,39).
Ontwikkeling financiële resultaten	De jaarrekening over 2013 laat een positief resultaat zien ad. € 1.297.459, sterk beïnvloed door incidentele baten. In de 4 maandsrapportage 2014 prognosticeert de Basis voor 2014 een positief resultaat van € 313.000 (begroot € 174.000). Voor 2014 en volgende jaren is er een sluitende begroting.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	De gemeenteraad heeft het besluit tot oprichting van de stichting genomen en blijft verantwoordelijk voor voldoende aanbod van openbaar onderwijs in de gemeente.
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	n.v.t.
Zeggenschap van gemeente	Zie boven

C.5. Stichting OV Fryslân

Doelstelling	Voorziening openbare verlichting aanbrengen / in stand houden
Publiek belang	Verkeersveiligheid, sociale veiligheid
Aard rechtspersoon	Stichting
Betrokkenen	Friese gemeenten / prov. Fryslân / aantal geprivatiseerde gem. instellingen
Zeggenschap	Via stichting bestuur en raad van toezicht
Realisatie doelstellingen	Overleg met betrokkenen
Ontwikkelingen	Uitbreiding met inkoop van energie (voor meerdere partners)
Voornemens tot beleidswijzigingen	n.v.t.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	In 2014 is een bijdrage gedaan door de gemeente Heerenveen ad. € 29.698 (Bijdrage OVF € 25.439 en OVE € 4.259), afhankelijk van de begroting van de Stichting OVF (verdeling op basis van het aantal armaturen) en een bijdrage voor de inkoop van energie.
Bestaande en verwachte risico's	n.v.t.
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiel
Ontwikkeling solvabiliteit	Stabiel
Ontwikkeling financiële resultaten	Stabiel
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Ja
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	Bij beëindiging van contract zal gemeente zelf meer capaciteit beschikbaar moeten stellen en haar producten in moeten kopen.
Zeggenschap van gemeente	Invloed uit te oefenen via de stichting. Lid Raad van Bestuur: H. Broekhuizen Lid Raad van Toezicht: S. Siebenga

C.6. Stichting OSG Sevenwolden

Doelstelling	Het in stand houden van de scholen voor openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Heerenveen. Statutair doel: het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 42 van de Wet op het voortgezet onderwijs.
Publiek belang	Zie doelstelling
Aard rechtspersoon	Stichting
Betrokkenen	n.v.t.
Zeggenschap	De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de gemeenteraad van Heerenveen. De begroting en jaarrekening worden ter informatie voorgelegd aan de gemeenteraad
Realisatie doelstellingen	Ja, de scholen zijn in stand gehouden
Ontwikkelingen	Om beter in control te raken is er een verbeteringsslag in gang gezet.
Voornemens tot beleidswijzigingen	In 2014 is een reorganisatie doorgevoerd en is er een beleidsrijke onderbouwde meerjarenbegroting opgesteld.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Vanaf 2013 is er geen financiële bijdrage van de gemeente meer verschuldigd aan de stichting OSG Sevenwolden.
Bestaande en verwachte risico's	De realisatie van de begroting is sterk afhankelijk van de ontwikkeling van de leerlingenaantallen en de bekostiging vanuit het rijk. De OSG zal hier tijdig op moeten reageren.
Ontwikkeling eigen vermogen	Stabiel
Ontwikkeling solvabiliteit	Het percentage bedraagt vanaf 2014 39%. De norm van de inspectie bedraagt 20%. De Raad van Toezicht heeft aangegeven minimaal de norm van 35% te willen hanteren.
Ontwikkeling financiële resultaten	In 2013 zijn er van het ministerie OCW éénmalig extra middelen ontvangen (€ 960.000). Door deze ontvangst bedraagt de eindejaarsprognose 2013 € 803.000 positief. De begroting 2014 sluit met een tekort van ruim € 1,75 mln., veroorzaakt door diverse factoren welke niet in de begroting 2013 waren opgenomen, o.a. de opbouw van een voorziening van € 1,00 mln. als gevolg van reorganisatie OOP. Na het doorvoeren van een reorganisatie in 2014 is er een sluitende begroting voor 2015. Voor 2016 t/m 2018 zijn er nog geringe tekorten.
Accountantsverklaring beschikbaar	Ja.
Aard accountantsverklaring	Goedkeurende verklaring bij de jaarrekening
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	De gemeenteraad heeft het besluit tot oprichting van de stichting heeft genomen en blijft verantwoordelijk voor voldoende aanbod van openbaar onderwijs in de gemeente.
Gevolgen van beëindiging betrokkenheid	n.v.t.
Zeggenschap van gemeente	Zie boven.

C.7. Vereniging van Eigenaars Sportcentrum Abe Lenstra Boulevard 23-27

Doelstelling	De vereniging van Eigenaars Sportcentrum Heerenveen heeft ten doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de eigenaars, waaronder uitdrukkelijk dient te worden begrepen het verkrijgen, bezwaren, vervreemden en beheren van registergoederen. Het betreft hier het registergoed Abe Lenstra Boulevard 23-27.
Publiek belang	Doelmatige en kwalitatief goede uitvoering gemeentelijke overheidstaken.
Aard rechtspersoon	Vereniging
Betrokkenen	Gemeente Heerenveen en Sportstad Heerenveen BV
Zeggenschap	50% zeggenschap
Realisatie doelstellingen	Nvt
Ontwikkelingen	Stabiel
Voornemens tot beleidswijzigingen	Doelstelling blijft onveranderd.
Het beslag op de financiële middelen van de gemeente	Geen
Bestaande en verwachte risico's	Geen
Ontwikkeling eigen vermogen	Nvt
Ontwikkeling solvabiliteit	Nvt
Ontwikkeling financiële resultaten	Geen bijzonderheden
Accountantsverklaring beschikbaar	Nee
Aard accountantsverklaring	Nvt
Mogelijkheid tot beëindiging betrokkenheid	Verkoop van appartementsrecht
Gevolgen v beëindiging betrokkenheid	Geen gebruik meer kunnen maken van het registergoed aan de Abe Lenstra Boulevard 23-27.
Zeggenschap van gemeente	De secretaris van de vereniging wordt geleverd door de gemeente Heerenveen. Gebruikelijk is hierbij dat de directeur van Gemeentelijk Sportcentrum Heerenveen BV deze taak op zich neemt. P.C. Bredenhoff (Secretaris vereniging tot 1 april 2014)

11. Overzicht incidentele lasten en baten per thema

Incidentele lasten en baten begroting 2015

x € 1.000

Thema	Product	Omschrijving	Document	Bedrag
1	001	BAG luchtfoto's	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-15
1	001	IBABS	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-30
1	001	Drank en Horecawet	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-50
1	001	Regionalisering brandweer	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013	-72
1	410	Storting algemene reserve (NUP)	Staat van reserves	-82
1	410	Storting algemene reserve (Thialf)	Staat van reserves	-150
1	390	Storting reserve concernfrictie	Staat van reserves	-737
2	125	GR Wet Sociale Werkvoorziening	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-100
4	001	Veranderagenda sociaal domein	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2013	-150
4	265	Harmonisatie subsidies	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2014	-9
5	128	Uitvoering Milieubeleidsplan	Verantwoordings- en Perspectiefnota 2012	-25
5	230	Afvalkalender	Begroting 2015	-14
Totaal lasten				-1.434
x € 1.000				
Thema	Product	Omschrijving	Document	Bedrag
1	212	Verkoop grond buitenweg N'horne	Begroting 2015	75
1	410	Onttrekking Algemene reserve	Staat van reserves	881
1	410	Onttrekking Frictiekosten concern	Staat van reserves	737
1	411	Algemene uitkering	Begroting 2015	-430
Totaal baten				1.263

Incidentele baten en lasten per thema; begroting 2015

